

KOHORSZ '18 MAGYAR SZÜLETÉSI KOHORSZVIZSGÁLAT

FÉLÉVES KUTATÁSI SZAKASZ
TECHNIKAI RIPORT

Veroszta Zsuzsanna, Boros Julianna,
Fábián Ildikó, Kapitány Balázs, Kis Réka,
Kopcsó Krisztina, Leitheiser Fruzsina,
Szabó Laura, Spéder Zsolt

KUTATÁSI JELENTÉSEK 105.

KSH NÉPESSÉGTUDOMÁNYI
KUTATÓINTÉZET

KOHORSZ '18
magyar születési kohorszorgalmat

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

SZÉCHENYI 2020

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

A kiadványt, kérjük, a következőképpen hivatkozza: © Veroszta Zsuzsanna, Boros Julianna, Fábián Ildikó, Kapitány Balázs, Kis Réka, Kopcsó Krisztina, Leitheiser Fruzsina, Szabó Laura, Spéder Zsolt (2022). Féléves kutatási szakasz. Technikai riport. Kohorsz '18 Magyar Születési Kohorszvizsgálat. Kutatási Jelentések 105. KSH Népeségtudományi Kutatóintézet, Budapest. DOI: 10.21543/Kut.2022.105

A Kutatási Jelentések 105. a KSH NKI Magyar Születési Kohorszvizsgálatának részeként, az EFOP-1.9.4-VEKOP-16-2016-00001 azonosítószámú, „A szociális ágazat módszertani és információs rendszereinek megújítása” című európai uniós projekt keretében jelent meg.

Igazgató:
Spéder Zsolt

Sorozatszerkesztő:
Makay Zsuzsanna

Szerkesztő:
Veroszta Zsuzsanna

Szakmai lektor:
Makay Zsuzsanna

Olvasószerkesztő:
Törő Ágnes

Grafika:
Farkas Anna, anagraphic

Tördelés:
Simonné Horváth Gabriella

KSH Népeségtudományi Kutatóintézet
1024 Budapest, Buday László u. 1-3.
nki@demografia.hu
www.demografia.hu

Kohorsz '18 Magyar Születési Kohorszvizsgálat
info@kohorsz18.hu
www.kohorsz18.hu

ISSN 0236-736X
ISBN 978-963-9597-61-7

KOHORSZ '18 MAGYAR SZÜLETÉSI KOHORSZVIZSGÁLAT

FÉLÉVES KUTATÁSI SZAKASZ

TECHNIKAI RIPORT

VEROSZTA ZSUZSANNA, BOROS JULIANNA, FÁBIÁN ILDIKÓ,
KAPITÁNY BALÁZS, KIS RÉKA, KOPCSÓ KRISZTINA,
LEITHEISER FRUZZSINA*, SZABÓ LAURA, SPÉDER ZSOLT

* A Leitheiser Fruzsina által írt 2.2. fejezet az Innovációs és Technológiai Minisztérium Kooperatív Doktori Program Doktori Hallgatói Ösztöndíj Programjának a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Alapból finanszírozott szakmai támogatásával készült.

TARTALOM

1. A féléves kutatási szakasz felépítése	9
1.1. Az adatfelvételi hullám alapsokasága és mintája	9
1.2. Az adatfelvételi hullám időzítése	10
1.3. Kérdőívek és adatfelvételi módszerek	10
1.4. Adatvédelem	12
2. Adatgyűjtés	13
2.1. A kérdőív előkészítése	13
2.2. A terepmunka megszervezése	14
Kapcsolattartás a járási vezető védőnőkkel	15
Logisztikai feladatok ellátásának biztosítása	15
Védőnők elköteleződésének erősítése, kapcsolattartás	16
Azonosítók kezelése	18
2.3. Költözők és új belépők lekérdezése	18
2.4. A lekérdezések alakulása	20
A lemorzsolódás	20
Az interjúk hossza	22
A gyermek életkora a kérdés idején	25
A védőnői kérdőív adatai	25
2.5. Az adatfelvétel kommunikációja	28
3. Adatbázisok	29
3.1. Adatbázisok összekapcsolhatósága	29
3.2. A féléves főkérdőív adatbázisa	30
3.3. A védőnői kérdőív adatbázisa	31
3.4. Önkitöltős kérdőív adatbázisa	32
3.5. Beleegyező nyilatkozatok adatbázisa	32
3.6. Címadatok	32
4. Adattisztítás	35
4.1. Egyedi azonosítók (tokenek) tisztítása	35
4.2. Változók tisztítása	37
Főkérdőív a vér szerinti anyától, mint elsődleges gondozótól	37

Várandósságra vonatkozó féléveskori proxy-kérdőív	38
Főkérdőív, nem vér szerinti anya gondozó	39
Önkitöltős kérdőív	39
5. Adatminőség-ellenőrzés	41
5.1. A lekérdezések monitorozása	41
5.2. Válaszhiányok ellenőrzése változó-szinten (item nonresponse)	42
Főkérdőív a vér szerinti anyától, mint elsődleges gondozótól	42
Várandósságra vonatkozó féléveskori proxy-kérdőív	43
Főkérdőív, nem vér szerinti anya gondozó	43
Önkitöltős kérdőív	44
5.3. Válaszhiányok ellenőrzése eset-szinten (unit nonresponse)	44
Főkérdőív a vér szerinti anyától, mint elsődleges gondozótól	44
Várandósságra vonatkozó féléveskori proxy-kérdőív	45
Főkérdőív, nem vér szerinti anya gondozó	47
Önkitöltős kérdőív	48
6. Súlyozás	49
6.1. A kiinduló longitudinális alapsúly előállítás	49
6.2. A 6 hós keresztmetszeti elemzési súly	51
6.3. A 6 hós vér szerinti anya súly	52
7. Pszichológiai skálák	55
7.1. Rövidített skálák elővizsgálata	55
Módszer	56
Eredmények	58
7.2. A skálák tulajdonságai és a képzett változók	64
Általános szorongás	64
Depresszió	65
Anya-gyermek kötődés	66
Párkapcsolati interakciók	67
Temperamentum	68
Irodalom	71
Melléklet: Kérdőívek	73
A Népeségtudományi Kutatóintézet kutatási jelentései	149

ÁBRÁK ÉS TÁBLÁZATOK JEGYZÉKE

Ábrák

1. ábra: A Kohorsz '18 kutatás szakaszai	10
2. ábra: Folyamatábra a Kohorsz '18 kutatási lépéseiről (1.-2. lépés)	15
3. ábra: Sikeres fél éves adatfelvétellel zárult költöző esetek lekérdezési üteme	19
4. ábra: Vér szerinti anyával készült sikeres proxy kérdőívek lekérdezési üteme	20
5. ábra: A sikeres lekérdezések számának alakulása	21
6. ábra: Az interjúk száma (függőleges tengely) a lekérdezési idő (óra:perc) hossza szerint, vér szerinti anyai főkérdőív	22
7. ábra: A gyermekek megoszlása a fél éves kérdezés idején betöltött életkoruk szerint, %	25
8. ábra: Az anyának feltett kérdések száma (X-tengely) és az azokra adott „nem tudom”/„nem kívánok válaszolni” válaszok együttes aránya (Y-tengely), anyai főkérdőív	45
9. ábra: Az anyának feltett kérdések száma (X-tengely) és az azokra adott „nem tudom”/„nem kívánok válaszolni” válaszok együttes aránya (Y-tengely), fél éves proxy kérdezés	46
10. ábra: A gondozónak feltett kérdések száma (X-tengely) és az azokra adott „nem tudom”/„nem kívánok válaszolni” válaszok együttes aránya (Y-tengely), nem vér szerinti anya gondozó	47
11. ábra: A válaszadók megoszlása aszerint, hogy a fél éves kori önkitaltós kérdőív kérdéseire milyen arányban válaszoltak, %	48

Táblázatok

1. táblázat: A félèves kutatási szakasz kérdőívelemei	11
2. táblázat: A lemorzsolódás főbb okai	21
3. táblázat: A kérdezési idő hossza néhány kiemelt változó szerint, vér szerinti anyai főkérdőív (átlag, SD, N)	23
4. táblázat: Az interjú alatt jelenlévő személyek (az említések százaléka), illetve a jelenlévő személyek száma	26
5. táblázat: A válaszadót korlátozta-e valami a válaszadásban, több válaszlehetőség, vér szerinti anyai főkérdőív	27
6. táblázat: A kutatási adatbázisok elemszámai	30
7. táblázat: MPAS kérdőív és a tesztelt rövidítésének leíró adatai	58
8. táblázat: IBQ-R-VSF kérdőív alskáláinak és a tesztelt rövidítéseinek leíró adatai	60
9. táblázat: IBQ-R-VSF kérdőív tételeinek besorolása és értékelése	61
10. táblázat: Általános szorongás felmérése a Kohorsz '18 félèves hullámában	64
11. táblázat: Depresszió felmérése a Kohorsz '18 félèves hullámában	65
12. táblázat: Anya-gyermek kötődés felmérése a Kohorsz '18 félèves hullámában	66
13. táblázat: Párkapcsolati interakciók felmérése a Kohorsz '18 félèves hullámában	67
14. táblázat: Gyermek temperamentumának felmérése a Kohorsz '18 félèves hullámában	69

1. A FÉLÉVES KUTATÁSI SZAKASZ FELÉPÍTÉSE

1.1. AZ ADATFELVÉTELI HULLÁM ALAPSOKASÁGA ÉS MINTÁJA

A Kohorsz '18 Magyar Születési Kohorszvizsgálat alapsokaságát a 2018. április 1. és 2019. április 30. közötti egy éves időszakban Magyarországon született gyermekek és családjaik alkotják.¹ A KSH Népeségtudományi Kutatóintézet (KSH NKI) által vezetett longitudinális kutatás egyes adatfelvételi hullámaiban a kiinduló mintába tartozó válaszadók ismételt felkeresése történik. A kutatás mintavételi alapegységét a védőnői körzetek alkották. A második, féléves adatfelvételi hullám mintája ezen a válaszadók mellett kiegészült a várandós adatfelvételi szakasz alapsokaságába tartozó azon anyákkal, akik az első hullámban nem tudtak válaszolni (pl. koraszülés miatt). Ők utólagosan, a féléves megkeresés során, ún. proxy kérdőív felvételével integrálódtak a kutatási mintába. Összességében a kutatás teljes érintett alapsokaságát – figyelembe véve a féléves szakaszban, proxy kérdőívvel lefedett válaszadókat is – 8717 anya és 8844 gyermek alkotja.

A longitudinális kutatás második adatfelvételi hulláma – az előző bekezdésben jelzett mintakiegészítéssel – a korábbi várandós válaszadók ismételt megkeresésén alapult, gyermekük féléves korában. A várandósság alatti lekérdezést követő időszakban külföldre költözött gyermekek követését nem folytattuk, ezzel ők kikerültek a kutatási mintából. Az országon belüli költözések eseteket ugyanakkor a mintában tartottuk, sikeres nyomon követésükre komoly szervezési erőfeszítéseket tettünk (lásd: 2. fejezet), így a lemorzsolódás igen alacsony mértékű volt. Összességében a legbővebb súlyozott féléves elemzési adatbázist 8311 elsődleges gondozó és az általuk nevelt 8424 gyermek alkotja. Természetesen ez egy „elméleti maximum” az egyes változók, kutatási kérdések hasznos elemszáma ennél minden esetben valamivel alacsonyabbak. (Például nem minden 'elsődleges gondozó' édesanya, így az anyákra vonatkozó adatok elemszáma rögtön valamivel alacsonyabb, más esetben a várandós felvétel adatai hiányoznak stb.)

¹ Az első kutatási hullám módszertani leírását lásd: Szabó et al. 2020

1.2. AZ ADATFELVÉTELI HULLÁM IDŐZÍTÉSE

A Kohorsz '18 második, féléves hullámának adatfelvétele 2018. június – 2019. november között zajlott. A védőnők által megszervezett és lebonyolított kérdőíves lekérdezést a gyermekek hat hónapos korára kellett időzíteni úgy, hogy az adatfelvételre a betöltött hat hónapos életkor előtt 1, illetve utána maximum 3 héttel kerüljön sor. A lekérdezés lebonyolítására tehát egy egyhónapos időszáv állt rendelkezésre. A lekérdezési időszak a koraszülöttek esetében is a születés időpontjához igazodott. Az adatfelvétel tervezése a gyermek megszületésére vonatkozó, védőnőhöz beérkezett információon alapult. Az adatfelvétel megszervezését és lebonyolítását – a kutatás korábbi hullámához hasonlóan – a kutatásba bevont védőnők végezték.

1.ábra: A Kohorsz '18 kutatás szakaszai

IDŐVONAL 2017-2022

1.3. KÉRDŐÍVEK ÉS ADATFELVÉTELI MÓDSZEREK

Az adatfelvétel menete az előző, várandós kutatási szakaszhoz hasonlóan alakult. A védőnő által kezdeményezett kapcsolatfelvételt követően került sor személyes beszélgetésre, a főkérdőív felvételére a mintában szereplő, hathónapos gyermeket nevelő anyával vagy elsődleges gondozóval. Alapesetben a védőnő által papíron vagy online felületen rögzített személyes interjú anyai válaszait az önkitöltős kérdőív helyszíni kitöltése, ezzel párhuzamosan a védőnői kérdőív kitöltése követte. A személyes kontakt adatokat a védőnők a kutatási adatoktól elkülönülten kezelte, azonosítóval ellátott címkártyákon rögzítették, címváltozás esetén pedig frissítették és ezt a változást a KSH NKI felé is jelezték.

A kutatási alapkérdőíveken túl a vizsgálat több típusú kérdőívelem használatával alkalmazkodott a válaszadók élethelyzetéhez:

A féléves főkérdőívből a vér szerinti anya vagy más elsődleges gondozó számára két külön verzió készült. Az önkitöltős kérdőív kitöltetésére kizárólag az előbbi esetben került sor.

Ikergyermekes esetén a főkérdőív gyermekmoduljának első, második vagy harmadik iker-gyermekre vonatkozó kérdőívelemeit kellett alkalmazni.

Az alapsokaságba tartozó, ám a várandós kori lekérdezésből technikai okokból kimaradt anyák körében a féléves főkérdőív mellett egy rövid várandós-adatpótló (proxy) kérdőívet is alkalmaztunk, melynek adattartalmát utólagosan csatoltuk vissza a várandós adatbázisba.

1. táblázat: A féléves kutatási szakasz kérdőívelemei

Az eszköz neve	Válaszó	Alkalmazás feltétele	Felvétel módja	Adattípus
Féléves főkérdőív vér szerinti anyától	Vér szerinti anya	A gyermeket a vér szerinti anya neveli	Papíralapú szóbeli kérdés utólagos online rögzítéssel, vagy közvetlen online rögzítés	kutatási
Féléves főkérdőív más elsődleges gondozótól	Gyermek elsődleges gondozója	A gyermeket nem a vér szerinti anya neveli	Papíralapú szóbeli kérdés utólagos online rögzítéssel, vagy közvetlen online rögzítés	kutatási
Önkitöltős kérdőív	Vér szerinti anya	A gyermeket a vér szerinti anya neveli	Papíralapú, utólag rögzítve a KSH NKI által	kutatási
Várandós kori proxy kérdőív	Vér szerinti anya	A várandósság alatti lekérdezés elmaradt	Papíralapú szóbeli kérdés utólagos online rögzítéssel, vagy közvetlen online rögzítés	kutatási
Védőnői kérdőív	Védőnő	Minden esetben	Online rögzítés	kutatási
Beleegyező nyilatkozat	Új résztvevőként csatlakozó vér szerinti anya vagy más elsődleges gondozó	A várandósság alatti lekérdezés elmaradt vagy a gyermeket nem a vér szerinti anya neveli	Papíralapú, utólag rögzítve a KSH NKI által	személyes
Címkártya	Vér szerinti anya vagy más elsődleges gondozó	Minden esetben	Papíralapú szóbeli kérdés, majd online rögzítés, vagy közvetlenül online rögzítés	személyes

A féléves szakasz új belépő válaszadói – a nem vér szerinti anyaként elsődleges gondozók, avagy a várandós lekérdezésből kimaradt anyák – körében a válaszadás és kutatási részvétel feltétele a korábbi szakasszal megegyezően egy beleegyező nyilatkozat kitöltése volt. Az ezen szereplő személyes adatok kutatási válaszoktól történő elkülönítését a KSH NKI biztosítja. Az adatsorok összekapcsolása és az azonosítás egyéni azonosítószámok, tokenek használatával történik.

1.4. ADATVÉDELEM

A Kohorsz '18 kutatás adatkezelésének szabályozási keretét adó előírás Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/679 rendelete a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről. Irányelvei a tudományos kutatási és statisztikai célú személyes adatkezelések esetében a főszabályokhoz képest eltérő feltételeket állapítanak meg. Tekintettel arra, hogy a Kohorsz '18 személyes adatkezelése tudományos kutatási, valamint statisztikai célúnak minősül, a kutatás a fenti rendelet tudományos kutatási és statisztikai célú adatkezelésekre megállapított speciális szabályait alkalmazza.

A Kohorsz '18 kutatás adatkezelője a KSH Népszégtudományi Kutatóintézet, amely a személyes adatok kezelésének, tárolásának megfelelő szintű biztonságát a kutatás Személyes adatgyűjtési és adatkezelési protokollja alapján garantálja. A kutatás legfőbb adatvédelmi eleme az egyedi személyes azonosítókon keresztül megvalósuló álnevesítés, amely a longitudinális kutatás különböző fázisaiban felvett adatokat személyes adatok beemelése nélkül kapcsolja össze egyénsoros egységes kutatási adatbázisba. A személyes azonosításra alkalmas adatok – beleegyező nyilatkozatok és az ezek részét képező címkártyák – kezelése a kutatás folyamán mindvégig elkülönítetten zajlik. A kutatásba bekapcsolódó résztvevőket adataik kezeléséről és biztonságáról az Adatvédelmi tájékoztató dokumentum informálja, amely a válaszadók számára érthető módon ismerteti a kutatásban való részvétel jogi kereteit, különös tekintettel az adatvédelmi garanciákra. Az adatkezelés jogalapját a válaszadók által hitelesített beleegyező nyilatkozat adja, amely lehetővé teszi a válaszadóra vonatkozó személyes adatok kutatási célú felhasználását és összekapcsolását a vizsgálat során. A nyilatkozat részét képezi a címkártya is, amely az elérési adatok megadására és frissítésére szolgál. A még nem nagykorú válaszadók esetében a beleegyező nyilatkozat módosított verziója készült el, amelyet a válaszadó gondviselője hitelesített. Érvényes, aláírt beleegyező nyilatkozat nélkül az adatfelvétel érvénytelen, az így rögzített adatok nem kerültek be a kutatási adatbázisba.

A Kohorsz '18 tudományetikai megfelelőségét egy háromtagú Etikai Bizottság támogatja. A Kohorsz '18 Etikai Bizottságának feladata a kutatás háttértámogatása a módszertani döntések és az adatfelhasználás kutatásetikai kérdéseinek véleményezése és validálása révén. A Bizottság a KSH NKI kezdeményezésére eseti véleményezési szerephez jut a kutatás egyes szakaszainak tervezési fázisában és az adatok kezelését, felhasználását érintő etikai kérdésekben.

2. ADATGYŰJTÉS

2.1. A KÉRDŐÍV ELŐKÉSZÍTÉSE

Annak érdekében, hogy teszteljük a főkérdőívben, illetve az önkitöltős kérdőívben összeállított kérdések érthetőségét, egyértelműségét, az érzékeny kérdések megfelelő helyét, valamint azt, hogy a kérdőív fő fejezetei, illetve ezen belül a kérdéscsoportok és kérdések megfelelő helyen vannak-e, a Kohorsz '18 második hullámának éles lekérdezését egy *kérdőíves pilot kutatás* előzte meg. A pilot kérdőív segítségével megfigyelhettük továbbá, hogy mely kérdések megválaszolása okoz nehézséget vagy igényel hosszabb időt a kelleténél, illetve, hogy mely kérdésekre nem tudnak, vagy nem akarnak válaszolni a kérdeztettek. A pilot kutatásban résztvevő védőnők kiválasztása többnyire véletlenszerűen történt, ugyanakkor fontos szempont volt a településtípus szerinti reprezentativitás. Az előzetes tesztelésekről a területi védőnőket egy postai úton kiküldött felkérő levélben tájékoztattuk, amelyben arra kértük őket, hogy egy, a körzetükhöz tartozó hat hónapos gyermekkel rendelkező anyát felkérve töltsék ki a kérdőívet és dokumentálják a kérdéssel kapcsolatos tapasztalataikat és észrevételeiket. Miután a védőnő beleegyezett a részvételbe, kapott egy újabb tájékoztató anyagot arra vonatkozólag, hogy hogyan zajlik majd a próbakérdezés, mire kell figyelnie, valamint mit kell rögzítenie. A védőnők számára a teszteléshez összeállított és kipostázott csomag tartalmazta a próbakérdezés lebonyolítását segítő instrukciókat összefoglaló dokumentumot, az anyának szóló felkérőlevelet, a főkérdőívet, a válaszlapfüzetet, két önkitöltős kérdőívet és az ehhez szükséges A5-ös borítékokat, továbbá egy felbélyegzett A4-es borítékot, az általános problémákat visszajelző lapot, egy a *Lidl Magyarország* által felajánlott rugdalódzót, valamint egy a *Gyerünk, anyukám!* alkotóközössége által felajánlott, 18 000 Ft értékű online regeneráló torna ajándékkupont. Ez utóbbit a későbbiekben az éles kérdezés során a kutatásban résztvevők számára is biztosítottuk ajándékként, rugdalódzót azonban csak a pilot kutatásban résztvevő anyák kaptak.

Ezt követően a területi védőnők az intézet által előre megfogalmazott felkérőlevél segítségével beszervezték a feltételeknek megfelelő anyákat. A pilot kutatási szakaszban 62 lekérdezés történt, amelyből 42 esetben a vér szerinti anyákhoz szóló kérdőívet tesztelték, 14 esetben pedig a nem vér szerinti anyák számára kialakított kérdőívet.

A próbakérdezéssel párhuzamosan a területi védőnők egyből lejegyzetelték észrevételeiket mind a fő-, mind az önkitöltős kérdőívbe. Utóbbi esetében, mivel az önkitöltős kérdőív válaszait alapesetben közvetlen az anya jelölte be úgy, hogy a védőnő nem láthatta a választ, ezért a kérdőívbeli két példányt biztosítottunk, hogy a védőnő segítségével lehessen az anyának a válaszadásban. Az önkitöltős füzet kitöltése közben tett válaszadói észrevételeket a védőnő az általános problémákat visszajelző lap nyomtatott változatába jegyezhetette le.

A próbakérdezés után arra kértük a védőnőket, hogy az összegyűjtött tapasztalatokat mielőbb rögzítsék az e célból kialakított online elérhető szöveges és táblázatos értékelési felületen. Az online táblázatba azokat a konkrét megjegyzéseket kellett beírni, amelyeket a kérdőív lekérdezése során az egyes kérdések kapcsán a kérdőívbe jegyzeteltek le, de fontos volt az is, hogy a védőnők a saját észrevételeiket és benyomásaikat egyaránt megosszák a kutatókkal. A visszajelzéseket az egyes kérdőív típusoknak (főkérdőív, önkitöltős, proxy, ikerkérdőív) megfelelően külön-külön adatbázisokban gyűjtötték. Az információk berögzítése után arra kértük a védőnőket, hogy az interjúhoz kapcsolódó anyagokat (a kitöltött kérdőívet és a tapasztalati lapot) és a szerződés két példányát a felbélyegzett - felcímezett borítékban küldjék vissza a KSH NKI részére. A begyűjtött információk és a kapott visszajelzések a későbbiekben nagy segítséget jelentettek a kérdések utógondozásában és véglegesítésében, továbbá a kérdőív megfelelő hosszának kialakításában.

A pilot szakasz tapasztalatai mellett a kutatási kérdőívek véglegesítésében az egyes érintett szakterületek szakértőinek véleményére is támaszkodtunk. A féléves kutatási hullám során 2018 áprilisában az alábbi 9 szakértő véleményezte írásban a kérdőíveket:

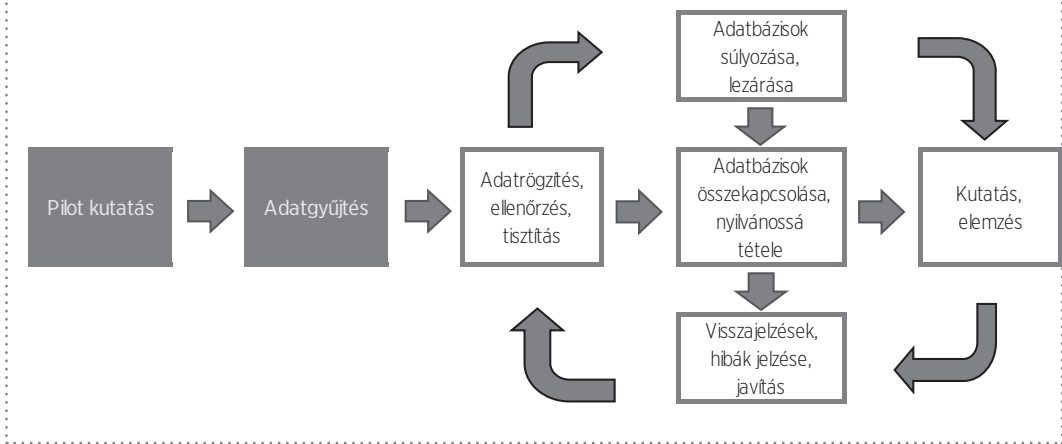
Blaskó Zsuzsa, tudományos főmunkatárs, KSH NKI
Danis Ildikó, tudományos főmunkatárs, SE Mentálhigiéné Intézet
Dávid Beáta, tudományos tanácsadó, MTA TK SZI
Gárdos Éva, szakmai főtanácsadó, KSH
Joubert Kálmán, senior kutató, KSH NKI
Kamarás Ferenc, statisztikai főtanácsadó, KSH
Róbert Péter, vezető kutató, TÁRKI
Tokaji Károlyné, főosztályvezető, KSH
Dr. Velkey György, főigazgató, Bethesda Gyermekkorház

2.2. A TEREPMUNKA MEGSZERVEZÉSE

A Kohorsz '18 kutatás első, várandós adatfelvételi szakaszához hasonlóan a terepmunkát a második szakaszban is a védőnői hálózat segítségével bonyolítottuk le. Az adatgyűjtés szervezése és a logisztikai feladatok ellátása érdekében folyamatos volt az együttműködés és a kapcsolattartás a KSH NKI munkatársai, valamint a mintába került körzetek járási vezető védőnőivel, illetve a területi védőnőkkel.

Az alábbi folyamatábra a kutatási hullám egyes lépéseit mutatja be. A folyamatábra első kiemelt pontját – a pilot kutatási szakaszt – az előző részfejezetben részleteztük, a következőkben pedig a féléves kutatás adatgyűjtéséről számolunk be.

2.ábra: Folyamatábra a Kohorsz '18 kutatási lépéseiről (1-2. lépés)

KAPCSOLATTARTÁS A JÁRÁSI VEZETŐ VÉDŐNŐKKEL

A védőnöi rendszeren belül a védőnöi körzetek mindegyike – így a kutatás mintájába került körzetek is – egy-egy járási védőnöi körzethez tartoznak, melyek munkáját a járási vezető védőnök irányítja. Ebből kifolyólag a KSH NKI munkatársainak az információ-áramlás támogatása céljából, másrészt munkaszervezési – elsősorban logisztikai – feladatok ellátása érdekében folyamatos és szoros együttműködést kellett kialakítaniuk a járási vezető védőnökkel. A kapcsolattartás legfontosabb elemei a vezetői körlevelek voltak, amelyekben rendszeres tájékoztatást nyújtottunk az adatfelvétel előrehaladásáról. A levelekben tájékoztattuk a járási vezető védőnököt a kutatás adatfelvételi menetrendjéről, a határidőkről, valamint a mintavételi szabályokról. Emellett a leveleken keresztül történt a védőnöi felkészítő képzések megszervezése is.

Mindezek mellett, mivel a védőnö-cserék, körzetpótlások és -átvételek szervezési szinten a járási vezető védőnökhöz kapcsolódtak, a terepmunkáért felelős munkatársak kiemelt figyelmet szenteltek azon eseteknek, amikor egy-egy kutatásban részt vevő körzet élére új járási vezető került, vagy ha egy résztvevő addigi körzetén kívülre költözött, ahol nem ugyanaz a területi védőnöi vagy járási vezető védőnök volt az illetékes. Ebben az esetben igyekeztünk minél hamarabb felvenni a kapcsolatot az érintettekkel és – e-mailen vagy telefonon keresztül – felkértük az új járási vezető védőnököt vagy területi védőnököt, hogy csatlakozzon a kutatáshoz és vegye át az adatgyűjtéssel kapcsolatos feladatok elvégzését.

LOGISZTIKAI FELADATOK ELLÁTÁSÁNAK BIZTOSÍTÁSA

Az adatfelvételhez szükséges lekérdezési csomagok kiszállítása, elosztása és begyűjtése az előzetesen kialakított logisztikai pontokon keresztül történt. A várandós kutatási szakaszban felállított logisztikai pontok, amelyek többsége a járási vezető védőnöi irodahelyisé-

gekben került kialakításra, illetve főként szétaprózott körzetek esetén, védőnői körzet-szinten is megtalálhatóak voltak, a féléves adatgyűjtés során is ugyan úgy működtek (Szabó et al., 2020).

A kutatás-logisztikai feladatokról minden esetben külön tájékoztattuk az érintett védőnőket. Mivel a féléves hullám kutatási anyagainak mennyiségét a várandós hullámban résztvevők létszámához kalkuláltuk, ezért egy ponton túl figyelembe kellett vennünk, hogy a lemorzsolódás, illetve a költözések miatt szükségessé vált a csomagok átszervezése. Ez alapján azokról a településekről, ahová túl sok csomagot küldtünk, átcsoportosítottunk azokra a településekre, ahol kevésnek bizonyult az előzetesen eljuttatott mennyiség.

A Kohorsz '18 féléves hullámának lekérdezési csomagjába az alábbi elemek tartoztak:

- Féléves főkérdőív nyomtatott, papíralapú változata, amelyben a lekérdezéskor a védőnő vezethette a válaszokat a későbbi, online berögzítéshez. A főkérdőív tartalmazza az eseti jelleggel kitöltendő Várandós kori proxy kérdőívet és az ahhoz kapcsolódó Beleegyező nyilatkozatot is.
- Az önköltős kérdőív nyomtatott, papíralapú változata.
- Boríték, amelyben a kitöltött önköltős füzetet zárta le a védőnő.
- Felkérő levél, amelyben a résztvevőknek gratuláltunk gyermekük megszületéséhez és tájékoztattuk őket a féléves lekérdezés menetéről.
- Színes tájékoztató füzet, amelyben röviden összefoglaltuk a kutatás céljait, az adatkezelési irányelveket, illetve a részvétel velejáróit. Emellett színes illusztrációkkal számoltunk be a várandós hullám néhány eredményéről az első 1000 résztvevő válaszai alapján. Továbbá tájékoztattuk a válaszadókat a Kohorsz '18 különálló telefonos hullámáról, amelyben az apákat keressük fel a gyerek 18 hónapos korában, és felhívtuk a figyelmet arra, hogy a gyermek 18 hónapos korában esedékes lekérdezést már nem a védőnő fogja végezni, hanem egy fényképes azonosító igazolvánnyal rendelkező kérdezőbiztos.
- Kapucnis babatörölköző a féléves gyermek számára, amelyet a kutatásban résztvevő anya a lekérdezés után kapott meg ajándékként az adatfelvételt végző védőnőtől (jikk esetében kettőt).
- A NATURLAND Magyarország Kft. által a résztvevőknek felajánlott ajándék (teafilter).
- Torna kupon, amelyet az anyák a *Gyerünk, anyukám!* online felületén válthattak be egy szülés utáni regeneráló programban való részvétellel.

VÉDŐNŐK ELKÖTELEZŐDÉSÉNEK ERŐSÍTÉSE, KAPCSOLATTARTÁS

A terepen zajló munka koordinálásának és az adatfelvételt végző területi védőnők informálásának egyik legfontosabb eszköze a védőnői körlevelek jelentették, amelyben folya-

matosan tájékoztattuk a védőnőket a kutatással kapcsolatos tudnivalókról, teendőkről és határidőkről, valamint a kifizetések részleteiről.

A védőnők részéről bármilyen felmerülő kérdés vagy probléma (például költözéssel kapcsolatos kérdések, adatrögzítéskor felmerülő problémák tisztázása) esetében egyfajta folyamatos „help desk” keretében, e-mailen és telefonon keresztül is fordulhattak munkatársainkhoz. A Kohorsz '18 kutatás weboldalán létrehozott zárt védőnői felületet továbbra is fenntartottuk, így a védőnők könnyedén elérhették a különböző kérdőíveket, továbbá a GYIK (Gyakran ismételt kérdések) felületen egyszerűen utána is olvashattak a gyakran felmerülő problémáknak. Mindezek mellett a folyamatos és zavartalan kommunikáció, valamint információátadás érdekében továbbra is működött a kutatás elején létrehozott *zárt Facebook-csoport*, amely csak a védőnők számára volt elérhető.

A féléves hullám során a logisztikai pontot vezető védőnők, illetve a körzeti védőnők munkájukért továbbra is anyagi díjazásban részesültek. Emelt díjtételt fizettünk akkor, ha a védőnő ikreket nevelő anyát kérdezett, vagy ha a lekérdezett anya iskolai végzettsége legfeljebb 8 általános volt. Emellett emelt díjtételben részesült a védőnő akkor is, ha a várandóskorban hozzá tartozó résztvevő a körzetén kívülre költözött, de így is vállalta a felkeresését és lekérdezését. Ezenkívül az az újonnan szervezett védőnő is emelt díjtételben részesült, akinek a körzetébe költözött át a kutatásban résztvevő várandós és vállalta annak az adatfelvételét. A kifizetéseket intézetünk negyedévente ütemezte, amikor egy-egy negyedéves adatfelvételi szakasz befejeződött és mindig az előre megadott negyedéves időpontig beérkezett kérdőívek és beleegyező nyilatkozatok alapján történt az elszámolás.

Mindezek mellett karácsonykor ünnepi képeslapot küldtünk a kutatásban résztvevő védőnők részére, továbbá a Kohorsz '18 hivatalos Facebook és internetes oldalán folyamatos tájékoztatást adunk a kutatás haladásáról, illetve az adatfelvétel részeredményeiről.

A féléves hullám során, mivel többnyire ugyanazokkal a védőnőkkel folytattuk a terepmunkát, csak bizonyos területeken és elszigetelt esetekben (például újonnan bekapcsolódó védőnő szervezése esetén) volt szükség ismételt védőnői képzésre. Ez többnyire azokat a területeket érintette, amelyekről több visszajelzés is érkezett, hogy nehezen halad a lekérdezés, vagy nem tudják megfelelő ütemben szervezni az anyákat. A féléves hullám során 2019. június 12. és november 19. között a kutatáson dolgozó munkatársak közel 30 különböző helyszínre látogattak el, többek között Bajára, Balatonfüredre, Budapest III., VIII., X., XI., XIV., XXI. kerületébe, Diósdra, Dorogra, Ecserre, Fehérgyarmatra, Gödöllőre, Győrbe, Hódmezővásárhelyre, Kaposvárra, Komáromba, Kunszentmártonba, Miskolcra, Orosházára, Paksra, Pilisvörösvárra, Siófokra, Szegedre, Székesfehérvárra és Szentendrére. A cél az volt, hogy az ismételt képzésekkel elősegítsük a zökkenőmentes terepmunkát. A képzések a járási vezető védőnővel történt előzetes egyeztetés után kis létszámú csoportokban zajlottak.

2018-ban a *Védőnő* című szakfolyóirat 28. számában egy egyoldalas tájékoztató jelent meg a féléves szakasz indulásáról, majd 2019-ben (29. évf., 3. sz.) a várandós szakasz lezárása mellett, egy újabb rövid cikk keretében, ugyanebben a folyóiratban beszámoltunk a második kutatási hullám alakulásáról. A folyóiratban megjelent cikkeknek köszönhetően nem csak az adatfelvételben közvetlenül résztvevő kollégák, hanem az egész védőnői hálózat is értesülhetett a kutatás aktuális állásáról.

AZONOSÍTÓK KEZELÉSE

A féléves adatfelvételi szakasz során a válaszadók és alapesetben a védőnők is a várandós korban végzett adatgyűjtéskor kapott azonosítókkal folytatták a részvételt. Ahogy többször jeleztük, ezek az azonosítók változatlanok maradnak a kutatás teljes idejére. Az azonosítók kiosztásának szempontjairól, illetve a tokenek és a sorszámok közötti különbségekről a várandós kori adatfelvételtől készült technikai riportban számoltunk be részletesen (Szabó et al., 2020). Fontos azonban, hogy míg a várandós kori adatfelvételnél a gyermekek azonosítására szolgáló hatjegyű szám a védőnő azonosítására is alkalmas volt, addig a féléves kori adatfelvétel során – például a költözések miatt – azok már nem alkalmasak a védőnő azonosítására.

Abban az esetben, ha az anya egy olyan körzetbe költözött, amelyre nem terjedt ki a kutatás és új védőnőt kellett beszervezni, az anya- és ikrek esetén a gyerekazonosítók megmaradtak, de az érintett védőnők számára új azonosítókat osztottunk ki.

Előfordult, hogy védőnői körzeten belül történtek változások a védőnők személyében, például haláleset, nyugdíj, pályaváltás vagy költözés miatt. Ebben az esetben a körzetbe érkező védőnő egy olyan soron következő, szabad, négyjegyű azonosítót kapott, amely magába foglalta a védőnői körzet beazonosításra szolgáló számot.

2.3. KÖLTÖZŐK ÉS ÚJ BELÉPŐK LEKÉRDEZÉSE

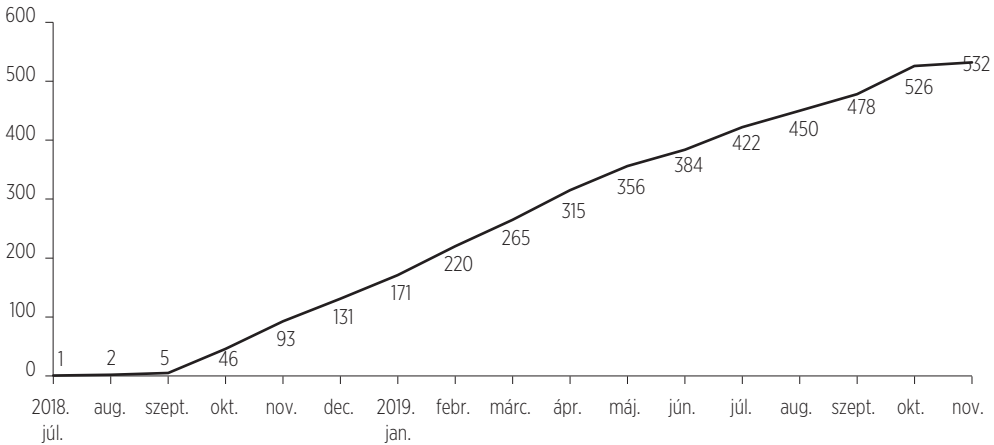
A lemorzsolódás és a mintacsökkenés elkerülésének érdekében mind a védőnők mind a terepmunkáért felelős munkatársak külön erőfeszítéseket tettek az elköltözött válaszadók nyomon követésére, valamint azok mintában tartására. Az első adatfelvételi hullám során a védőnők részére összekészített mappa egyfelől a kutatás során elvégzett sikeres interjúk megvalósulásának főbb adatait és a tervezett, elkövetkezendő adatfelvételi szakaszokat tartalmazta. Másfelől viszont ebben a mappában gyűjthették a válaszadók felkeresési és szervezési adatait tartalmazó címkártyákat is. Költözés esetén, ezeken, az intézet által előre elkészített és mellékelte címkártyákon rögzíthették a védőnők a résztvevők új kontakt adatait. A költözésekkel kapcsolatban mindezek mellett az a kérés fogalmazódott meg a védőnők felé – amely a kutatás online és személyes kommunikációja során is folyamatosan nagy hangsúlyt kapott –, hogy a címkártyán történő változások rögzítése mellett az új kontakt adatokat egy erre a célra kialakított online felületen is tüntessék fel, lehetővé téve a KSH NKI adatbázisában szereplő címadaatok folyamatos frissülését, ezzel elősegítve a válaszadók jövőbeli felkeresésének sikerességét.

A várandós kori, illetve a féléves korban történt lekérdezési hullámok között összesen 660 esetben jelezték a védőnők, hogy költözés történt. Ezek a költözések egyfelől tartalmazzák mindazon eseteket, amikor olyan költözés történt, hogy az illető egy, az addigitól eltérő településre költözött, másfelől azokat, amikor az érintett az addigi lakóhelyeül szolgáló településen belül változtatta meg a címét. A 660 lakcímét megváltoztató résztvevő közül 532 esetben zárult sikeres lekérdezéssel a féléves adatfelvételi hullám. Az 532 lekérdezés során 521 esetben a vér szerinti anyával zajlott le az adatfelvétel (K1), 11 esetben azonban a nem vér szerinti anyának számító elsődleges gondozó válaszolta meg a kérdéseket (K2). A fennmaradó 128 költöző esetében 28 anyával és két nem vér szerinti anyának számító elsődleges gondozóval sikerült folytatni az adatfelvételt a 18 hónapos korban zajló hullám

során. További 29 esetben bár már a másfél éves kori adatfelvételkor sem sikerült interjú készíteni, az anyák mégis belekerültek a hároméves korban zajló hullám kiinduló adatbázisba. Mindezeket felül 61 költöző a fél éves hullám során véglegesen kiesett az adatfelvételtől, további nyolc anya pedig, bár bekerült a másfél éves korban zajló adatfelvételi hullámba, a szakasz során sikeres interjú nélkül véglegesen lemorzsolódott.

A várandós adatgyűjtés során nagy kihívást jelentettek azok a várandósok, akik bár megjelentek a védőnői rendszerben és nem zárkoztak el a kutatásban való részvételtől sem, azon-

3.ábra: Sikeres fél éves adatfelvétellel zárult költöző esetek lekérdezési üteme

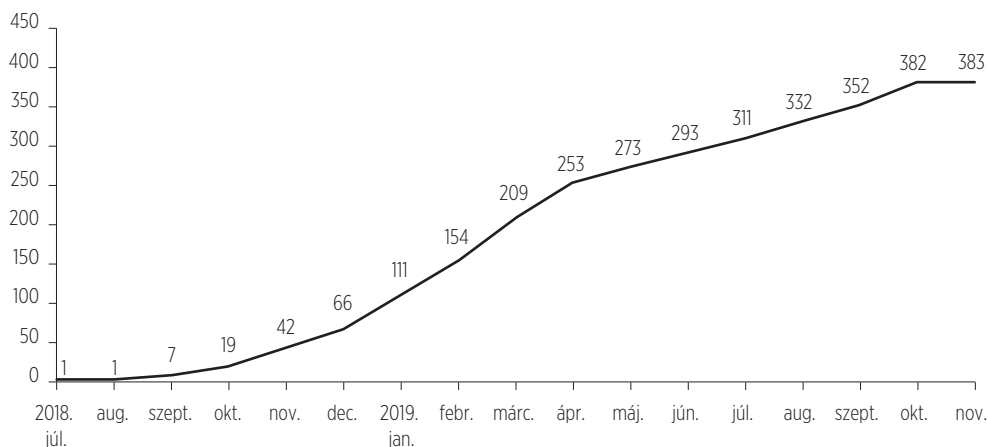

Forrás: Kohorsz '18 fél éves súlyozatlan adatbázis.

ban a szülést megelőzően mégsem került sor a várandós adatgyűjtés megszervezésére. Az elmaradt interjúk háttérében leggyakrabban olyan okok húzódtak meg, mint a koraszülés, a szülés előtti kórházi ellátás, a külföldi tartózkodás vagy akár a védőnő betegsége. Ezeket az anyákat azonban továbbra is szeretnénk volna elérni, ezért lehetőséget biztosítottunk arra, hogy az ilyen, egyébként az alapsokaságba tartozó magzatok utólag, fél éves korukban egy kiegészítő, rövidített, retrospektív (proxy) kérdőív kitöltésével csatlakozzanak a kutatáshoz. Bár ezek a fél éves szakaszban bekapcsolódó válaszadók a várandós keresztmetszeti elemzési adatbázisban még nem jelentek meg, a későbbi adatfelvételi hullámok szempontjából azonban már a kutatás teljes értékű tagjainak számítanak. Fontos, hogy az újonnan belépő válaszadók a fél éves adatgyűjtési hullámmal csatlakoztak a kutatáshoz, ezért az adatfelvételt megelőzően egy beleegyező nyilatkozatot kellett aláírniuk, amelyet alapesetben a résztvevők a várandós kori adatgyűjtési hullám elején tölthettek ki, így nekik a fél éves hullám során már nem kellett új beleegyező nyilatkozatot aláírniuk. (Leszámítva, azokat az eseteket, amikor a gyermek fél éves korára új gondozóhoz került, mert ilyenkor, ha a sikeres kapcsolatfelvételt követően az új gondozó megerősítette részvételi szándékát, akkor őt is a kutatásban való részvételhez szükséges beleegyező nyilatkozat aláírására kértük.) A fél éves adatfelvételi hullám során 394 proxy kérdőív készült, amelyből 383-at a vér szerinti anyával készítettek el, 11 esetben pedig a gyermek elsődleges gondozója válaszolta meg a kérdése-

ket, aki azonban nem a vér szerinti anya. A 383 vér szerinti anyával készült proxy-kérdőívek esetén azonban fontos kihangsúlyozni, hogy – bár a lekérdezés egy időben és egy anyával történt – az ikerterhességek miatt a kérdőívek valójában 388 gyermekre vonatkoznak.

4.ábra: Vér szerinti anyával készült sikeres proxy kérdőívek lekérdezési üteme

Forrás: Kohorsz '18 fél éves súlyozatlan adatbázis.

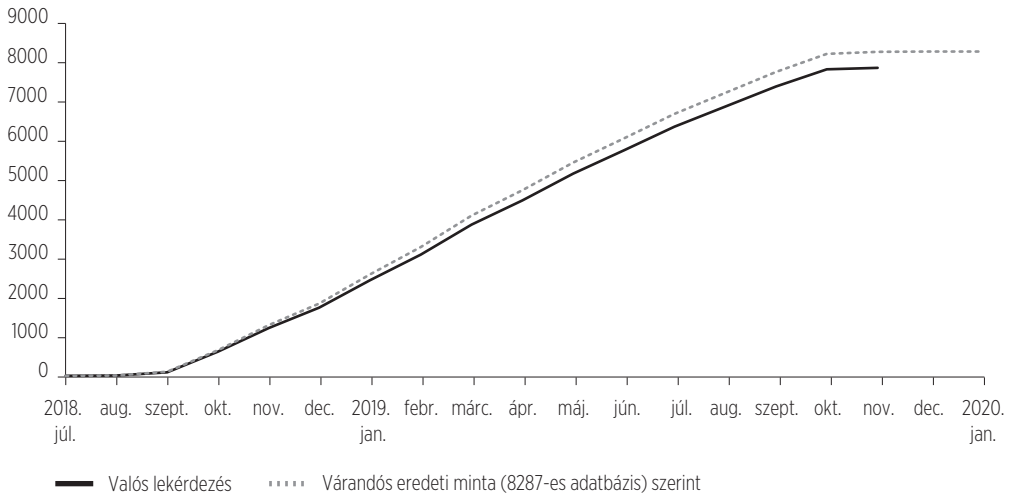
2.4. A LEKÉRDEZÉSEK ALAKULÁSA

A LEMORZSOLÓDÁS

A fél éves adatfelvételi hullám során 7874 olyan lekérdezés történt, amelyet várandóskorban megelőzött egy sikeres kapcsolatfelvétel. A várandós szakaszban felvett 16 idegen nyelvű interjú közül öt folytatódott a fél éves hullám során is. Két további esetben bár történt sikeres lekérdezés a fél éves szakasz során, az eseteket a várandós adatbázisból adathiány miatt törölni kellett. Ezek az interjúk ugyan részét képezik a fél éves keresztmetszeti adatbázisnak, a várandós adatbázisnak azonban nem, így a lemorzsolódás szemléltetése érdekében az öt idegen nyelvű interjút, illetve a fél éves korban folytatódott, ám adathiány miatt az első hullámból kitörölt eseteket kivettük a fél éves adatbázisból (N=7867).

Mindezeket figyelembe véve 420 olyan eset volt, akikkel várandóskorban bár sikeresen lezajlott az adatfelvétel, a fél éves hullám során azonban nem sikerült a kapcsolatfelvétel. A lemorzsolódottak között két olyan eset van, amelyekkel ugyan a várandóshullámban sikeresen lezajlott az adatfelvétel, azonban még a második adatfelvételi hullám előtt végleg kiestek, így esetükben nem tudjuk a gyermek születésnapját, amelyhez viszonyíthatnánk a lemorzsolódás idejét. Jelen ábra tehát nem tartalmazza ezt a két esetet. Mindezek alapján a várandós hullámhoz viszonyított lemorzsolódás mértéke 5,07%-os.

5. ábra: A sikeres lekérdezések számának alakulása

Forrás: Kohorsz '18 féléves és várandós súlyozatlan adatbázis.

Mivel a fenti ábrán az eredeti várandós adatbázis nem tartalmazza a két kiesőt, az elemszám 8285 fő.

2. táblázat: A lemorzsolódás főbb okai

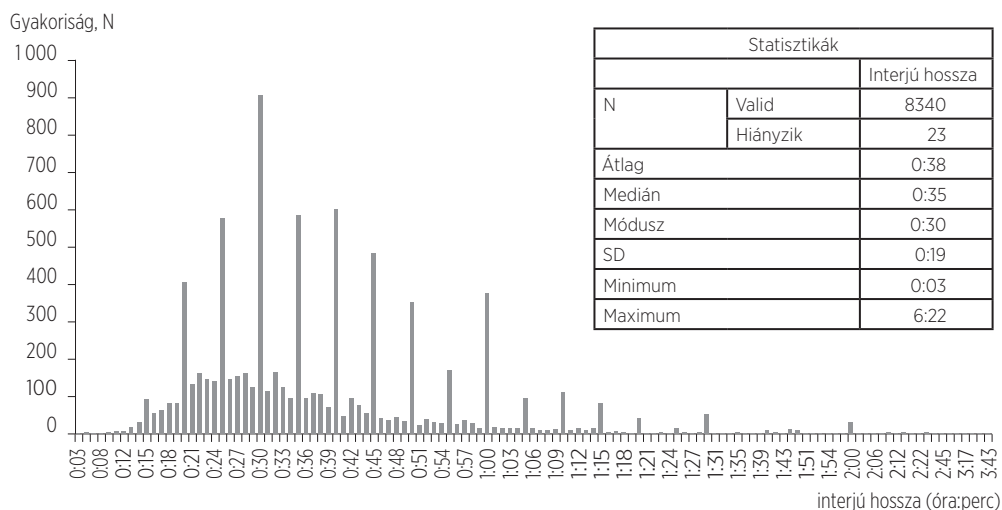
Kiesés oka	N	%	Lemorzsolódás a várandós hullámhoz képest
A féléves adatfelvétel előtt végleg kiesett a longitudinális mintából (pl. késői magzatelhalálozás, halva születés, tudatos kilépés)	27	6,43	0,33
A féléves adatfelvétel alatt végleg kiesett a longitudinális mintából (pl. gyermek halála féléves kor előtt, gyermek el lett választva a vérszerinti anyától és ismeretlen helyre került, végleges válaszmegtagadás, elérhetőségi adatok végleges elvesztése)	138	32,86	1,67
A féléves szakaszból kimaradt, de nem morzsolódott le véglegesen (pl. bizonytalan válaszmegtagadás, családi probléma, nem sikerült időben lekérdezni az elsődleges nevelő személyének megváltozása, elérhetőségi adatok változása vagy védőnő-váltás miatt, szervezési technikai probléma állt fenn, elveszett az interjú)	255	60,71	3,08
Összesen	420	100	5,07

Forrás: Kohorsz '18 féléves és várandós súlyozatlan adatbázis.

AZ INTERJÚK HOSSZA

A vér szerinti anyától lekérdezett főkérdőív átlagosan 38 percet vett igénybe (SD=19 perc), amely kiegészült a beleegyező nyilatkozat (ha kellett), valamint az önkitöltős füzet kitöltésével (6. ábra). A 6. ábrán látható, viszonylag sok interjú esetében egész órákat, vagy fél- és negyedórákat írtak be a védőnők, ilyenkor valószínűleg nem a pontos kitöltési időt jelölték, hanem csak egy kerekített értéket.

6.ábra: Az interjúk száma (függőleges tengely) a lekérdezési idő (óra:perc) hossza szerint, vér szerinti anyai főkérdőív

Forrás: Kohorsz '18 féléves súlyozatlan adatbázis, N=8340 (gyermek)

Az anyai főkérdőív lekérdezése szignifikánsan *hosszabb ideig* tartott, ha a védőnők papír-alapú kérdőívet kérdeztek le; ha a védőnőnek bármilyen formában segítenie kellett az ön-kitöltős kérdőív kitöltésénél; ha meg kellett szakítani az interjút (akár rövidebb, akár hosszabb időre); ha a válaszadót korlátozta bármi is a válaszadásban (hallás, látás, beszéd stb.); ha nem a védőnői gondozóban kérdezték le a kérdőívet, hanem az anya otthonában vagy máshol; ikerkérdés esetén; ha az anya legfeljebb 8 általános iskolai végzettségű, illetve, ha 4 vagy több gyermeke volt (3. táblázat).

Az *elsődleges gondozói* (nem vér szerinti anyától) kérdezett kérdőívet 29 fő töltötte ki, és a körükben lekérdezett kérdőív szintén átlagosan 38 percig tartott (SD=17 perc). Az interjúk hossza (az esetek alacsony száma miatt) nem különbözött szignifikánsan az egyes háttér-változók szerint.

3. táblázat: A kérdezési idő hossza néhány kiemelt változó szerint, vér szerinti anyai főkérdőív (átlag, SD, N)

	Az interjú hossza adott kategóriák szerint (átlag, SD, N, szignifikáns különbségek az átlagok között)			Welch-próba, szign.
	átlag	SD	N	
Teljes minta, n=8335	0:38	0:19	8335	
Kérdés módja				****
Papíralapú	0:41	0:19	6290	
Online	0:32	0:15	2046	
Segítség az önkitöltős kérdőív kitöltésében				****
Önállóan töltötte ki	0:37	0:17	6971	
Néhány kérdésnél segítséget kért	0:42	0:19	719	
Védőnő kérdezett, várandós karikázott	1:11	0:49	52	
Védőnő kérdezett és karikázott is	0:43	0:28	519	
Válaszadó nem töltötte ki az önkitöltős kérdőívet	0:43	0:21	74	
Lekérdezés megszakítása				****
Nem, egyszerre végig kérdezte	0:36	0:18	6060	
Igen, de csak rövidebb időre	0:43	0:20	2257	
Igen, hosszabb időre (több óra, nap)	1:13	1:01	18	
Válaszadó korlátozottsága				****
Korlátozta (látás, hallás, egyéb)	0:46	0:18	347	
Nem korlátozta semmi	0:38	0:19	7988	
Kérdés helyszíne				****
A várandós otthonában	0:40	0:19	5155	
A védőnői gondozóban	0:35	0:18	3061	
Egyéb helyszínen	0:43	0:15	119	
Ikrek				****
Egy gyermeke született	0:38	0:18	8103	
Kettes ikrek	0:53	0:23	228	
Hármas ikrek	1:00	0:00	3	

Forrás: Kohorsz '18 féléves, súlyozott adatbázis. p szign: ****<0.000; ***=<0.005.

3. táblázat: A kérdezési idő hossza néhány kiemelt változó szerint, vér szerinti anyai főkérdőív (átlag, SD, N) (folytatás)

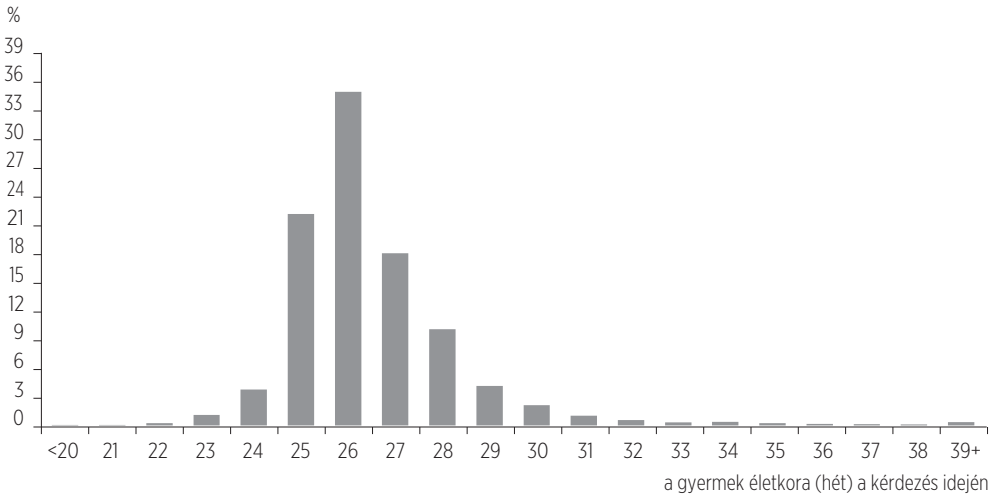
	Az interjú hossza adott kategóriák szerint (átlag, SD, N, szignifikáns különbségek az átlagok között)			Welch-próba, szign.
	átlag	SD	N	
Fejlődési elmaradás a gyermeknél				****
Még nem történt meg a státuszvizsgálat	0:39	0:16	405	
Nincs fejlődési elmaradás	0:38	0:19	7339	
Van fejlődési elmaradás	0:39	0:18	456	
Védőnő nem tudja, van-e fejlődési elmaradás	0:44	0:12	134	
Anya legmagasabb iskolai végzettsége				****
Max. 8 osztály	0:40	0:19	1656	
Szakk munkás	0:39	0:18	965	
Középfokú	0:38	0:18	2817	
Felsőfokú	0:38	0:19	2890	
Nincs válasz	0:43	0:16	8	
Anya életkora a kérdés időpontjában				ns
13–25	0:39	0:19	1501	
26–34	0:38	0:19	4662	
35–49	0:39	0:18	2173	
Valós párkapcsolati helyzet				ns
Házas	0:38	0:20	4785	
Élettársi kapcsolatban	0:39	0:17	3218	
LAT vagy egyedülálló	0:40	0:19	331	
Élveztetett gyermekek száma				****
1	0:37	0:18	3775	
2	0:39	0:20	2777	
3	0:39	0:19	1186	
4+	0:42	0:21	592	

*Forrás: Kohorsz '18 féléves, súlyozott adatbázis. p szign: ****<0.000; ***=<0.005.*

A GYERMEK ÉLETKORA A KÉRDEZÉS IDEJÉN

A Kohorsz '18 kutatás második hullámára a gyermek fél éves korában került sor. A védőnőknek „engedélyezett” időablak 6 hónap mínusz 1 hét / plusz 3 hét volt. A lekérdezések többsége – a gyermekek 89 százalékánál – beleesett ebbe az időablakba: a gyermekek átlagos életkora 26,5 hét volt (mind a medián, mind a módusz értéke pedig 26 hét). A gyermekek 5 százalékát kérdezték 24 hetesen vagy annál fiatalabb életkorban, míg másik 5 százalékát 30 hetesen vagy annál idősebb életkorban. A csúszások okáról – ha beszámoltak a védőnők –, legtöbbször vagy a költözést, vagy az anya/gyermek, illetve a védőnő betegségét jelölték meg. Korábbi kitöltésre általában azért került sor a védőnői megjegyzések szerint, mert „a család hosszabb időre el fog utazni”, vagy „a gyermek kórházba fog menni”, illetve családi elfoglaltság miatt így tudták megoldani.

7. ábra: A gyermekek megoszlása a fél éves kérdés idején betöltött életkoruk szerint

Forrás: Kohorsz '18 fél éves súlyozatlan adatbázis, N=8393 (összes gyermek, anyai és gondozói kérdőív)

A VÉDŐNŐI KÉRDŐÍV ADATAI

A főkérdőív lekérdezése után került sor az úgynevezett védőnői kérdőív kitöltésére, amely a kérdés körülményeit rögzítette. *A vér szerinti anyával folytatott interjúk* háromnegyedét (75%) papíralapú kérdőív segítségével kérdezték le a védőnők, későbbi webes rögzítéssel; míg egynegyedét (25%-át) a kérdéssel egy időben, azonnal online felületen rögzítették. (Nyolc hónappal ezelőtt, a várandós kérdés során, 66%-33% volt a megoszlás). Az interjúk többségét az anya otthonában kérdezték (62%), és kisebb arányban a védőnői gondozóban (36%). Ez is változott a várandós kérdéshez képest, hiszen akkor a lekérdezések több

mint fele a gondozóban zajlott. 123 esetben (1,5%) jelölték meg a védőnők egyéb helyszínt, mint például a védőnő otthonát, vagy családsegítő központokat, vagy a kért szüleinek lakását.

Mind a kérdezőbiztosi kézikönyvben, mind a védőnői képzések során hangsúlyoztuk, hogy az interjúkat időpont-egyeztetés előzze meg, hiszen fontos lenne, hogy az interjú zavartalan körülmények között lehessen lekérdézni. Ennek ellenére a várandósok kétharmadánál jelen volt még valaki a kérdés alatt. Legtöbbször hat éven aluli gyermek (az esetek 59 százalékában, nagy valószínűséggel a kutatásban résztvevő gyermek, de nem feltétlenül csak ő), de viszonylag magas arányú volt a partnerek jelenléte is (az esetek 10 százalékában). A lekérdezések több mint felében (55%) egy személy volt jelen a kérdés ideje alatt (4. táblázat).

4. táblázat: Az interjú alatt jelenlévő személyek (az említések százaléka), illetve a jelenlévő személyek száma, vér szerinti anya főkérdőív

	Jelen volt (említések aránya, %, több válaszlehetőség)		Várandósok száma és aránya, akiket más vagy mások jelenlétében kérdettek (N, %)	
6 éven aluli gyermek	59,0	<i>Senki nem volt jelen</i>	2768	33,1
6+ éves gyermek	3,1	1 fő volt jelen	4572	54,7
Házastárs, élettárs, partner	9,6	2 fő volt jelen	924	11,0
Egyéb rokon	5,8	3 fő volt jelen	89	1,1
Egyéb felnőtt	2,9	4 fő volt jelen	10	0,1
Nem volt jelen senki	33,6	Összesen	8363	100%

Forrás: Kohorsz '18 féléves, súlyozatlan adatbázis, N=8363 gyermek.

Az anyai interjúk közel háromnegyedét (73%) egyszerre kérdezték le a védőnők megszákítás nélkül, 27 százalékát pedig meg kellett szakítani egy rövid időre és 18 esetben fordult elő, hogy az interjút több órával, esetleg nappal később tudták folytatni.

Az anyák többségét, 96 százalékát semmi sem korlátozta a válaszadásban (5. táblázat). A lehetséges korlátozó tényezők közül a legmagasabb arányban a védőnők azt jelölték meg, hogy az anya nem, vagy csak nehezen értette a kérdések egy részét (161 esetben). A nyelvi nehézséggel küszködők esetében vagy a partner, vagy maga a védőnő segített, hogy az anya megérthesse a kérdéseket. Az egyéb korlátozó tényező szinte kivétel nélkül a gyermek (vagy gyermekek) ellátása, vele (velük) való foglalatosság volt: sírt a gyermek, pelenkázni kellett, etetni kellett, nyugós volt a gyerek, főzni kellett. Akárcsak a várandós kérdés esetében, a védőnők most is három anya esetén jeleztek mentális problémát.

5. táblázat: A válaszadót korlátozta-e valami a válaszadásban, több válaszlehetőség, vér szerinti anya főkérdőív

	Korlátozó említések száma, több válaszlehetőség		Korlátozó tényezők említése, megoszlás (N, %)	
Rosszul látott	8	<i>Semmi nem korlátozta</i>	8035	96,1
Rosszul hallott	15	1 korlátozó tényező	324	3,9
Nem, vagy nehezen értette a kérdést	161	2 korlátozó tényező	2	0,0
Nem értett jól magyarul, nyelvi nehézségek	16	3 korlátozó tényező	2	0,0
Egyéb	134	Összesen	8363	100%

Forrás: Kohorsz '18 féléves, súlyozatlan adatbázis, N=8363 gyermek.

Az önkitöltős kérdőívek többségét az esetek 85 százalékában az anyák önállóan töltötték ki; alig 8 százalékuknak kellett segíteni néhány kérdésben. A védőnő az esetek 6 százalékában maga kérdezte és töltötte is ki az önkitöltős kérdőívet. Ez abban az esetben volt megengedett, ha az anya maga kérte így a védőnő segítségét.

A védőnői kérdőív végén azt is jelölniük kellett a védőnőknek, hogy a hathónapos szülői kérdőív és védőnői státuszvizsgálat alapján van-e a féléves gyermeknél fejlődési elmaradásra utaló jel. Az esetek többségében nem volt (88%), 5 százalékában volt és további 5 százalékában még nem történt meg ez a típusú státuszvizsgálat. (Két védőnő pedig nem tudott, vagy nem akart válaszolni erre a kérdésre.)

Az *elsődleges gondozói (nem vér szerinti anyai)* interjúk 69 százaléka készült papíralapú, és 31 százaléka online kérdezés során. A többséget a válaszadó otthonában kérdezték le (az esetek 55 százalékában); míg 28 százalékukat a védőnői gondozóban. 5 esetben nem tudjuk, hogy hol zajlott a kérdezés. Az esetek 41 százalékában nem volt jelen senki a kérdezés ideje alatt, míg az esetek 59 százalékában volt jelen valaki: legtöbbször egyéb felnőtt (6 esetben). Szinte az összes interjút (90 százalékukat) egyszerre le tudta kérdezni a védőnő, alig 3 esetben kellett megszakítani rövid időre a kérdezést. Arra a kérdésre, hogy mi korlátozta a válaszadót az interjú során, egy személy esetében jelezték a védőnők, hogy nem, vagy nehezen értette a kérdések egy részét (5 személy esetében pedig nem tudjuk, volt-e korlátozó tényező). A hathónapos szülői kérdőív és védőnői státuszvizsgálat alapján 20 gyermeknél nincs fejlődési elmaradásra utaló jel a védőnői rögzítés alapján, két gyermeknél van fejlődési elmaradás, illetve másik két gyermeknél még nem készült el a státusz-kérdőív (5 esetben nincs válasz erre a kérdésre).

2.5. AZ ADATFELVÉTEL KOMMUNIKÁCIÓJA

A féléves kutatási szakasz során a várandós szakasz kezdetén kialakított kommunikációs felületek használata folytatódott (Szabó et al., 2020). Fő célunk a résztvevők válaszadási hajlandóságának fenntartása, valamint a kutatáshoz kapcsolódó azonosságtudat elmélyítése volt. Ezeket a célokat szolgálta a válaszadók számára előkészített színes tájékoztató füzet, amelyet a lekérdezési csomagokkal együtt küldtünk ki és a védőnőkön keresztül juttattunk el a résztvevőkhöz. Továbbá erre szolgáltak még az online csatornákon (hivatalos Facebook és internetes oldalon) elérhető információk, valamint a médiamegjelenések és egyéb publikációk.

A féléves hullám lekérdezési egységcsomagjához melléeltünk egy színes tájékoztató füzetet, amelyet a védőnő adott át az anyának, amikor a gyermek féléves korában esedékes lekérdezés részleteit beszélték meg. A színes tájékoztató füzetben újra összefoglaltuk a felmérés lényegét és szakaszait, valamint a kutatásban való részvétel velejáróit. Emellett infografikák segítségével bemutattunk néhány érdekes eredményt a várandós adatfelvételi hullám eredményei alapján.

Azon anyák számára, akik nem vettek részt a várandós korban zajlott kutatási szakaszban és csak gyermekük féléves korában csatlakoztak az adatfelvételhez, a lekérdezési egységcsomag részeként egy adatvédelmi és adatkezelési tájékoztatót is melléeltünk. A tájékoztató segítségével az újonnan résztvevő anyák részletesen megismerhették, hogy milyen célból, milyen törvényi garanciák mentén használjuk fel az általuk megadott személyes adatokat, illetve, hogy az adatfeldolgozás folyamatában miként garantáljuk a résztvevők anonimitását.

A kutatás weboldalán (www.kohorsz18.hu) – amely már a várandós szakasz előtt elindult – továbbra is elérhetőek voltak a résztvevők számára a kutatással kapcsolatos információk, illetve minden olyan elérhetőség, amin keresztül a válaszadók a felmerülő kérdések esetén akár közvetlenül is felvehették a kapcsolatot a kutatócsoporttal. A weboldal az adatfelvétellel kapcsolatos hasznos információk mellett néhány rövidebb elemzés formájában (*Ki végzi a házimunkát?*, *Nagyszülői jelenlét II.*, *Csecsemők táplálása*, *Félévesek napirendje*, *Partnerkapcsolatok II.*) a féléves hullám előzetes eredményeiről is hírt adott. A rövid elemzések mellett, a kutatás eredményeiről szóló tanulmányok is megtalálhatóak az oldalon. A honlapon továbbra is megmaradt a nagyjából negyedévente kiküldött hírlevélre történő feliratkozás lehetősége, amelyben a kutatás előrehaladásáról tájékoztatjuk az érdeklődőket.

Válaszadóink a kutatás weboldala mellett a Kohorsz '18 hivatalos Facebook oldalán is tájékozódhatnak az adatfelvétel éppen zajló szakaszairól, az előzetes eredményekről, médiamegjelenésekről és egyéb a kutatáshoz kapcsolódó témákról. Mindezek mellett 2020. augusztus és 2021. január között egy rovat indult a Facebook oldalon, amelyben nagyjából kéthetente bemutatunk a kutatáson dolgozó munkatársak közül egyet-egyet.

3. ADATBÁZISOK

3.1. ADATBÁZISOK ÖSSZEKAPCSOLHATÓSÁGA

A féléves szakasz kutatási célú részadatbázisai a főkérdőív, az önkitöltős kérdőív és a védőnői kérdőív adatait foglalják magukba. Ezeknek a várandós adatbázisokkal történő összekapcsolása mentén jön létre a kutatás első két hullámának adatait tartalmazó longitudinális adatbázis.

Az egyes kutatási adatbázisok egymáshoz, valamint a várandós szakaszban előállt adatbázisokhoz kapcsolása a token mentén történik, amely a gyermek (ikrek esetén az elsőként született gyermek) azonosítója, illetve az anya/elsődleges gondozó, mint válaszadó azonosítója.

Az adatok közötti tájékozódást a longitudinális adatbázisban az alábbi változók segítik:

t1_K1: Rendelkezésre állnak-e a várandós főkérdőív adatai? 0: nem (azaz: félévesen csatlakozó), 1: igen

t1_self: Kitöltésre került-e (legalább részben) a várandós önkitöltős kérdőív? 0: nem, 1: igen

t1_K1idegen: Idegen nyelven válaszolt-e a várandós? 0: nem, 1: igen

t2_K1: Rendelkezésre állnak-e a féléves kori főkérdőív adatai a vér szerinti anyától? 0: nem (azaz: nem vér szerinti anya változat készült), 1: igen

t2_K1proxy: Készült-e a várandós kérdőívet pótló proxy kérdőív? 0: nem, 1: igen

t2_K2: Rendelkezésre állnak-e a féléves kori főkérdőív adatai nem a vér szerinti anyától? 0: nem (azaz: vér szerinti anya változat készült), 1: igen

t2_self: Kitöltésre került-e (legalább részben) a féléves önkitöltős kérdőív? 0: nem, 1: igen

A kutatási részadatbázisok és azok egyes elemeinek mintaelemszámait a 6. táblázatban összegeztük.

6. táblázat: A kutatási adatbázisok elemszámai

Az eszköz neve	Részállomány	Elemzőszám: anya	Elemzőszám: gyermek
Féléves főkérdőív	Várandós kérdőívet pótló proxy kérdőív	383	388
	Vér szerinti anya változat	8241	8363
	Elsődleges gondozó változat	29	29
Védőnői kérdőív	Vér szerinti anya változat	8241	8363
	Elsődleges gondozó változat	29	29
Önkitöltős kérdőív	Vér szerinti anya változat	7980 (legalább részben kitöltött füzet)	8092 (legalább részben kitöltött füzet)

3.2. A FÉLÉVES FŐKÉRDŐÍV ADATBÁZISA

A féléves főkérdőívet a védőnők a várandós főkérdőívhez hasonlóan kétféleképpen vehették fel: az anya szóbeli válaszait közvetlenül a webes felületre rögzítve, vagy a kérdőívet papíralapon lekérdezve és a válaszokat az online felületre utólag rögzítve. Ez az adatbázis tartalmazza a főkérdőív előlapján tárolt legfontosabb adatokat: a gyermek(ek) és a védőnő azonosítóját, a védőnői körzet azonosítóját, az ikerterhesség tényét, az anya születési évét és hónapját, a lekérdezés dátumát, a kérdés idejét, továbbá, hogy készült-e a válaszadóval várandós interjú, illetve a főkérdőív összes kérdését. A válaszadóhoz emellett egy sorszám is tartozik az adatbázisban, amely az online felületen rögzített, semmilyen körülmények között nem módosított jellemző.

A féléves kutatási szakaszban a főkérdőívnek két verzióját különböztetjük meg. Amennyiben a gyermeket féléves korában a vér szerinti anyja gondozza, akkor ő adott választ a teljes főkérdőívre ($n = 8241$ anya, $n = 8363$ gyermek). Azonban, ha a gyermeket nem a vér szerinti anya gondozza, a főkérdőív egy rövidített és módosított változatát a gyermek elsődleges gondozója válaszolta meg ($n = 29$ gondozó és ugyanennyi gyermek). Ez a két típusú főkérdőív közös „gyermekszintű” adatbázisban található ($n = 8392$). Mindazonáltal szem előtt tartandó, hogy egyéb elsődleges gondozó esetén, mind keresztmetszetileg (rövidített kérdőív okán), mind hosszmetsetileg (kisebb arányú várandós adatokhoz kapcsolhatóság) nagyobb arányú az adathiány, mint a vér szerinti anya válaszadása esetén.

A vér szerinti anyával felvett főkérdőív, abban az esetben, hogyha az anyával, bár a minta része volt mégsem készült korábban várandós interjú, egy proxy kérdőívvel vette kezdetét a kérdés ($n = 383$ anya, $n = 388$ gyermek). Erre a proxy kérdőívre adott válaszokat 157 változóba rögzítettük. A kérdések többsége zárt, néhány kérdésre azonban egy számot vagy dátumot kellett nyitott válaszként beírni. Nyitott egyéb választ a proxy kérdőívben két esetben vártunk (nem magyar anyanyelv, és az anyát a várandósságához hozzásegítő egyéb kezelés). A proxy kérdőív adattartalmát az általunk összekapcsolt longitudinális

adatbázisban a várandós adatbázis megfelelő változóiba is visszatöltöttük. Így például a proxy kérdőívben megjelölt anyanyelv nem csak a proxy kérdéshez tartozó változóban, hanem a várandós kérdőív anyanyelv változójában is megtalálható. Azok a várandósság idején felvett adatok ugyanakkor, amelyekre a proxy kérdőív nem tért ki, a féléves szakaszban csatlakozók esetén a longitudinális adatbázisból értelemszerűen hiányoznak.

A vér szerinti anyával felvett főkérdőívre adott válaszokat 272 változóba rögzítettük. Ezek többsége szintén zárt kérdés, vagy pedig szám, illetve dátum formátumú volt. A kérdőívben emellett 7 nyitott egyéb válasz fordult elő, és 6 teljesen nyitott szöveges válaszos kérdés (intézet típusa, ahol az anya él, ha nem magánháztartásban; gyermek kórházi tartózkodásának és sérülés vagy baleset miatti orvosi ellátásának okai; az első étel, amit a gyermek kóstolt; anya és a gyermek által külön töltött éjszakák oka). A csecsemőkori temperamentumra vonatkozó kérdésekből emellett három új változót képeztünk (lásd 7.2. alfejezet).

Ikergyermekes esetén a gondozó a főkérdőív gyermekre vonatkozó kérdéseit az ikertestvérré vonatkozóan is megválaszolta (kivéve az F37. gyermekgondozási feladatok megosztására irányuló kérdéssort). Az ikertestvérek egyazon változóhoz tartozó adatai a longitudinális adatbázisban ugyanazon változóban, de külön sorokon szerepelnek. (Értelemszerűen a token azonosító változó ugyanaz ikertestvérek esetében, csak a gyermek azonosítók - child_ID -, különböznek egymástól). A vér szerinti anyával felvett főkérdőív kérdéseit és változóit a Melléklet ismerteti.

Bár a várandósság idején, az előzetesen felmért igények alapján többféle idegen nyelvű (angol, német, kínai és vietnámi) önkitöltős kérdőívváltozatot is előkészítettünk, ezek végül nagyon kis számban kerültek kitöltésre. Így a féléves kérdezéskor idegen nyelvű kérdőívváltozat egyáltalán nem készült. Mindazonáltal 6 anya, aki ugyan korábban idegen nyelvű kérdőívet töltött ki, a féléves szakaszban megválaszolta a magyar nyelvű főkérdőívet. Közülük egy fő segítség és nyelvi akadályok nélkül válaszolt a magyar kérdőívre, míg a többi 5 anyának a védőnő vagy az anya valamely családtagja tolmácsolta a kérdéseket.

A nem a vér szerinti anyával, hanem más elsődleges gondozóval felvett főkérdőív válaszait 145 változóba rögzítettük, amely között 13 szöveges válasz volt. Ennek a kérdőívváltozatnak az adattartalma lehetőség szerint betöltésre került a vér szerinti anya kérdőívek mentén létrehozott változóba is. Így például az elsődleges gondozó által adott, a gyermek általános egészségi állapotára vonatkozó válasz nem csak az elsődleges gondozóhoz tartozó (K2-ként jelzett) változóban szerepel, hanem a vér szerinti anyákhoz tartozó (q2-ként jelzett) változóban is.

3.3. A VÉDŐNŐI KÉRDŐÍV ADATBÁZISA

A védőnők által a kérdezést követően az online felületen megválaszolt kérdőív a kérdés körülményeire vonatkozott, valamint arra, hogy a kutatásban részt vevő gyermeknek a védőnői státuszvizsgálat alapján fennáll-e fejlődési elmaradása. A kérdőív adatait a védőnők az online felületre a token alapján rögzítették, ezáltal az így rögzített 26 változó automatikusan részét képezi a főkérdőív adatbázisának. A kérdőív többségében zárt kérdéseket tartalmaz, valamint 5 nyitott szöveges magyarázatot és egy teljesen nyitott, egyéb megjegyzés mezőt (lásd Melléklet).

3.4. ÖNKITÖLTŐS KÉRDŐÍV ADATBÁZISA

Bizonyos érzékenyebb témákra, mint például az érzelmi-hangulati állapotra, szülésre, nemzetiségre és vallásra vonatkozó kérdéseket önbeszámoló papíralapú kérdőívekkel mértünk fel. Ezeket egy füzet formájában adta át a védőnő az anyának a főkérdőív felvételét követően. Az önkitöltős füzetet közvetlenül a kitöltés után borítékba zárták, és a védőnő juttatta el azt intézetünk részére, ahol rögzítésre került. Az önkitöltős kérdőív válaszadóinak maximális lehetséges száma 8241 fő volt, – mert a füzet csak a vér szerinti anyák számára került átadásra – és ebből 7980 anya töltötte ki legalább részben a kérdőívet.

Az önkitöltős adatbázis szintén tartalmazza a tokent (amely alapján a főkérdőív adataihoz és a várandós adatbázisokhoz kapcsolható), egy sorszámot, a gyermek(ek) azonosítóit és az anya születési dátumát. Az önkitöltős kérdőív kérdéseit összesen 110 változóba rögzítettük. Ezek többsége szintén zárt kérdésre adott válasz vagy szám formátumú. Tartalmaz továbbá 11 nyitott egyéb választ, egy nyitott szöveges indoklást és egy teljesen nyitott választ (település, ahol az anya szült). Az önkitöltős kérdőív kérdéseiből öt új változót hoztunk létre (*lásd 7.2. alfejezet*), amelyek szintén részét képezik az adatbázisnak. Az önkitöltős kérdőív kérdéseit és változóit a Melléklet ismerteti.

3.5. BELEEGYEZŐ NYILATKOZATOK ADATBÁZISA

Beleegyező nyilatkozat kitöltésére a féléves kutatási szakaszban akkor volt szükség, ha a vizsgálathoz új válaszadó csatlakozott. Ez lehetett a vér szerinti anya, aki valamilyen okból nem tudott a várandóssága idején válaszolni, vagy a gyermeket elsődlegesen gondozó egyéb személy. A beleegyező nyilatkozat adatait intézetünkben rögzítették: a válaszadó nevét (születési nevét, valamint anyja nevét is), születési helyét és idejét, valamint tényleges és hivatalos lakcímét. Ezen felül lehetősége volt megadni a telefonszámát és e-mail címét, illetve a TAJ-számát is. Ezeket az adatokat a kérdőíves válaszoktól elkülönítve, biztonságos, jelszóval védett állományban tároljuk. Sem harmadik fél, sem a KSH NKI nem illetékes munkatársai nem férhetnek hozzá, ahogy az az adatvédelmi törvényeknek megfelel. A beleegyező nyilatkozat adatai közül az anya születési dátumát vetettük össze szükség esetén ellenőrzés céljából a féléves főkérdőív ugyanezen adatával.

3.6. CÍMADATOK

A védőnők a kutatás kezdetén egy mappát kaptak, amelynek belső oldalán vezették a kutatás várandós és féléves szakaszaiban sikeresen megvalósított interjúk főbb adatait és a megghiúsult lekérdezések számát, illetve annak néhány főbb jellemzőjét. (Abban az esetben, ha a védőnő az adott körzetben nem tudta folytatni a lekérdezést, a mappát a helyére belépő védőnő vette át.) Ezeket a mappákat a terepmunka lezárásakor begyűjtöttük, adataikat a KSH NKI munkatársa rögzítette egy a kutatási adatoktól elkülönített adatbázisba, amelynek tárolása jelszóval védett számítógépen történik.

A kutatás előrehaladása során a védőnők ebben a mappában gyűjtötték a válaszadók felkeresési és beszervezési adatait tartalmazó címkártyákat is, amelyeket a féléves terepmunka lezárását követően szintűgy átadtak intézetünknek. A címkártyák adatainak tartalmát ezután a KSH NKI munkatársa összevetette az egyébként folyamatosan frissülő címadatbázis adataival, azután rögzítette a releváns változásokat.

4. ADATTISZTÍTÁS

4.1. EGYEDI AZONOSÍTÓK (TOKENEK) TISZTÍTÁSA

Akárcsak a várandós szakaszban, a féléves szakaszban is úgy alakítottuk ki az online adatrögzítés folyamatát, hogy egy tokennel (eset-azonosítóval) csak egy kérdőív rögzítésére és véglegesítésére volt lehetőség. A rendszer minden létrehozott, de még fel nem használt tokenet elérhetővé tett bármely védőnő számára, hogy megmaradhasson a válaszadók egyedi azonosítójának folytonossága akkor is, ha a gyermek más körzetbe költözött, vagy ha a védőnő személye valamilyen egyéb okból (pl. munkahelyváltás, nyugdíjba vonulás, betegség) változott az előző adatfelvétel óta. Megengedte továbbá az online rendszer, hogy a rögzítés indításához használt tokenről eltérjen a kézzel beírt gyermekazonosító – aminek elvileg egyeznie kellett a tokennel (ikrek esetén két vagy három gyerekazonosító kapcsolódott egy tokenhez, ahol az elsőnek kellett azzal pontosan egyeznie).

Ez a számisméltés volt az esetek folytonosságának és kapcsolhatóságának egyik biztosítéka: ha belépéskor véletlenül nem a megfelelő tokenet használta a védőnő, akkor a másodikként, manuálisan beírt szám különbözősége jó eséllyel felhívta a figyelmet egy esetleges azonosítási problémára.

A folytonosságot és az adatbázisok kapcsolhatóságát érintő hibák többféle módon előállhattak, s ezeknek nem mindegyike járt együtt e két azonosító eltéréseivel. Jelentős részük az anya születési dátumának, esetleg a gyermek becsült és tényleges születési idejének összevetése kapcsán bukkant felszínre, vagy egyszerűen azért, mert a féléves interjú token alapján nem kapcsolódott sem a várandós szakasz adatbázisaihoz, sem a féléves szakaszban érkezett beleegyező nyilatkozatokhoz, illetve címlista-adatokhoz. A féléves adatfelvétel rögzítése során felmerült azonosítási és folytonossági hibák az alábbi módokon kerültek a látóterünkbe.

Érkeztek olyan várandós előzményt feltételező (várandós-proxy modul nélkül felvett) interjúk, melyek token alapján nem kapcsolódtak egyik várandós kérdőívhez sem.

Számos esetben előfordult, hogy a várandós előzménnyel rendelkező féléves interjú rögzítése abba az akadályba ütközött, hogy az adott tokenet már felhasználták, azaz egy félre-

ítés folytán korábban rögzítettek vele egy másik interjút. Az ilyen jellegű problémák egy része akkor mutatkozott meg, amikor esedékessé vált a tévesen lefoglalt token felhasználása. Azonban jó néhány alkalommal a helytelen rögzítést végző védőnő azonnal észrevette tévedését, és ő maga jelezte, hogy melyik tokenről hova kell átkódolnunk az esetet. Vagy berögzítette a helyes tokennel is, így duplikátumot hozva létre.

Ugyancsak volt példa olyanra, hogy egy esedékessé vált, és általunk hiányolt féléves interjúval kapcsolatban azt a visszajelzést kaptuk a védőnőtől, hogy már elkészítette és rég rögzítette azt, de token alapján mégsem találtuk.

Az anya születési dátumának két szakasz közötti összehasonlítása során számos olyan tévedésre derült fény, ahol a féléves interjú azonosítók alapján nem a megfelelő várandós előzményhez kapcsolódott, mert két vagy több esetet felcserélt számokkal rögzítettek.

A várandós-proxy modullal felvett (azaz várandós előzmény nélküli) interjúkhoz értelem-szerűen a féléves szakasz folyamán érkeztek be a beleegyező nyilatkozatok és a cím-adatok. Ezen a téren is talákoztunk nehézségekkel: egyes interjúkhoz nem érkezett be a várt időpontig a megfelelő tokenrel jelzett beleegyező nyilatkozat, más esetben pedig az interjú online rögzítése késlekedett, és az előzőleg megérkezett beleegyező nyilatkozatot nem volt mihez társítani. A hiányzó rögzítések és beleegyező nyilatkozatok bekéréséhez nyilvánvalóan tudnunk kellett, hogy mi hiányzik, és egyáltalán valós adathiányról volt-e szó, vagy csak a megfeleltethetőség hiányáról.

Így az esetek pontos, megbízható azonosítása több szempontból is nagyon fontos volt. Az e téren jelentkező problémák fakadhattak pusztán melléütesekből, véletlen felcserélésekből – különösen akkor, ha valaki több, papíralapon kért interjút egy alkalommal rögzített – esetenként azonban a számozási metódus félreértéséből is. Előfordult, hogy valaki nem a válaszadók, hanem az interjúk azonosítószámának tekintette a tokent, ezért féléves kérdőíveit eleinte a soron következő azonosítókkal rögzítette, míg a kutatásba később csatlakozó védőnők némelyike saját négyjegyű azonosítója alapján újraszámozta – azaz más számokkal folytatta – az elődjétől átvett eseteket. Egy-egy véletlen félreszámozás vagy felcserélődés számos újabbat indukálhatott, így előálltak akár 4-5 esetet is érintő, többszörös elcsúszások is. A bonyolult helyzetek tisztázásához azonban adva volt minden lehetőségünk, hiszen ha nem jutottunk megnyugtató eredményre a számunkra elérhető adatok áttekintése és összevetése útján, visszanyúlhattunk a terepre és méltán számíthattunk a védőnők segítségére, akik ismerték interjúalányaikat, így a továbbított információk alapján rendezni tudták a kérdéses eseteket. Az azonosítási problémák megoldásának fő támpontját tehát a két vizsgálati szakasz összevethető adatai szolgáltatták: elsősorban az anya születési dátumának egyezése, másodsorban a gyermek várt és valós születési időpontjának koherenciája. A védőnő segítségét akkor kértük, ha az elérhető adatok nem nyújtottak elegendő támpontot az esetek kétségtelen azonosítására. Ezt követően azonban maximális hatékonysággal tudtunk tisztázni kétséges helyzeteket, így egyetlen féléves interjút sem veszítettünk el azonosítási probléma miatt.

Az azonosítók helyreigazítása érdekében 192 rögzítésben javítottuk a tokent vagy gyerek-azonosítót, vagy mindkettőt; nyolc rögzítést pedig töröltünk a vér szerinti anyával készült interjúk 8250 esetet tartalmazó eredeti adatbázisból: hetet azért, mert rögzítési hibából

adódó duplikátum volt, egyet pedig azért, mert nem érkezett meg hozzánk a beleegyező nyilatkozat és nem állt módunkban utólag bekérni.

A proxy modulall rögzített 385 esetből végül 383 féléves kori új belépőt vonhattunk be a kutatásba. Az egyik eset a beleegyező nyilatkozat előbb említett hiánya miatt maradt ki, a másik esetben pedig volt egyértelműen azonosítható várandós kori előzmény – azaz csak tévedésből kérdezték le a várandós proxy-kérdéseket a féléves interjú során. Ugyanakkor öt olyan interjú szerepel a féléves adatbázisban, melynek lekérdezésére proxy-modul nélkül került sor, annak ellenére, hogy nincs előzménye a várandós adatbázisban. Ezek közül két esetben készült várandós kori interjú, de nem került bele az elemzési adatbázisba, mivel nagyon hiányosan rögzítették, a további három esetben pedig tévedésből maradt el a proxy-modul lekérdezése.

Az önkitöltős adatbázisba mindösszesen 8085 adatsor került rögzítésre: ennyi – különböző mértékben kitöltött – önkitöltős füzet érkezett vissza az intézetbe. Első lépésben az anya születési dátumát figyelembe véve ellenőriztük az önkitöltős adatbázis azonosítóit (a tokeneket) és amennyiben ezt az adatok lehetővé tették, javítottuk a hibás azonosítókat. Az azonosítók javítása után azon adatsorok, amelyeknek azonosítója hibás vagy duplán szerepelt, és javításuk nem volt megvalósítható, törlésre kerültek (89 eset). Ezután összekapcsoltuk az önkitöltős adatbázist a főkérdőív adatbázisával, és további 5 olyan esetet töröltünk, amely egyetlen főkérdőívhez sem volt párosítható, valamint 8 olyat, amely nem vér szerinti anyához tartozott, dacára annak, hogy egyéb gondozó esetén az önkitöltős kérdőív nem volt kitöltendő.

4.2. VÁLTOZÓK TISZTÍTÁSA

FŐKÉRDŐÍV A VÉR SZERINTI ANYÁTÓL, MINT ELSŐDLEGES GONDOZÓTÓL

A Kohorsz '18 féléves kutatás főkérdőívéhez tartozó adatbázis ellenőrzése és tisztítása hasonlóan zajlott, mint ahogy a várandós kutatási szakaszt végeztük. Mivel a kérdések többsége zárt kérdés, ezért előre elkészíthető volt egy rögzítési program segítségével az adatbázis váza. Az adatokat ennek az előre megírt rögzítési programnak a segítségével vitték be a rendszerbe a védőnők. Így már eleve működött egy szűrési program a rögzítések során. Azaz a védőnők nem rögzíthettek olyan értéket, amely nem szerepelt a rögzítési programban, amelyet a kérdőív válaszkategóriái és a lehetséges válasz-intervallumok alapján állítottak össze a kutatók és a lekérdezést programozók. Az előre elkészített rögzítési programnak köszönhetően – elméletileg – a kiugratott kérdések is üresek maradtak.

Az adatbázisok ellenőrzése változó szinten és egyéni rekord szinten zajlott. Első lépésében átnéztük minden egyes változó gyakorisági megoszlását. Ha mégis adódtak olyan értékek, amelyek a rögzítési program szerint nem szerepelhettek volna, azokat egyéni rekord szinten listáztuk, ellenőriztük, és ha kellett, javítottuk. Ilyen hibák akkor fordulhattak elő, amikor a válaszadó a kérdés során rájött, hogy rossz választ adott meg egy előző kérdésre, és

a védőnőnek vissza kellett lépnie a jó válasz felülírásához. Ilyenkor a „rossz ösvényen” ott maradtak a hibás válaszok, amelyeket utólag törölni kellett.

A logikai kapcsolatok és ellentmondások ellenőrzését, illetve tisztítását *keresztmetszeti szinten* végeztük a hathónapos adatfelvételre adott válaszok alapján. Azaz, hiába jelent meg ellentmondás például egy várandós kori és egy féléves kori adat során, a féléves adatot fogadtuk el valósnak, azt nem írtuk felül a várandós adattal. Például, amikor a várandós házastársával élt a várandós adatfelvétel idején, de a féléves adatfelvételkor azt mondta, hogy párkapcsolati státusza nem változott az előző felvétel óta és élettársával él együtt, akkor meghagytuk ezeket a féléves kori válaszokat. Vagy, amikor a várandós azt mondta a várandós adatfelvételkor, hogy párja a születendő gyermek vér szerinti apja, de a féléves adatfelvételkor azt válaszolta, hogy párja ugyanaz, és nem az apja a féléves gyermeknek – ezekben az esetekben is meghagytuk a féléves válaszokat. Ilyen adatinkonzisztencia kevés esetben fordult elő: a szülői párkapcsolati élettörténethez kapcsolódó inkonzisztenciák a féléves gyermekek 3%-nak az esetében, míg a vér szerinti apa státuszának változásához kapcsolódó inkonzisztenciák alig 21 gyermek esetében fordultak elő. Ezek az adatbázisban megjelenő statisztikai/logikai inkonzisztenciák a valós életben akár még igazak is lehetnek néhány esetben, hiszen a valós életben is adódnak olyan időintervallumok, amikor olyan gyakran változik a párkapcsolati helyzet, hogy ma, a válaszadás napján hiába éppen ezt tartom igaznak a párkapcsolati helyzetemre, tegnap még nem ez volt a helyzet, vagy tudom, hogy holnap vagy jövő héten, vagy hónapban már nem ez lesz. A vér szerinti apai státusz változása/bevallása is változhat az idővel, hiszen az idő múlásával az anya nagyobb valószínűséggel nevezheti párját már a gyermek vér szerinti apjának, még ha várandósan bevallotta és felvállalta, hogy a párja nem a gyermek apja.

Az említi/nem említi táblázatos, több válaszkategóriás kérdéseknél (A02, F09/G09, F21/G21), mindig volt olyan válaszkategória, hogy a „felsoroltak közül egyik sem”. Ha adott kérdésre a válaszadó azt válaszolta, hogy a felsoroltak közül egyik sem, ugyanakkor a táblázatban szereplő valamelyik konkrét kérdésre is ugyanakkor „igen” válaszolt, vagy említette az adott itemet, akkor a konkrét válaszra adott említést fogadtuk el igaznak. Például annál a kérdésnél (F09/G09), hogy milyen betegségei vannak a gyermeknek, a válaszadó említette a csípőproblémát, a halláskárosodást és az adatbázisban az is jelölve volt, hogy „egyet sem”. Ilyen esetekben a „felsoroltak közül egyik sem” kérdésre adott választ töröltük (pontosabban: javítottuk „nem említi” válaszra).

Azoknál a kérdéseknél, ahol számokat, értékeket (például súly, hossz/magasság, lakásnagyság, lakás becsült eladási ára) kellett beírni, sok esetben a számok mellé szöveget is írtak a rögzítők. Ilyenkor manuálisan töröltük a szövegrészeket, hogy numerikussá vagy dátum formátumúvá alakíthassuk a változókat.

VÁRANDÓSSÁGRA VONATKOZÓ FÉLÉVESKORI PROXY-KÉRDŐÍV

Azoknak az anyáknak, akiket bármilyen ok miatt nem tudtunk lekérdezni a várandós adatfelvétel során, lehetőségük volt a féléves kérdés elején megválaszolni egy úgynevezett várandós-proxy kérdőívet. Ezek a kérdések szintén a féléves adatbázis részét képezik (ugyanakkor a féléves adatokra vonatkozó kérdések feldolgozásában értelemszerűen nem

szerepelnek). A párosítható kérdésekre adott válaszokat azonban visszaillesztettük a várandós kori adatfelvétel során feltett kérdések válaszai közé, így, amikor longitudinális elemzést végzünk a várandós kori és félvéves kori adatokkal, akkor már mindkét időpontra nézve rendelkezünk válaszokkal ezekben az esetekben is.

Ellenőrzésük és tisztításuk hasonlóan zajlott, mint a főkérdőív többi kérdése során. A változó-eloszlások alapján ellenőriztük az ugratásokat és adathiányokat. Mivel a védőnők előre programozott kérdőívet töltöttek ki, ezért nem fordultak elő meg nem engedett értékek, illetve az ugratásokat sem tudták a kérdezők/rögzítők megkerülni. Mint, ahogy azt korábban említettük, egy esetben fordult elő, hogy volt eredeti várandós kérdőív és félvéves kori várandós proxy kérdőív is; itt a várandós kérdőív adatait fogadtuk el és a proxy kérdőív eseteit figyelmen kívül hagytuk. Alig két helyen találtuk inkonzisztenciát: két anya nem válaszolta meg az összes életben lévő gyermekére vonatkozó adatokat (egyikük 14 gyermekéből 10-et tudott rögzíteni technikai okokból); illetve a lakás árára vonatkozó adatokat kellett tisztítani, mert nem mindenki millióban adta meg az értéket, vagy mert szóvegesen adta meg a választ (13 esetben).

FŐKÉRDŐÍV, NEM VÉR SZERINTI ANYA GONDOZÓ

Összesen 29 esetben kérdeztünk olyan elsődleges gondozót, aki nem a félvéves gyermek vér szerinti anyja: többségükben hivatásos nevelőszülő (12 esetben) vagy örökbefogadó szülő (11 esetben). A maradék 6 válaszadó a nagymama, illetve egy esetben a nagynéni volt.

Összességében nagyon koherens és hibamentesen rögzített adatbázist kaptunk a védőnöktől. A kérdőív kevés ugratást tartalmazott, ugyanakkor a válaszadó élethelyzetéből kifolyólag nem kellett mindenkinek minden kérdést megválaszolnia (minimum 122 és maximum 127 kérdést). Mivel a védőnők a kérdőívet előre leprogramozott felületen rögzítették, nem fordulhatott elő válaszhiány (vagy többletválasz), illetve olyan válaszok sem szerepeltek, amelyek nem voltak benne a kérdőívben.

ÖNKITÖLTŐS KÉRDŐÍV

Az önkitöltős adatbázis tisztítása a változók eloszlásainak áttekintésével és a hibás értékek kiszűrésével kezdődött. Mivel az önkitöltős kérdőívet a résztvevők papíralapon töltötték ki, és válaszokat ezt követően a KSH NKI által megbízott személy rögzítette, az adattisztítás jelentős hányada a manuális rögzítés hibáiból adódott. A tisztítás így az adott skálán nem lehetséges válaszok javításából vagy törléséből állt. Emellett bizonyos kérdéssorok szabad szóveges egyéb válaszai esetén (2.1 negatív életesemények, 4.1 szülés helye, 4.3 szülésnél jelen lévő egyéb személy, 4.8 egyéb beavatkozás) logikai tisztításra volt szükség. Az „egyéb” kategóriában megadott szóveges válaszok egy része ugyanis besorolható volt valamelyik előre megadott kategóriába (vagy már eleve ott is szerepelt), így azokat ott jelöltük, az egyébből pedig töröltük. Bizonyos egyéb válaszoknál (4.2 településnév, 6.1 vallás) javítottuk az elütéseket és a helyesírási hibákat. Végül a beavatkozásokra vonatkozó kérdés (4.8) esetén töröltük a „nem végzett semmilyen beavatkozást” jelölését, amennyiben az anya jelölte valamely beavatkozást (6 eset).

5. ADATMINŐSÉG-ELLENŐRZÉS

5.1. A LEKÉRDEZÉSEK MONITOROZÁSA

A féléves kutatási szakasz adatfelvételének a teljesítési monitorálása folyamatosan zajlott. Első lépésben összeállítottunk egy táblázatot, amely adott azonosítóra/tokenre fűzte fel a legfontosabb, ellenőrzésre használt adatokat. A következő háttéradatokat használtuk ellenőrzésre: körzet-azonosító; token; terhességi hét a várandós kérdés időpontjában; a várandósság típusa; ikrek esetén a magzat azonosítók; a várandós születési dátuma; a szülés várható dátuma; a kérdőív rögzítésének dátuma és a gyermek által betöltött féléves kor dátuma. Emellett feltüntettük azokat az információkat is, amelyből kiderül, hogy az anya címe szerepelt-e az elköltözött címek között. Ezen információk alapján határoztuk meg azt az idő-ablakot, amikor a féléves kérdésnek meg kellett történnie. Ha a kérdőív adata nem érkezett be a várható időpontig, akkor először e-mailben megkerestük a védőnőt, ha azonban arra nem reagált, megpróbáltuk telefonon is elérni. Sikeres egyeztetés után követtük, hogy a védőnő rögzíti-e a hiányzó kérdőívet.

Az anyák féléveskori lekérdezése több ok miatt csúszhatott ki az időablakból:

- a védőnő kiesett a körzetéből (betegség, védőnőváltás stb.) és a KSH NKI nem kapott értesítést róla, ezért az újonnan belépő védőnőt még nem tudtuk megkeresni és bevonni a kutatásba; amint ez kiderült, úgy azonnal felkértük az új védőnőt a kutatásban való részvételre, szerződést kötöttünk vele és ismertettük a kutatást és a kérdéses folyamatát (azaz kiképeztük);
- az anya vagy a gyermek betegsége, esetleg valamilyen más súlyos családi probléma, vagy egyéb elfoglaltság miatt a válaszadó nem volt elérhető a kérdéses időablakban;
- a család elköltözött, és a védőnő nem jelezte az új címet; ebben az esetben bekértük a címet és jeleztük az új cím területi védőnőjének a lekérdezés lehetőségét;
- az anya külföldre költözött, vagy nem szeretett volna a kutatásban részt venni, és a védőnő nem jelölte a megadott felületen ezt a státuszt; egyeztetés után mi zártuk a címet a megfelelő státusz kóddal.

Az időben lezajlott lekérdezések esetében előfordult az adatsor érvényes rögzítésének ki-tolódása. Emögött több ok állhatott:

- a védőnő rögzítette, de az azonosítót (token) elütötte, így (kezdetben) rossz token alá rögzítette a kérdőív adatait;
- a védőnő lekérdezte, de még nem rögzítette a kérdőívet.

Előbbi esetben javítási procedúrával korrigáltuk az eltérést. Utóbbi esetben a probléma kezelése érdekében folyamatos monitorálás mellett csoportos e-maileket küldtünk a védőnőknek, hogy felhívjuk a figyelmüket a rögzítés fontosságára. A folyamatos tájékoztatásokra és figyelmeztetésre azért is volt szükség, mert a lekérdezések után járó kifizetések nem a lekérdezett, hanem a pontos és tisztázott tokenek alatt berögzített kérdőívek darab-számához kapcsolódtak.

5.2. VÁLASZHIÁNYOK ELLENŐRZÉSE VÁLTOZÓ-SZINTEN (ITEM NONRESPONSE)

FŐKÉRDŐÍV A VÉR SZERINTI ANYÁTÓL MINT ELSŐDLEGES GONDOZÓTÓL

Összesen 17 anyáról jegyezte fel a védőnő, hogy nem értett jól magyarul, de mindannyiuknak segített valaki: legtöbbször az anya férje, partnere vagy maga a védőnő. Tehát a „nem tudom” vagy „nem kívánok válaszolni” válaszok néha magasabb aránya az anyai válaszok mögött nem feltétlenül a szöveg nem értéséből fakadt.

Viszonylag magas a „nem tudom” és „nem kívánok válaszolni” válaszok aránya olyankor, amikor a gyermek anyjának a *párkapcsolati helyzetére* vonatkozó kérdéseket kellett megválaszolnia. Amikor a régi (várandóskorában is meglévő) partnerről volt szó, akkor olyan kérdésre adtak magasabb arányban bizonytalan választ, hogy tervezik-e, hogy a közeljövőben összeházasodnak (az élettársak esetében 12% nem tudta). Vagy, ha összeházasodtak a várandósság 7. hónapja óta, akkor azt melyik évben és melyik hónapban tették (5%, illetve 8% nem tudta vagy nem akarta megmondani, pedig elvileg nem lehetett más év, mint 2018 vagy 2019), illetve ha nem házasodtak még össze, akkor tervezik-e (15% nem tudta vagy nem akart válaszolni). Viszonylag kevés anyának lett új partnere a 8 hónap alatt (a várandósság óta), de közülük viszonylag magas arányban nem tudták vagy nem akarták megmondani se az élettárs (31 gyermek közül háromnak az anyja), se a különélő partner (28 gyermek közül hatnak az anyja) születési évét. Összesen 278 gyermeknek volt különélő apja, és 21%-nak az apjáról nem tudta az anya, hogy mi a hivatalos családi állapota, 5% pedig nem kívánta megmondani.

Az új lakásba költöző lakástulajdonosok körében a gyermekek 11%-nak az anyja nem tudta megbecsülni a lakás árát, és 11% azt sem, hogy hány négyzetméter a lakás területe; a költözők 15%-a pedig nem tudta eldönteni, hogy van vagy nincs a lakáshoz tartozó kertjük.

A *munkavállalással* kapcsolatos kérdéseknél is viszonylag magasabb volt a nem tudom/nem kívánok válaszolni válaszok aránya. Azt például, hogy ha visszamenne dolgozni, lenne-e lehetősége ezt részmunkaidőben tenni, a gyermekek 18%-nak az anyja nem tudta.

A *gyermek-kérdőív* esetében alig találunk olyant kérdést, amelyre ne tudtak volna a kérdeztettek válaszolni. Legmagasabb arányban arra nem tudtak válaszolni az anyák, hogy mitől függ a szoptatás időzítése (9%), illetve arra, hogy tudomása szerint az anyát szoptatta-e az ő édesanyja (5%). Számunkra kissé meglepő módon, az ikres anyukák 5%-a nem tudta megmondani, hogy egypetjű vagy kétpetjű ikreket szült-e.

VÁRANDÓSSÁGRA VONATKOZÓ FÉLÉVESKORI PROXY-KÉRDŐÍV

A „nem tudom” válaszok aránya akkor volt a legmagasabb, amikor arról kérdeztük az anyát, hogy ő mekkora súllyal született (a gyermekek 23%-nak az anyja adott NT/NV választ), hogy hány négyzetméter a lakása (NT: 9%), és véleménye szerint mekkora az ingatlan piaci értéke (mennyiért lehetne eladni) (NT: 8%). Ezen utóbbi két kérdésre a válaszmegtagadók aránya 2%, illetve 5% volt.² Azon anyák aránya is viszonylag magasabb, akik nem tudták megmondani, hogy melyik hónapban költöztek össze párjukkal (8%), illetve mi a születési éve (8%) és iskolai végzettsége (8%) a különélő partnerüknek, és hogy melyik évben kezdődött párkapcsolatuk (8%).

FŐKÉRDŐÍV, NEM VÉR SZERINTI ANYA GONDOZÓ

A 29 válaszadó összességében kevés kérdésre nem tudott vagy nem akart válaszolni. Legtöbben (12 gyermek gondozója) arra a kérdésre nem tudott vagy nem akart nyitott kérdés formájában válaszolni, hogy *„pontosan mi az oka annak, hogy nem a vér szerinti anyja a gyermek elsődleges gondozója?”*. Öt gyermek elsődleges gondozója nem tudta vagy nem akarta megmondani, hogy *„A gyermeknek hány olyan vér szerint testvére van, akivel nem él együtt?”*, és szintén öt gondozó azt sem, hogy *„Hányadik terhességi héten született a most féléves gyermek?”*. Négy gyermek esetében pedig arról nincs információnk, hogy *„Hány éjszakát maradt kórházban a gyermek közvetlenül a születése után?”*. További 10 kérdésre érkezett egy vagy két válaszhiány vagy válaszmegtagadás.

² A legmagasabb válaszmegtagadási arány arra a kérdésre érkezett, hogy *„A gyermek vér szerinti apjának született-e Önnel nem közös gyermeke? Ha igen, hány?”* (47%). A magas arány oka azonban a válaszadót nem érintő háttérprogramozási hibából adódott, így itt válaszadási jellemzőként nem elemezzük.

ÖNKITÖLTŐS KÉRDŐÍV

Az önkitöltős füzetben nem alkalmaztunk „nem tudom” és „nem kívánok válaszolni” válaszlehetőségeket, és annak ellenére, hogy a válaszadók hagytak üresen bizonyos kérdéseket, azokat nem értékelhettük egyértelműen 'nem tudom' vagy 'nem kívánok válaszolni' válaszoknak. Mindazonáltal, ha azt a 7929 anyát tekintjük kiindulási alapnak, akik az önkitöltős füzet legalább valamely kérdésére választ adtak, a válaszmegtagadás legnagyobb arányban a szülésre fordított anyagi kiadások összegszerű meghatározásánál jelent meg; erre 21,5%-uk nem adott választ. Ugyancsak sokan (20,1%) válasz nélkül hagyták azt a kérdés, hogy hány éjszakát voltak kórházban a szüléssel kapcsolatban a szülés előtt, ami feltehetőleg nagyrészt a 0 válasz be nem írásából fakadt (a szülés után kórházban töltött napok számára vonatkozóan a válaszhiány aránya ugyanis mindössze 2,2% volt).

5.3. VÁLASZHIÁNYOK ELLENŐRZÉSE ESET-SZINTEN (UNIT NONRESPONSE)

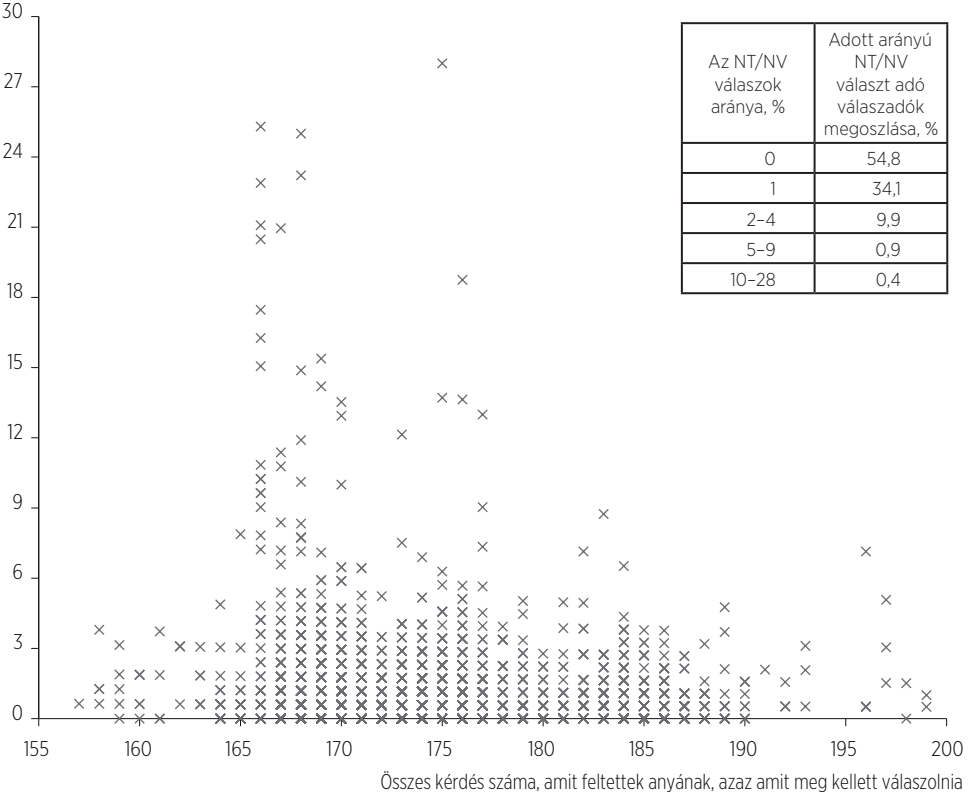
FŐKÉRDŐÍV A VÉR SZERINTI ANYÁTÓL MINT ELSŐDLEGES GONDOZÓTÓL

A féléves anyai kérdőív összesen 121 kérdést tartalmazott, amelyet 272 változóban rögzítettünk. Azaz az anyáknak maximálisan ennyi 'változót' kellett volna megválaszolniuk, abban az esetben, ha minden kérdés releváns lett volna. A 272 változóból 13 változó nyitott, szöveges válaszból származott (összesen 20 kérdésre adhattak nyitott, szöveges választ az anyák, ezeket azért csak 13 változóba rögzítettünk, mert az ikrekre vonatkozó válaszok a gyermek-szintű adatbázisban egy változóban szerepelnek). A maradék 259 változót numerikus változókként rögzítettük. Ezen numerikus változókat figyelembe véve néztük meg, hogy az anyák az általuk megválaszolendő kérdések, pontosabban változók, hány százalékára nem tudtak vagy nem akartak válaszolni (a továbbiakban, amikor a *kérdések* számáról írunk, mindig az adatbázisban szereplő *változók* számát értjük alatta). A 8. ábra vízszintes tengelyén azt jelöltük, hogy az anyáknak hány kérdésre kellett válaszolniuk (hiszen nem mindenkinek volt muszáj minden kérdésre válaszolnia: helyzetéből adódóan minimum 157 és maximum 199 kérdésre adhattak választ az anyák). A függőleges tengelyen pedig azt jelöltük, hogy a feltett kérdésekre az anyák hány százaléka nem tudott vagy nem kívánt válaszolni.

Látható, hogy az anyák többsége, a gyermekek 54,8%-ának az anyja, minden kérdésre válaszolt. Továbbá egyetlen válaszadó sem volt, akik a kérdések több mint felére NT/NV választ adott volna (a maximális érték 28% volt). A kérdések 1%-ára nem tudott vagy nem akart válaszolni a gyermekek egyharmadának az anyja. A kérdések 2-4%-ára pedig nem tudott vagy nem akart válaszolni a gyermekek 10%-ának az anyja. Összesen 31 gyermeknek az anyja adott viszonylag magasabb arányban bizonytalan (NT/NV) választ: ők a kérdések 10–28 százalékára nem tudtak vagy nem akartak válaszolni.

8. ábra: Az anyának feltett kérdések száma (X-tengely) és az azokra adott „nem tudom”/„nem kívánok válaszolni” válaszok együttes aránya (Y-tengely), anyai főkérdőív

Összes NT/NV válasz aránya az adott esetben megválaszolható kérdések körében

Forrás: Kohorsz '18 féléves kutatás, súlyozatlan adatbázis, gyermekszintű (N=8363). Az X jelzések egy vagy több válaszadót jelölnek.

VÁRANDÓSSÁGRA VONATKOZÓ FÉLÉVESKORI PROXY-KÉRDŐÍV

A várandós-proxy kérdőív 48 kérdést tartalmazott és az ezekre adott válaszokat összesen 157 változóba rögzítettük. Két változó tartalmazott szöveges válaszokat, a maradék 155 pedig numerikus válaszokat. Természetesen ebben az esetben sem kellett minden proxy kérdést mindenkinek feltenni: élethelyzettől függően, minimum 53 és maximum 122 kérdést kellett az anyáknak megválaszolniuk.

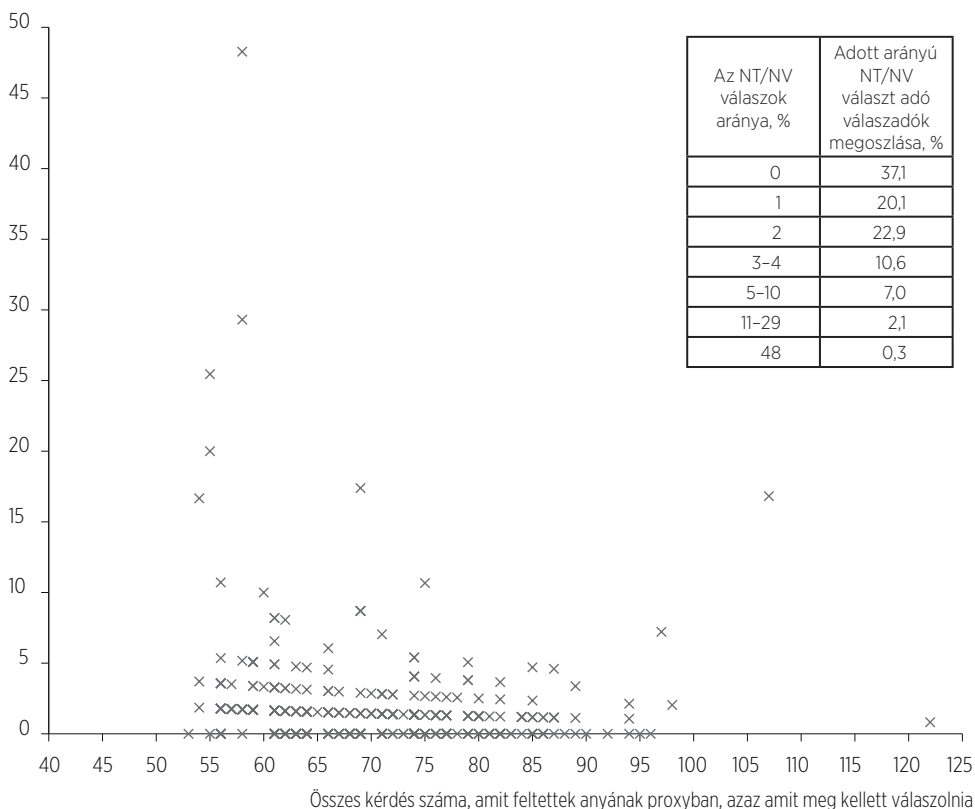
A várandós proxy kérdőívre válaszoló nők 37,1%-a minden feltett kérdésre válaszolt (pontosabban a gyermekek 37%-nak az anyja). Egyetlen gyermek volt, akinek az anyja a kér-

dések szinte felére nem válaszolt: az 58 kérdésből 28 kérdésre nem akart vagy nem tudott válaszolni (ez a feltett kérdések 48 százalékát jelenti, lásd a 9. ábrát). Ezek a válasz megtagadások abból fakadtak, hogy a férjére vonatkozó információkat az anya nem kívánta a védőnővel megosztani.

Tíz gyermeknél a kérdések 11-29 százalékára nem tudott vagy nem akart válaszolni az anya (ez a gyermekek 2,1%-át takarja); és 27 gyermeknél (7,0%) a kérdések 5-10 százalékára, 41 gyermeknél (11%) pedig a kérdések 3-4 százalékára. A gyermekek közel negyedének az anyja a kérdések 2 százalékára, míg a gyermekek ötödének az anyja a kérdések 1 százalékára nem tudott válaszolni (9. ábra).

9. ábra: Az anyának feltett kérdések száma (X-tengely) és az azokra adott „nem tudom”/„nem kívánok válaszolni” válaszok együttes aránya (Y-tengely), féléves proxy kérdezés

Összes NT/NV válasz aránya az adott esetben megválaszolendő proxy kérdések körében

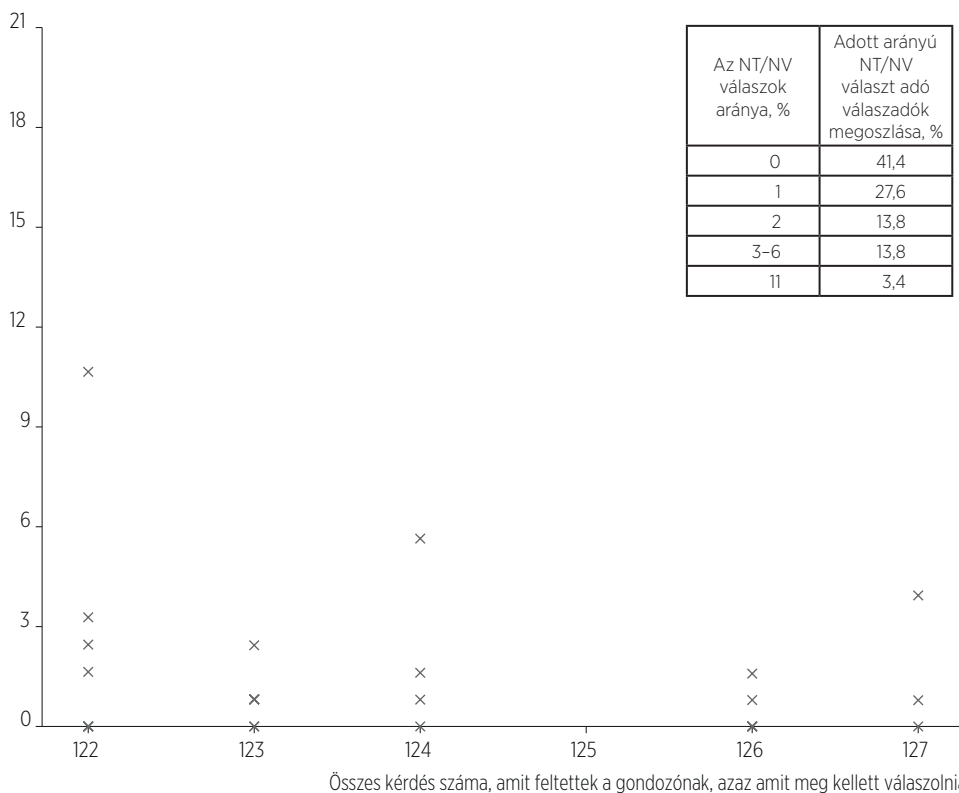
Forrás: Kohorsz '18 féléves kutatás, súlyozatlan adatbázis, gyermekszintű (N=388). Az X jelzések egy vagy több válaszadót jelölnek.

FŐKÉRDŐÍV, NEM VÉR SZERINTI ANYA GONDOZÓ

Az elsődleges gondozóknak (a nem vér szerinti anyai kérdőív esetében) összesen 64 kérdést tettünk fel a gyermekre, illetve saját magára és családjára vonatkozóan. A kérdésekre adott válaszokat összesen 145 változóban rögzítettük: 132 numerikusban és 13 szövegesben (a többségük az „egyéb” válaszkategóriák kifejtését tartalmazta). A 13 nyitott kérdésből kettő volt olyan, amit mindenképpen fel kellett tenni a válaszadónak (tehát nem csak akkor, ha az 'egyéb' válaszkategóriát kellett kifejteni, azaz ugratás során került lekérdezésre). Ez a kettő pedig az volt, hogy mi a pontos oka annak, amiért a gyermek nem él a vér szerinti anyával, illetve az, hogy mi volt a kérdés időpontjában kereső tevékenységet folytató elsődleges gondozó foglalkozása. Igaz, ez utóbbi kérdést nem tudták jól megválaszolni: egy kivételével minden gondozó nem a foglalkozását adta meg, hanem azt, hogy jelenleg hivatásos nevelőszülő. Ezeket a változókat automatikus átkódolás után numerikus változókként kezeljük. Minimum 122 és maximum 127 kérdést kellett megválaszolniuk a kérdezetteknek (10. ábra).

10. ábra: A gondozónak feltett kérdések száma (X-tengely) és az azokra adott „nem tudom”/„nem kívánok válaszolni” válaszok együttes aránya (Y-tengely), nem vér szerinti anya gondozók

Összes NT/NV válasz aránya az adott esetben megválaszolható kérdések körében

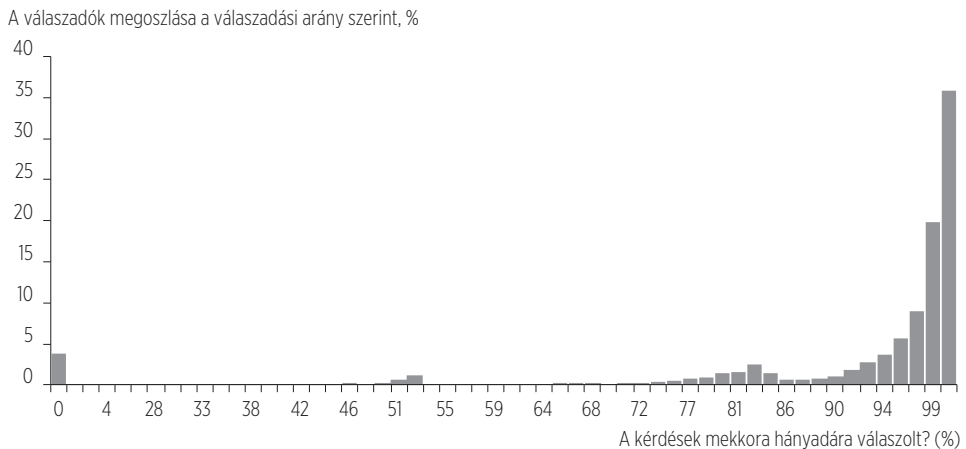
Forrás: Kohorsz '18 féléves kutatás, súlyozatlan adatbázis, gyermekszintű (N=29). Az X jelzések egy vagy több válaszadót jelölnek.

Az elsődleges, nem vér szerinti anyai kérdőívnél 29 válaszadóból 12 minden megválaszolható kérdésre válaszolt. 8 fő a kérdések kevesebb, mint 1%-ára nem tudott vagy nem akart válaszolni; 5 fő a kérdések 2%-ára; 3 fő a kérdések 3-6%-ára és egyetlen fő a kérdések 11%-ára. Ez utóbbi eset azt takarja, hogy 122 kérdésből 13 kérdésre nem tudott vagy nem kívánt válaszolni a kérdezett – elsősorban az olyan nagyon érzékeny kérdésekre, hogy miért nem a vér szerinti anya neveli a gyermeket, illetve a háztartás anyagi helyzetével összefüggő, és a partnerére vonatkozó kérdéseknél.

ÖNKITÖLTŐS KÉRDŐÍV

Az önkitöltős füzet teljes adatállománya 312 anyánál, tehát a vér szerinti anya főkérdőívre válaszolók 3,8%-a esetén hiányzott. Ők vagy egyáltalán nem töltötték ezt ki, vagy a füzetüket helyes azonosító hiányában nem lehetett további adataikhoz kapcsolni. Az önkitöltős füzetben nem alkalmaztunk „nem tudom” és „nem kíván válaszolni” válaszlehetőségeket, a válaszadók azonban alkalmanként üresen hagytak bizonyos kérdéseket. A szó szoros értelmében itt ugratásról sem beszélhetünk, azonban voltak kérdések, amelyekre nem mindenkitől (egyéb válaszok, 4.9 a császármetszés okairól, és 7.1-7.2 párkapcsolati kérdések), vagy nem minden egyes változó esetén (4.3, 4.8, 4.9) vártunk választ. Az elméletileg minimum „szükséges válaszszámot” külön határoztuk meg az egyedülálló (57 kérdés megválaszolása) és a partnerkapcsolattal bíró (69 kérdés megválaszolása) anyák esetén, amelyhez a főkérdőív B04 valós partnerkapcsolati helyzetre vonatkozó választ vettük alapjául. Ezekhez viszonyítva az anyák 37,1%-a válaszolt minden egyes önkitöltős kérdésre. A kérdéseknek kevesebb, mint 80%-ára 12,2%-uk válaszolt; kevesebb, mint 50%-ára pedig 5%-uk (beleértve a teljes hiányt mutató 3,8%-ot is). Legkisebb arányban az anyák a szülésre fordított kiadásra vonatkozó kérdésre válaszoltak, erről 75,5%-uk szolgáltatott adatot.

11. ábra: A válaszadók megoszlása aszerint, hogy a féléveskori önkitöltős kérdőív kérdéseire milyen arányban válaszoltak

Forrás: Kohorsz '18 féléves kutatás, súlyozatlan adatbázis, anyaszintű (N=8241).

6. SÚLYOZÁS

A súlyozásnak, mint statisztikai eljárásnak, az a célja, hogy a kérdőíves kutatás során a mintában található kisebb – a mintavételre, a válaszadási hajlandóság eltéréseire, a szelektív lemorzsolódásra, az egyéb nem mintavételi hibákra visszavezethető – torzításokat kiküszöbölje. Ezt oly módon teszi, hogy az adott adatbázis adatait minél jobban hozzáilleszti valamiféle 'valós' (pl. népszámlálási állomány) vagy hipotetikus alapsokasági adatokhoz. Jelen esetben a féléves adatállományokhoz tartozó súlyokat a következő módon állítottuk elő:

6.1. A KIINDULÓ LONGITUDINÁLIS ALAPSÚLY ELŐÁLLÍTÁSA

Első lépésben a kutatásban részt vevő teljes sokaság száma, az úgynevezett „kohorszkutatás teljes érintett sokasága” (ennek meghatározását lásd: Szabó et al., 2020) számára állítottunk elő egy „kvázi keresztmetszeti súlyt”. Ennek a súlynak az a funkciója, hogy a kutatásban részt vevő összes válaszadó összesített adatát néhány megoszlás tekintetében pontosan az alapsokasághoz illessze: pl. a kutatásunkban részt vevők vér szerinti anyái között annyi legyen a diplomások aránya, mint amekkora az ebben az időszakban született összes gyermek körében.

A teljes érintett sokaság összesen 8844 személyt tartalmaz: az összes olyan magzatot és (a hozzá tartozó elsődleges) gondozót, akiről adatot gyűjtöttünk a kutatás során. A teljes érintetti sokaság tehát azon gyermekek összessége, akik esetlegesen részt vehetnek a kutatás akármelyik adatgyűjtési hullámában. Olyan gyermekről, aki nem tagja ennek a sokaságnak nem gyűjtöttünk és a jövőben sem fogunk adatot gyűjteni.

Ez a teljes érintett sokaság több különböző méretű alcsoportból áll össze. Olyan értelemben ráadásul egy vegyes sokaságról van szó, hogy értelemszerűen egyik adatgyűjtési hullámban sem vett részt egyszerre mind a 8844 személy.

Ugyanakkor természetesen a legjelentősebb csoportját a teljes érintetti sokaságnak azok a magzatok, majd gyermekek teszik ki, akik várandósként és hat hónapos korban szintén részt vettek az adatfelvételben, (mindkétszer magyar nyelvű kérdőívet kitöltve).

Ebbe a csoportba 7968 eset tartozott, vagyis ez a csoport teszi ki a sokaság túlnyomó többségét, több mint kilenc tizedét (90,1%).

A második jelentősebb alcsoport azon gyermekeket jelenti, akik esetén valamilyen okból (pl. igen korai koraszülés, védőnő betegsége stb.) elmaradt a várandós felvételt, de a gyermek hat hónapos korában egy pótló, ún. proxy-kérdőíveket töltöttek ki (399 eset, 4,5%). (Ebből 388 gyermeket az édesanyja, 11 gyermeket pedig nem a vér szerinti édesanya gondozott.)

A teljes érintett sokaság maradékát alkotó többi csoport lényegesen kisebb létszámú: például azok, aki részt vettek a várandós adatfelvételen, de költözés vagy a család kivándorlása miatt végleg vagy ideiglenesen 'elvesztettük' a szemünk előtt vagy a várandós vagy a fél éves adatgyűjtés közben. Vagy azok az esetek, amikor a gondozó megtagadta a válaszadást 6 hónapos korban; amikor a gyermek elhunyt; amikor anonim örökbeadásra került sor; amikor a várandós korban idegen nyelvű kérdőív kitöltésére került sor, de hat hónapos korban ez már nem volt lehetséges stb.

A mintavételből és a válaszadási hajlandóság különbségeiből származó kisebb pontatlanságokat olyan módon csökkentettük, hogy első lépésben ennek a 8844 elemű sokaságnak néhány adatát hozzáillesztettük a 2018-as KSH népmozgalmi adatbázis magyarországi lakó- vagy tartózkodási hellyel rendelkező, Magyarországon történt élveszületéseinek adataihoz. A súlyozás során figyelembe vettük az anya szüléskori (becsült) családi állapotát, iskolai végzettségét, korcsoportját, illetve a lakhely régiójának területi fejlettségét. Így alakult ki az a speciális technikai jellegű súly (s_magzat_v) amely a későbbi, a tényleges elemzésekhez használandó két súly alapját képezte. Ennek a technikai jellegű alapsúlynak az előállítási technikai részletei megegyeznek a várandós gyermek elemzési adatbázis súlyának előállításakor használt és bemutatott (Szabó et al., 2020) módszerrel, ráadásul a népmozgalmi adatbázisból származó alapsokaság is megegyezett, így – a mindkét sokaságban megtalálható személyek esetén – maguk a kapott súlyok is nagyon hasonlóak. Emiatt a súlyozási eljárás részletes technikai leírását itt nem ismételjük meg, hiszen az elolvasható a korábbi módszertani kötetben.

Egyetlen probléma merült fel, amire szükséges röviden kitérni: az esetek egy minimális (31 fő, 0,4%) részében a gyermekek édesanyjának a súlyozáshoz szükséges adatai – vagy azok közül legalább egy – nem voltak ismertek vagy relevánsak. Például azért, mert a gyermeket a szülést követően örökbe adták, vagy, mert az édesanya már várandósan is hiányosan töltötte ki a kérdőívet, majd 6 hónapos korban végleg megtagadta a válaszadást. Ezekben az esetekben ezek a gyermekek 1-es értékű kiinduló súlyokat kaptak.

Az így előállt kiinduló longitudinális alapsúly (s_magzat_v) önmagában nem használható elemzési célra, de minden későbbiekben létrejövő keresztmetszeti vagy longitudinális, teljes vagy részsokaságra vonatkozó súly alapjaként szolgál. A következőkben – nem csak a 6 hónapos, hanem a későbbi adatgyűjtési hullámok esetén is – amikor egy elemzési súlyt előállítunk, akkor mindig ebből a súlyból indulunk ki, ezt módosítjuk majd különféle módokon. Természetesen ezen további elemzések elemszáma a jövőben mindig alacsonyabb lesz, mint a 8844 fő.

6.2. A 6 HÓS KERESZTMETSZETI ELEMZÉSI SÚLY

A kiinduló longitudinális alapsúly kialakításának a segítségével erőfeszítéseket tettünk, hogy a kutatásban részt vevők főbb jellemzői hasonlóak legyenek az alapsokasághoz. Ugyanakkor az egyes adatfelvételi hullámokban sajnos természetesen nem minden résztvevőről tudunk adatokat gyűjteni, akik egyébként tagjai a teljes érintetti sokaságnak. A hat hónapos adatfelvétel esetén 8462 alkalommal sikerült adatot gyűjteni, amely azt jelenti, hogy a kutatás sokaságának 95,7%-ánál rendelkezünk a 6 hónapos korra vonatkozó adatokkal. (Tehát azt mondhatjuk, hogy az érintettek körében történt – ideiglenes vagy tartós – mintakopás nagyon minimális mértékű volt.) Ez a 8462 fő jelenti a 6 hónapos súlyozott adatbázis elvileg elérhető maximális elérhető esetszámát.

Természetesen az egyes elemzésekben nem feltétlenül minden válaszadó vesz részt, (nem vér szerinti anya által nevelt gyerekek, idegen nyelvű kérdőívek, hiányos kérdőívek, proxy kérdőívvel pótolta adatok stb.), így a változó szintű eloszlások, a tényleges elemzések elemszámjai jellemzően ennél az elvi maximumnál alacsonyabbak lesznek.

Mi az oka, hogy nem mindenki vett részt a 6 hónapos adatfelvételenben?

Vannak olyan gyermekek, akikről tudjuk, hogy mindörökre és biztosan kikerültek a sokaságból: összesen 193 ilyen esetet rögzítettünk (2,2%). Ennek oka például lehet a gyermek halála miatt, vagy, mert a gyermek el lett választva a szülőtől és az új gondozó nem volt hajlandó részt venni a kutatásban, vagy az, hogy a család végleg kivándorolt (44 fő). A végleges kiesés leggyakoribb oka azonban nem a fentiek közül való, hanem az volt, hogy jó néhányan a várandós adatgyűjtést követően, vagy a féléves felkereséskor kategorikusan mindörökre visszautasították a válaszadást, vagyis egyértelműen kifejezték azt az akaratukat, hogy nem kívánnak a továbbiakban részt venni a kutatásban.

Az esetek 2,1%-a esetén bár valamilyen okból nem sikerül a féléves adatgyűjtés, de nem zárható ki, hogy az adott gyermekről a jövőben még tudunk adatokat gyűjteni: ha például az adatgyűjtési kudarc oka az volt, hogy felkereséskor a család tartósan, de nem véglegesen külföldön, vagy ismeretlen helyen tartózkodott. Továbbá, mert az adott gyermek a védőnő betegsége vagy helyettesítése miatt kimaradt a 6 hós adatgyűjtésből, de szinte biztosan tudható róluk, hogy a kutatásban a jövőben is részt fognak venni. (Sőt e kézirat megírásakor már részt is vettek a 18 hós adatgyűjtésben.)

Nyilvánvaló, hogy a 6 hónapos adatgyűjtésben részt vevő 95,7% bizonyos tekintetben eltérhet a kimaradt 4,3%-tól. Az is feltételezhető, hogy a részvétel / kimaradás nem teljesen véletlenszerű: a teljes érintett sokaságban egyébként részt vevő bizonyos csoportoknak nagyobb esélye lehetett arra, hogy ne tudjunk róluk hat hónapos korban adatokat gyűjteni. Valójában: a nagyon fiatal korban szülők, a maximum 8 osztályt végzettek, a nem házasok valamivel nagyobb arányban maradtak ki a féléves adatgyűjtésből. Ugyanakkor az is feltételezhető, hogy mivel a kimaradók aránya igen alacsony (semmilyen a súlyozáshoz használt társadalmi, demográfiai csoportban nem éri el a 8%-ot sem), a 6 hós elemzési sokaságban szereplő 8462 gyermek adatainak eloszlásai ezért nagymértékben nem térhetnek el a teljes sokaság 8844 gyermekének adataitól.

Ezen létező, de kismértékű torzulások ellensúlyozására összevont súlycellánként megvizsgáltuk a kimaradás esélyét és úgy korrigáltuk a 6 hónapos sokaságban részt vevők kiinduló longitudinális alapsúlyát, hogy a hat hónapos elemzési sokaságban szereplő 8462 fő súlyozási dimenziók szerinti peremeloszlásai megegyezzenek a teljes sokaság hasonló eloszlásaival. Ezzel tudtuk garantálni, hogy a 8621 fő jellemzői megegyezzenek a teljes alapsokaság jellemzőivel. A sokaságban részt nem vevők értelemszerűen nullás súlyértéket kaptak. Így jött létre a 6 hós gyermekek elemzési súlya (s_{6hos}). Ez a súly garantálja, hogy a kapott adatok a megadott megoszlásokat tekintve 'reprezentatívak' a kutatás alapsokaságára. Tehát ez használatos a legtöbb olyan keresztmetszeti elemzésben, amely a 6 hónapos adatfelvételre épül, beleértve azokat az elemzéseket is, amelyek azokra a mintatagokra terjednek ki, akikről várandós korban is hagyományos (nem proxy) adatgyűjtés készült.

6.3. A 6 HÓS VÉR SZERINTI ANYA SÚLY

A hat hónapos korban készülő elemzések, kutatások, statisztikai riportok alapegysége – szemben a várandós adatfelvétellel, ahol a várandós nő tűnt 'ésszerű' elemzési egységnek – a legtöbb esetben természetes módon már maga a féléves gyermek, akinek az életútját a kutatás követi. A kutatási kérdések jellemzően a gyermekekre vonatkoznak. Például, hogy a gyermekek milyen arányban kapnak anyatejes táplálást, milyen kockázata van a gyermek fejlődésére annak, ha korszülöttként születik meg, milyen arányban születnek a gyermekek olyan családba, ahol a nagyszülő is ott él stb. Felmerülnek azonban a féléves kutatási szakasz kapcsán olyan kutatási kérdések is, amelyek esetén a vér szerinti anya tűnik értelmes és logikus kutatási alapegységnek: például, ha megvizsgáljuk azt, hogy a szülésélmény hogyan hat a további gyermekvállalási tervekre, vagy a koraszülés kockázatának a vizsgálatakor. Ezekben az esetekben az elemzés és a súlyozás alapegysége nem a gyermek, hanem a vér szerinti anyának kell lennie. Az ilyen elemzésekhez hoztuk létre a '6-hónapos vér szerinti anya' súlyt (s_{6hos_a})

A 6 hós anyai adatbázis két ponton tér el a gyermekekre vonatkozó keresztmetszeti gyermek súlytól. Az egyik ilyen pont az ikerszülések: ezen esetekben ugyanis egy anyához kettő vagy három gyermek is tartozik. A másik ilyen pont azok a gyermekek, akiket féléves korban nem a vér szerinti anyjuk nevelt (pl. örökbefogadás, haláleset vagy külföldi munkavállalás miatt). Mindkét jelenség meglehetősen kevés esetet érint: a teljes érintett sokaságban – akik közül nem is mindenki szolgáltatott adatot féléves korban – 126 ikerszülés történt (ebből egy hármás iker), illetve 29 olyan eset volt, amikor 6 hónapos korban adatszolgáltatás történt, de nem a vér szerinti anya nevelte a gyermeket. Így a 6 hónapos adatfelvétel esetén összesen 8311 vér szerinti anya esetén rendelkezünk adatokkal.

Az erre a 8311 fős sokaságra vonatkozó 6 hónapos vér szerinti anya súly kialakítása nagyon egyszerűen úgy történt, hogy oly módon korrigáltuk a 6 hónapos keresztmetszeti súlyt, hogy a 8311 vér szerinti anya adatszolgáltatóra súlyozott állomány súlyozott sokasági értéke megegyezzen a résztvevők számával. A kapott anyai és gyermeki súlyok emiatt értelemszerűen meglehetősen hasonló értéket vesznek fel.

A jellemzően a szülés/születés előtt két hónappal felvett várandós adatfelvétel, a szülés/születés időpontjára vonatkozó alapsokasági adatok, és a hat hónapos korban felvett fél-éves adatgyűjtés a hagyományos követéses vizsgálatokhoz képest igen rövid, összesen jellemzően 8 hónapos időtávot fognak át. Ez a tény és a két adatfelvétel közötti lemorzsolódás alacsony mértéke lehetővé teszi, hogy a várandós adatfelvétel és a féléves adatfelvétel közötti változásokat elemző longitudinális elemzésekben is a hat hónapos keresztmetszeti súlyokat használjuk, az elemzés típusától függően a „keresztmetszeti elemzési súlyt” vagy a „vér szerinti anya súlyt”. Természetesen a következő adatgyűjtési hullámok esetén már külön speciális longitudinális jellegű súlyokat kell majd kialakítani és használni.

7. PSZICHOLÓGIAI SKÁLÁK

A Kohorsz '18 kutatás fókuszában álló bizonyos pszichológiai változókat – anyai általános szorongás és depresszió, anya-gyermek kötődés, szülők párkapcsolati interakciói, gyermek temperamentuma – nem önálló kérdésekkel, hanem több kérdést vagy állítást magukba foglaló standard skálákkal mértük fel. A többtételes mérőeszközök használatával olyan elvont jelenségekről kaphatunk képet, amelyek közvetlenül, csupán egy-egy kérdéssel nem mérhetők fel. A skálák egy része a várandós szakaszban alkalmazott mérőeszközökkel megegyező (ezeknek várandós alkalmazásáról lásd Szabó et al., 2020, 5.2.2.4. alfejezet).

Ebben a fejezetben előbb két mérőeszköz rövidített verzióinak elővizsgálatát mutatjuk be. Ezt követően részletesen áttekintjük a Kohorsz '18 kutatás fél éves hullámában alkalmazott többtételes skálákat. Ennek során az eszközök céljainak, forrásának, alapvető tulajdonságainak és az eszközök segítségével képzett változók ismertetésén túlmenően bemutatjuk a kérdőívek fél éves adatbázis elemzésével nyert leíró adatait és belső konzisztenciáját³, valamint kitöltöttségének mértékét.

7.1. RÖVIDÍTETT SKÁLÁK ELŐVIZSGÁLATA

A Kohorsz '18 fél éves szakaszában két olyan konstruktum – az anya-gyermek kötődés és a csecsemőkori temperamentum – mérését terveztük, amelyhez nem állt rendelkezésre a mindössze félórásra tervezett multidiszciplináris adatfelvételhez megfelelően rövid, magyarra adaptált, többtételes mérőeszköz. Előbbi kapcsán a *Maternal Postnatal Attachment Scale* (MPAS, Condon & Corkindale, 1998), utóbbi kapcsán pedig az *Infant Behavior Questionnaire - Revised - Very Short Form* (IBQ-R-VSF; Putnam, Helbig, Gartstein, Rothbart & Leerkes, 2014) rövidítését tűztük ki célul.

³ A belső konzisztencia a megbízhatóság (reliabilitás) fontos indikátora, vagyis, hogy az adott skála tételei ugyanazon jelenséget ragadják-e meg. Ennek egyik mutatója a Cronbach-féle alfa érték, amelynek értelmezéséhez több iránymutató szakirodalmi adat létezik. Jelen esetben George és Mallery (2003, 231. o.) interpretációjára támaszkodtunk, amely szerint a teszt megbízhatósága 0,5 érték alatt elfogadhatatlan, 0,5-0,6 érték között gyenge, 0,6-0,7 érték között kérdéses, 0,7-0,8 érték között elfogadható, 0,8-0,9 érték között jó, 0,9 érték felett kiváló.

Jelen alfejezet a rövidített skálák tesztelésére elvégzett online kérdőíves vizsgálat eredményeit ismerteti. Ennek során figyelembe vettük a teljes kérdőívváltozatok tételeinek érthetőségét, a rövidített tételsorok megbízhatóságát (reliabilitását), a teljes skálákkal mutatott korrelációikat, az összesített pontszámaik leíró adatait, valamint az IBQ-R-VSF esetén egy korábbi nagymintás faktorelemzés (Peterson et al., 2017) és a jelen vizsgálatban végzett faktorelemzések eredményeit, valamint a „Nem alkalmazható” válaszok arányát.

A konvergens érvényesség (validitás) vizsgálata érdekében elemeztük a tételsorok egymással és az anyai depresszióval mutatott összefüggéseit. Az anya-gyermek kötődés mértéke ugyanis korábbi vizsgálatok alapján fordítottan jár együtt az anyai depresszióval, valamint a gyermek nehezen kezelhető temperamentumvonásaival (Condon & Corkindale, 1998; Scopesi, Viterbori, Sponza & Zucchinetti, 2004). Az anyai depresszív tünetek emellett kismértékű összefüggést mutathatnak a csecsemő nehezebb temperamentumával (Britton, 2011).

MÓDSZER

Minta és eljárás

A vizsgálatban való részvételre egy közösségi portál várandósok és kisgyermekes anyák számára létrehozott csoportjainak tagjait kértük fel, kifejezetten azokat, akik fél éves gyermeket neveltek. A résztvevők egy online kérdőívet töltöttek ki, informált beleegyezést követően, anonim módon. A tesztbatteria demográfiai kérdésekből és önkitöltős pszichológiai tesztekkel állt. Az adatok elemzését IBM SPSS Statistics 22 programban végeztük el.

A kérdőívet összesen 166 5-9 hónapos gyermeket nevelő anya töltötte ki. Átlagéletkoruk 31,06 év (SD=4,64) volt. 1 fő (0,6%) legfeljebb általános iskolai végzettséggel, 60 fő (36,2%) középfokú végzettséggel, 105 fő (63,3%) felsőfokú végzettséggel rendelkezett. Szocioökonómiai státuszuk szubjektív megítélésükor 2 fő (1,2%) az alsó osztályhoz, 26 fő (15,7%) az alsó középosztályhoz, 107 fő (65,5%) a középosztályhoz és 31 fő (18,7%) a felső középosztályhoz tartozónak ítélte magát. 113 fő egygyermekes (68,1%), 44 fő kétgyermekes (26,5%), 9 fő (5,4%) három vagy többgyermekes volt. 119 fő (71,7%) házasságban, 43 fő (25,9%) élettársával élt, míg 4 fő (2,4%) nem élt együtt partnerrel.

Ami a válaszadók gyermekeit illeti, közülük 79 fiú (47,6%) és 87 lány (52,4%) volt. Életkorukat tekintve 20 és 36 hetes kor közöttiek voltak (M=26,93 hét, SD=3,86 hét). 154 gyermek (92,8%) született időre és megfelelő súllyal, 2 (1,2%) kis súllyal, 3 (1,8%) koraszülöttként, 7 (4,2%) kis súllyal és koraszülöttként. Az anya által megítélt egészségi állapota 2 gyermeknek (1,2%) rossz, 6 gyermeknek (3,6%) kielégítő, 47 gyermeknek (28,3%) jó, 111 gyermeknek (66,9%) kiváló volt.

Mérőeszközök

Az online kérdőív elején információt gyűjtöttünk a vizsgálatban részt vevő anyák (életkor, legmagasabb iskolai végzettség, szubjektív szocioökonómiai státusz, gyermekszám, párkapcsolati státusz) és gyermekeik alapvető jellemzőiről (nem, születési dátum, születési súly és kor, szubjektíven megítélt egészségi állapot).

Az első életév során kialakult anya-gyermek kötődés felmérését szolgáló MPAS kérdőív (Condon & Corkindale, 1998; magyar verzió: Sz. Makó, Szentiványi-Makó & Deák, é.n.) 19 tételt tartalmaz, változó számú (kettő és öt közötti) és tartalmú válaszkategóriákkal. A kérdőív nyolc tétele fordított. A tételek három alskálába rendeződnek: kötődés minősége (9 tétel), hosztilitás hiánya (5 tétel) és interakcióban lelt öröm (5 tétel). Kiértékeléskor a kérdések azonos súlyának biztosítása érdekében a válaszokat úgy szükséges átponozni, hogy azok 1-5 közötti értéket vegyenek fel (Condon, 2015) Ezáltal a kérdőív összpontszáma 19 és 95 közötti értéket vehet fel. A kérdőívnek a Millenium Cohort Study (Johnson, Atkinson & Rosenberg, 2012) és a Growing Up in Scotland (Parkes & Wight, 2011) kutatásokban hat tételét alkalmazták, amelyek mindhárom alskálából 2-2 állítást foglalnak magukban (a tételek a következők: 1., 5., 9., 11., 15., 19., amelyek közül a 9. és a 11. fordított). Jelen vizsgálat célja az MPAS skála esetén ennek a hattételes változatnak a tesztelése.

A 3-12 hónapos gyermekek temperamentumának felmérésére alkalmas IBQ-R-VSF kérdőív (Putnam et al., 2014; magyar verzió: Lakatos, Tóth & Gervai, 2014) 37 tételt tartalmaz, közte egy fordított irányút. Az anyák hétfokú skálán jelzik (1 = Soha, 7 = Mindig), hogy gyermekük milyen gyakran mutatott bizonyos viselkedéseket az elmúlt héten. Emellett „Nem alkalmazható” válaszkategóriát is jelölhetnek, amennyiben a gyermeket nem figyelték meg a kérdésben leírt helyzetben az elmúlt hét során. A tételek pontszámainak összesítésekor a megválaszolt tételek pontszámainak átlagát szükséges kiszámítani: egy-egy alskála pontszáma így 1 és 7 között változhat. A kérdőív tételei Putnam és mtsai. (2014) vizsgálatai szerint három faktorba rendeződnek: pozitív affektivitás (13 tétel, angolul „positive affectivity/surgency”), negatív affektivitás (12 tétel, angolul „negative emotionality”) és orientációs és regulációs kapacitás (12 tétel, angolul „orienting and regulatory capacity”). Jelen vizsgálat célja az IBQ-R-VSF skála esetén egy 15 tételes változat előállítás volt, amely a Putnam és mtsai. (2014) által leírt három alfaktorból 5-5 tételt tartalmaz majd.

A vizsgálat során a válaszadókat arról is kérdeztük, hogy az MPAS és az IBQ-R-VSF kérdőívek egyes állításait mennyire találták érthetőnek. A kérdőívet kitöltők első fele (n=83) az egyik, második fele (n=83) pedig a másik kérdőív kapcsán válaszolt erre a kérdésre, minden egyes tétel kapcsán, háromfokú skálán (1 = Nagyon nehezen érthető, 2 = Kissé nehezen érthető, 3 = Könnyen érthető).

Végül, az anya által tapasztalt, depresszióra utaló tüneteket a *Center for Epidemiologic Studies–Depression* kérdőív (Radloff, 1977) nyolctételes változatával (CESD-D-8; Bracke, Levecque & Van de Velde, 2008) mértük fel, Szeifert (2010) fordítása alapján. A CESD-D-8 skála összesen 8 tételt tartalmaz, amelyek kapcsán az anyák négyfokú Likert-skálán jelezték, hogy az elmúlt egy hétben milyen gyakran tapasztaltak bizonyos tüneteket (0 = Ritkán vagy soha [1 napnál rövidebb ideig], 3 = Legtöbbször vagy állandóan [5-7 napig]). A pontszám így 0 és 24 között változhat (Cronbach alfa=0,772).

EREDMÉNYEK

Anya-gyermek kötődés kérdőív (MPAS)

A kérdőív tételei összességében jól érthetőnek bizonyultak ($M = 2,87$, $SD = 0,26$). Egy-egy tételét csupán 1-3 anya (1,2 – 3,6%) tartotta nagyon, míg 1-21 anya (1,2 – 25,3%) kissé nehezen érthetőnek. A hattételes változat átlagos érthetősége is magas volt ($M=2,90$, $SD=0,28$), a legkevésbé érthetőnek ítélt tétele az 1., amelyet az anyák 10,8%-a tartott kissé vagy nagyon nehezen érthetőnek.

A teljes skála belső konzisztenciája jó (Cronbach alfa=0,807), míg a hattételes változaté elfogadhatónak látszott (Cronbach alfa=0,595), figyelembe véve, hogy a hat tétel három különböző alfaktor kérdéseit foglalja magában. (A hattételes skála a skót kohorszkutatásban ennél kevésbé megbízhatónak bizonyult, Cronbach alfa=0,52 értékkel [Parkes & Wight, 2011]).

A teljes kérdőív és a rövidített változat összpontszáma egyaránt ferde eloszlást mutatott, még hozzá a magas értékek felé tolódtak el. Spearman-féle rangkorrelációval vizsgálva, a teljes skála összpontszámával a hattételes változat összpontszáma erősen korrelált ($\rho=0,844$, $p<0,001$).

7. táblázat: *MPAS kérdőív és a tesztelt rövidítésének leíró adatai*

Skála-verzió	M	SD	Lehetséges tartomány	Minta tartománya	Ferdeség	Merekség	Shapiro-Wilk
Teljes MPAS	81,20	4,42	19-95	49,5-95	-0,964	1,757	$p<0,001$
Hat tétel	24,78	3,08	6-30	15,9-30	-0,365	-0,140	$p=0,006$

Ami a rövidített kérdőív konvergens érvényességét illeti, a különféle változókkal a teljes skálához hasonló összefüggéseket mutatott. Az anyai depressziószinttel mindkettő közepes mértékben, negatívan korrelált ($\rho = -0,538$ a teljes skála, $-0,454$ a rövidítés esetén; $p<0,001$ mindkét esetben). A gyermek orientációs és regulációs kapacitásával gyenge mértékben, pozitívan jártak együtt ($\rho = 0,354$ a teljes skála, $0,379$ a rövidítés esetén; $p<0,001$ mindkét esetben). Negatív affektivitásával ugyanakkor inkább csak a teljes kérdőív ($\rho = -0,279$, $p<0,001$ a teljes skála; $\rho = -0,153$, $p=0,049$ a rövidítés esetén), míg pozitív affektivitásával inkább csak a rövidített verzió ($\rho = 0,144$, $p=0,065$ a teljes skála; $\rho = 0,159$, $p=0,040$ a rövidítés esetén) mutatott összefüggést.

A hattételes kérdőívváltozat tehát összességében a fentiek alapján ígéretes eszköznek bizonyult.

Temperamentum (IBQ-R-VSF)

A temperamentum kérdőív rövidítésekor elsődlegesen a Peterson és mtsai. (2017) által végzett feltáró faktorelemzés eredményeire támaszkodtunk, akik 5639, 23-52 hetes új-zélandi gyermek adatait elemezték. Peterson és mtsai. ötfaktoros szerkezetet javasoltak, amelynek alfaktorai: pozitív affektivitás, negatív affektivitás, orientációs kapacitás, affiliáció és félelem (az eredeti háromból tehát utóbbi két dimenzió „vált ki”). Ennek ellenére, különösen a tervezett rövidített skálák tételszáma miatt, jelen vizsgálatban a Putnam és mtsai. (2014) által javasolt három faktort (pozitív affektivitás, negatív affektivitás, orientációs és regulációs kapacitás) tartottuk szem előtt, és azokat képviselendő tételeket válogattunk. A rövidített tételszettek kiválasztásakor egyszersmind mérlegeltük az adott tétel neki megfelelő faktoron Peterson és mtsai (2017) nagymintás vizsgálatában mutatott faktortöltését, az online vizsgálatunk eredményeképpen kapott faktortöltéseket, az egyes tételek érthetőségét és a rájuk adott „Nem alkalmazható” válaszok arányát, valamint azt, hogy a választott tételek az IBQ-R kérdőív minél több dimenzióját öleljék fel. Mindezen adatokat a 9. táblázat szemlélteti.

A negatív affektivitás alfaktor az IBQ-R kérdőív három dimenziójából – szomorúság, korlátozás okozta distress és félelem – tartalmaz állításokat. Ezt az alfaktort képviselendő a 4., 16., 23., 29., és 32. tételek kerültek kiválasztásra az IBQ-R-VSF kérdőívől. A rövidített kérdéssor tételeinek átlagos érthetősége ($M=2,97$, $SD=0,10$) az összes negatív affektivitás tétel érthetőségéhez ($M=2,93$, $SD=0,16$) hasonlóan magas volt. A „Nem alkalmazható” válaszok aránya a kiválasztott tételek esetén 2,4 és 12% között váltakozott. A rövidített tétel sor a teljes alskálával nagyon erősen korrelált ($\rho=0,913$, $p<0,001$). Az ezen tételek képezte átlagpontszám belső konzisztenciája elfogadható (Cronbach alfa=0,611). A Kohorsz '18 féléves szakaszának célcsoportjához korban közelebb álló, 5,5-7 hónapos gyerekek körében ($n=102$) a megbízhatóság magasabb értéket mutatott (Cronbach alfa=0,646).

A pozitív affektivitás alfaktor az IBQ-R kérdőív öt dimenziójából – aktivitás, mosolygás és nevetés, nagy intenzitású öröm, vokális reaktivitás, megközelítés és perceptuális szenzitivitás – tartalmaz állításokat. Ezt az alfaktort képviselendő az 1., 13., 14., 15. és 21. tételek kerültek kiválasztásra az IBQ-R-VSF kérdőívől. A rövidített kérdéssor tételeinek átlagos érthetősége ($M=2,97$, $SD=0,10$) az összes pozitív affektivitás tétel érthetőségéhez ($M=2,94$, $SD=0,13$) hasonlóan magas volt. A „Nem alkalmazható” válaszok aránya a kiválasztott tételek esetén 0 és 24,1% között váltakozott. A rövidített tétel sor a teljes alskálával erősen korrelált ($\rho=0,633$, $p<0,001$). Az ezen tételek képezte átlagpontszám belső konzisztenciája elfogadható volt (Cronbach alfa=0,509), figyelembe véve a konstruktum sokszínűségét. A Kohorsz '18 féléves szakaszának célcsoportjához korban közelebb álló, 5,5-7 hónapos gyerekek körében ($n=102$) a megbízhatóság magasabb értéket mutatott (Cronbach alfa=0,591).

Az orientációs és regulációs kapacitás alfaktor az IBQ-R kérdőív négy dimenziójából – orientáció időtartama, alacsony intenzitású öröm, testi közelség iránti igény és megnyugtathatóság – tartalmaz állításokat. Ezt az alfaktort képviselendő a 24., 25., 30., 31. és 34. tételek kerültek kiválasztásra az IBQ-R-VSF kérdőívől. A rövidített kérdéssor tételeinek átlagos érthetősége ($M=2,97$, $SD=0,13$) az összes orientációs és regulációs kapacitás tétel érthetőségéhez ($M=2,95$, $SD=0,12$) hasonlóan magas volt. A „Nem alkalmazható” válaszok aránya a kiválasztott tételek esetén 0 és 12% között váltakozott. A rövidített tétel sor a teljes alskálával

nagyon erősen korrelált ($\rho=0,844$, $p<0,001$). Az ezen tételek képezte átlagpontszám belső konzisztenciája az elfogadhatóság határán volt (Cronbach alfa=0,500), figyelembe véve a konstruktum sokszínűségét. A Kohorsz '18 féléves szakaszának célcsoportjához korban közelebb álló, 5,5-7 hónapos gyerekek körében ($n=102$) a megbízhatóság magasabb értéket mutatott (Cronbach alfa=0,525).

A kérdőívnek mind az eredeti, mind a rövidített alskálákon kapott pontszámai jelentősen eltértek a normál eloszlástól. Az összesített átlagértékek a rövidített verziókon némiképp magasabbak voltak.

8. táblázat: *IBQ-R-VSF kérdőív alskáláinak és a tesztelt rövidítéseinek leíró adatai*

Skála-verzió	M	SD	Lehetséges tartomány	Minta tartománya	Ferdeség	Merekség	Shapiro-Wilk
Teljes NEG	3,79	1,09	1-7	1,55-6,27	0,076	-0,804	$p=0,033$
Rövidített NEG	4,16	1,29	1-7	1-6,40	-0,169	-0,964	$p=0,001$
Teljes PAS	5,18	0,81	1-7	2,38-6,62	-0,687	0,564	$p=0,001$
Rövidített PAS	6,01	0,79	1-7	2,40-7	-1,196	2,225	$p<0,001$
Teljes ORC	5,66	0,69	1-7	2,58-7	-0,556	1,457	$p=0,004$
Rövidített ORC	5,97	0,78	1-7	2,40-7	-1,260	2,587	$p<0,001$

Ami a rövidített kérdéssorok konvergencia érvényességét illeti, a teljes verziókhöz hasonló összefüggéseket mutattak. Az anyai depressziószinttel a negatív affektivitás gyenge mértékben, pozitívan korrelált ($\rho=0,244$ a teljes skála, $0,217$ a rövidítés esetén; $p<0,01$ mindkét esetben), míg az orientációs és regulációs kapacitás negatívan ($\rho=-0,338$ a teljes skála, $-0,298$ a rövidítés esetén; $p<0,001$ mindkét esetben). Az anyai depresszió és pozitív affektivitás ugyanakkor csak a rövidített tételszett esetén függött össze ($\rho=-0,186$, $p=0,017$), a teljes alskála esetén nem ($\rho=-0,113$, $p=0,151$). Az anya-gyermek kötődés esetén hasonló jelenségnek lehetünk tanúi: a negatív affektivitással negatívan ($\rho=-0,227$, $p=0,003$), az orientációs és regulációs kapacitással ($\rho=0,322$, $p<0,001$) és a pozitív affektivitással ($\rho=0,195$, $p=0,012$) pedig pozitívan járt együtt a rövidített tételszett, amely eredmény a pozitív affektivitás esetén tér el a teljes alskála összefüggéseitől.

Összességében a rövidített alskálák kiválasztott tételei Peterson és mtsai. (2017) faktor-elemzése és jelen online vizsgálat alapján is megfelelően képviselhetik a felmérni kívánt három fő dimenzióit, emellett magyar mintán jól érthetőnek, és nagy arányban megválaszolható kérdéseknek bizonyultak. Az alskálák belső konzisztenciája ugyanakkor meglehetősen alacsony, ami a sokféle dimenzió csekély számú tétellel való mérésének tudható be.

9. táblázat: IBQ-R-VSF kérdőív tételeinek besorolása és értékelése

Tétel	IBQ-R faktor	IBQ-R-VSF faktor	Faktortöltés (Peterson et al., 2017) ^a	Kérdés szövege	Faktor-töltés ^b	NA %	NE %
33	Félelem	NEG	Félelem, 0,832	Amikor több ismeretlen személy is jelen volt, a gyermek milyen gyakran kapaszkodott a szülőbe?	0,412	19,9	6
4	Félelem	NEG	Félelem, 0,793	Mikor idegen felnőttek mutatták meg, a gyermek milyen gyakran kapaszkodott a szülőbe?	0,371	12	4,8
28	Félelem	NEG	Félelem, 0,769	Mikor idegen felnőttek mutatták meg, a gyermek milyen gyakran utasította vissza, hogy odamenjen az idegen személyhez?	0,405	22,9	9,6
17	Félelem	NEG	NEG, 0,390	Az elmúlt héten a gyermek milyen gyakran rezzent össze, ha testhelyzete hirtelen megváltozott (pl. hirtelen felvették)?	0,412	7,2	6
16	Korlátozás okozta distressz	NEG	NEG, 0,682	A gyermek milyen gyakran látszott dühösnek (sírt vagy nyugtáskodott), amikor bennhagyta az ágyában?	0,657	9,6	4,8
10	Korlátozás okozta distressz	NEG	NEG, 0,634	Alvás után a gyermek milyen gyakran sírt, ha valaki nem ment oda hozzá pár percen belül?	0,589	9	6
32	Korlátozás okozta distressz	NEG	NEG, 0,615	Mikor a gyermek akart valamit, milyen gyakran zaklatta fel, ha nem kapta meg, amit akart?	0,631	4,8	3,6
23	Korlátozás okozta distressz	NEG	NEG, 0,443	Az elmúlt héten a gyermek milyen gyakran tiltakozott az ellen, hogy olyan helyre tegyék, ahol korlátozva volt a mozgásban (pl. etetőszék, járóka, autódülés)?	0,601	2,4	1,2
29	Szomorúság	NEG	NEG, 0,643	Amikor Ön valami mással volt elfoglalva, és gyermeke nem tudta elérni, hogy rá figyeljen, milyen gyakran sírt?	0,692	4,2	1,2
9	Szomorúság	NEG	NEG, 0,551	Amikor eljött az alvás ideje és gyermeke nem akart aludni menni, milyen gyakran nyöszörgött vagy zokogott?	0,463	4,8	6
3	Szomorúság	NEG	NEG, 0,500	Amikor fáradt volt, gyermeke milyen gyakran lett rosszkedvű?	0,369	1,8	13,3
22	Szomorúság	NEG	NEG, 0,440	Egy izgalmas nap után gyermeke milyen gyakran vált síróssá?	0,580	6	6

^a A közötti faktortöltések Peterson és mtsai. (2017) ötfaktoros feltáró faktorelemzésének eredményeit mutatják (Maximum Likelihood és ferde forgatás).

^b A közötti faktortöltések az adott alskálákat külön-külön, egyfaktoros feltáró faktorelemzéssel (Maximum Likelihood) vizsgálva kapott eredményeket mutatják. A Kohorsz '18 kutatásban való alkalmazásra kiválasztott tételek feltételei felkötve szedtek.

IBQ-R= Infant Behavior Questionnaire – Revised kérdőív, IBQ-R-VSF = Infant Behavior Questionnaire – Revised – Very Short Form kérdőív, NA % = Nem alkalmazható válaszok aránya, NE % = nagyon nehezen és kissé nehezen érthető válaszok aránya, NEG= negatív affektivitás faktor, PAS=pozitív affektivitás faktor, ORC= orientációs és regulációs kapacitás faktor, AFF=affiliáció faktor, OC= orientációs kapacitás faktor

9. táblázat: IBQ-R-VSF kérdőív tételeinek besorolása és értékelése (folytatás)

Tétel	IBQ-R faktor	IBQ-R-VSF faktor	Faktortöltés (Peterson et al., 2017) ^a	Kérdés szövege	Faktor-töltés ^b	NA %	NÉ %
13	Aktivitás	PAS	PAS, 0,502	Ha a hátra fektették, a gyermek milyen gyakran izgett-mozgott és/vagy forgolódott?	0,450	2,4	2,4
1	Aktivitás	PAS	PAS, 0,477	Amikor az elmúlt héten öltöztették vagy vetkőztették, a gyermek milyen gyakran izgett-mozgott és/vagy próbált elgördülni?	0,381	0	3,6
37	Aktivitás	PAS	PAS, 0,245	Mikor az etetőszékbe vagy gyereklübsébe tették, a gyermek milyen gyakran izgett-mozgott és forgolódott?	0,239	1,8	3,6
14	Magas intenzitású öröm	PAS	PAS, 0,499	Kukucstól játszva a gyermek milyen gyakran nevetett?	0,545	6	1,2
2	Magas intenzitású öröm	PAS	PAS, 0,487	Ha játékosan dobálták, gyermeke milyen gyakran nevetett?	0,483	13,9	4,8
7	Megközelítés	PAS	PAS, 0,480	Az elmúlt héten a gyermek milyen gyakran indult gyorsan új tárgyak felé?	0,441	15,1	12
20	Megközelítés	PAS	PAS, 0,385	Amikor új helyre látogattak, a gyermek milyen gyakran lett izgatott, hogy felfedezze az új környezetet?	0,453	18,7	6
21	Mosolygás és nevetés	PAS	PAS, 0,402	Az elmúlt héten a gyermek milyen gyakran mosolygott vagy nevetett, ha játékszert kapott?	0,506	0,6	3,6
8	Mosolygás és nevetés	PAS	PAS, 0,394	Mikor a fürdővízbe tették, a gyermek milyen gyakran nevetett?	0,480	2,4	4,8
15	Perceptuális szenzitivitás	PAS	PAS, 0,371	Milyen gyakran nézett föl gyermeke a játékból, amikor csörgött a telefon?	0,493	24,1	3,6
27	Perceptuális szenzitivitás	PAS	PAS, 0,335	Gyermeke milyen gyakran vette észre a fent elhaladó repülőgép hangját?	0,441	56,6	9,6
36	Vokális reaktivitás	PAS	PAS, 0,347	Gyermeke milyen gyakran "beszélgetett", amikor autóval utaztak?	0,366	16,9	8,4
26	Vokális reaktivitás	PAS	PAS, 0,239	Ha a haját mosták, a gyermek milyen gyakran adott ki hangokat?	0,248	4,8	9,6

^a A közölt faktortöltések Peterson és mtsai. (2017) örfaktoros feltáró faktorelemzésének eredményeit mutatják (Maximum Likelihood és ferde forgatás).
^b A közölt faktortöltések az adott alskálákat külön-külön, egyfaktoros feltáró faktorelemzéssel (Maximum Likelihood) vizsgálva kapott eredményeket mutatják.
 A Kohorsz '18 kutatásban való alkalmazásra kiválasztott tételeket félkövérrel szedjük.

IBQ-R= Infant Behavior Questionnaire – Revised kérdőív, IBQ-R-VSF = Infant Behavior Questionnaire – Revised – Very Short Form kérdőív, NA % = Nem alkalmazható válaszok aránya, NÉ % = nagyon nehezen és kissé nehezen érthető válaszok aránya, NEG= negatív affektivitás faktor, PAS=pozitív affektivitás faktor, ORC= orientációs és regulációs kapacitás faktor, AFF=affiliációs faktor, OC= orientációs kapacitás faktor

9. táblázat: IBQ-R-VSF kérdőív tételeinek besorolása és értékelése (folytatás)

Tétel	IBQ-R faktor	IBQ-R-VSF faktor	Faktortöltés (Peterson et al., 2017) ^a	Kérdés szövege	Faktor-töltés ^b	NA %	NÉ %
34	Testi közelség iránti igény	ORC	AFF, 0,712	Amikor az elmúlt héten ringatták vagy ölelték, milyen gyakran tűnt úgy, hogy gyermeke élvezi?	0,602	7,8	2,4
24	Testi közelség iránti igény	ORC	AFF, 0,521	Ha karban tartották, milyen gyakran tűnt úgy, hogy a gyermek élvezi?	0,438	0	2,4
11	Testi közelség iránti igény	ORC	PAS, 0,238	Az elmúlt héten, ha ölelte, milyen gyakran tapasztalta, hogy a gyermek igyekezett elmenni, amint befejezte az evést?	0,101	20,5	9,6
30	Alacsony intenzitású öröm	ORC	AFF, 0,607	Az elmúlt héten milyen gyakran élvezte gyermeke a finom ritmikus tevékenységeket, mint pl. a ringatást, hintáztatást?	0,569	1,8	2,4
5	Alacsony intenzitású öröm	ORC	OC, 0,346	Az elmúlt héten milyen gyakran élvezte gyermeke, ha olvastak neki?	0,533	26,5	7,2
18	Alacsony intenzitású öröm	ORC	OC, 0,286	Az elmúlt héten milyen gyakran élvezte gyermeke pl. a mondókákban a szavak hangzását?	0,520	10,2	3,6
35	Megnyugtathatóság	ORC	AFF, 0,418	Amikor gyöngöden veregette vagy dörszölgötte a gyermek valamely testrészét, a gyermek milyen gyakran nyugodott meg azonnal?	0,563	7,8	7,2
25	Megnyugtathatóság	ORC	AFF, 0,340	Amikor valami nézegetni valót mutatott a gyermeknek, milyen gyakran nyugodott meg azonnal?	0,531	2,4	4,8
12	Megnyugtathatóság	ORC	AFF, 0,302	Amikor énekelt vagy beszélt a gyermekéhez, milyen gyakran nyugodott meg azonnal?	0,422	2,4	1,2
19	Orientáció időtartama	ORC	OC, 0,632	Az elmúlt héten a gyermek milyen gyakran nézegetett képeket könyvben és/vagy újságokban 5 percig vagy tovább?	0,509	20,5	4,8
31	Orientáció időtartama	ORC	OC, 0,562	Az elmúlt héten a gyermek milyen gyakran nézett mozgó játékokat vagy ágya fölött lévő képet 5 percig vagy tovább?	0,562	12	8,4
6	Orientáció időtartama	ORC	OC, 0,486	Az elmúlt héten a gyermek milyen gyakran játszott egy játékkal vagy tárgyval 5-10 percen keresztül?	0,281	1,8	6

^a A közötti faktortöltések Peterson és mtsai. (2017) ötfaktoros feltáró faktorelemzésének eredményeit mutatják (Maximum Likelihood és ferde forgatás).
^b A közötti faktortöltések az adott alskálákat külön-külön, egyfaktoros feltáró faktorelemzéssel (Maximum Likelihood) vizsgálva kapott eredményeket mutatják. A Kohorsz '18 kutatásban való alkalmazásra kiválasztott tetteleket felkövetreli szedjük.

IBQ-R= Infant Behavior Questionnaire – Revised kérdőív, IBQ-R-VSF = Infant Behavior Questionnaire – Revised – Very Short Form kérdőív, NA % = Nem alkalmazható válaszok aránya, NE % = nagyon nehezen és kissé nehezen érthető válaszok aránya, NEG= negatív affektivitás faktor, PAS=pozitív affektivitás faktor, ORC= orientációs és regulációs kapacitás faktor, AFF=affiliáció faktor, OC= orientációs kapacitás faktor

7.2. A SKÁLÁK TULAJDONSÁGAI ÉS A KÉPZETT VÁLTOZÓK

A Kohorsz '18 féléves szakaszában alkalmazott skálák többsége, a temperamentum kérdéssort kivéve, az önjellemző kérdőíveket magába foglaló önkitöltős füzetben található, amelynek kitöltésére csak a vér szerinti anyákat kértük (n=8241). A füzet teljes adatállománya a féléves hullámban válaszoló anyák 3,8%-a esetén hiányzik (312 fő). Ők tehát egyáltalán nem töltötték ezt ki, vagy esetleg a füzetüket helyes azonosító hiányában nem lehetett további adataikhoz kapcsolni. (Ez az alfejezet az önkitöltős füzet többleteles skáláinak kitöltöttségét tárgyalja, a további kérdések kitöltöttségéről az 5. fejezetben található információ.)

ÁLTALÁNOS SZORONGÁS

A generalizált szorongásos tünetek felmérésére a várandós szakasszal megegyezően a *Generalized Anxiety Disorder-2* skála (GAD-2; Kroenke, Spitzer, Williams, Monahan & Löwe, 2007) magyar fordítását (letölthető a <http://www.phqscreeners.com> oldalon) alkalmaztuk. Ez a skála a szorongásos zavarok gyors szűrésére alkalmas: bizonyos határérték felett szorongásos zavar fennállása valószínűsíthető. Folytonos változóként alkalmazva a skála magasabb összpontszáma a generalizált szorongásos tünetek gyakoribb előfordulására utal.

A válaszadók négyfokú Likert-skálán jelezték, hogy az elmúlt két hétben milyen gyakran tapasztaltak bizonyos érzéseket, viselkedésmódokat (1 = Egyszer sem, 4 = Majdnem minden nap). A két tétel egyike sem fordított. A kérdőív eredetileg 0-3 skálán válaszolandó meg, a Kohorsz '18 kérdőívében az egységes szerkezet és könnyebb válaszadás érdekében azon-

10. táblázat: *Általános szorongás felmérése a Kohorsz '18 féléves hullámában*

Felmért jelenség	Általános szorongás
Minta	n = 8241 anya
Skála	Generalized Anxiety Disorder-2
Alkalmazott tételek száma	2
Cronbach alfa	0,610
Spearman-Brown formula	0,619
Átlag ± szórás	1,04 ± 1,16
Medián	1
Átkódolás	1→0, 2→1, 3→2, 4→3
Teljes válaszadási arány	87,4%
Adatpótlás	Nem alkalmaztunk.
Képzett változó	s2mgads
Felhasznált változók	s2mgad1 – s2mgad2

ban 1-4 érték található. Ezért ezeket az értékeket az adatbázis előkészítésekor, a további elemzések céljára átkódoltuk, és a jelen módszertani kötetben is – a szakirodalmi adatokkal összhangban álló – 0-3 értékre átkódolt leíró statisztikákat mutatjuk be. (A nyilvános adatbázis is ezeket az átkódolt értékeket tartalmazza.) A skála tételeiből kiértékeléskor összpontszám számolandó, amelynek értéke 0 és 6 között változhat.

A kérdőívet az anyák 87,4%-a töltötte ki hiánytalanul. Összpontszámának belső konzisztenciája, amelyet két tételes volta miatt Spearman-Brown koefficienssel is ellenőriztünk, kérdésesnek bizonyult. Tekintve, hogy csak két tételből áll, adatpótlást nem alkalmaztunk. A skála mutatóit és leíró adatait a 10. táblázat tartalmazza.

DEPRESSZIÓ

A depressziót valószínűsítő tünetek felmérése a várandós szakasszal megegyezően a *Center for Epidemiologic Studies – Depression* kérdőív (Radloff, 1977) 8 tételes változatával (*CES-D-8*, Bracke, Levecque, & Van de Velde, 2008) történt, Szeifert (2010) magyar fordítása alapján. A válaszadó négyfokú Likert-skálán jelezte, hogy az elmúlt egy hétben milyen gyakran tapasztalt bizonyos érzéseket vagy viselkedéseket (1 = Ritkán vagy soha [1 napnál rövidebb ideig], 4 = Legtöbbször vagy állandóan [5-7 napig]). A kérdőív 4. és 6. tétele fordított. A kérdőív eredetileg 0-3 skálán válaszolandó meg, ezért a Kohorsz '18 kérdőívében található 1-4 értékeket az adatbázis előkészítésekor átkódoltuk, és a jelen módszertani kötetben is a 0-3 értékre átkódolt leíró statisztikákat mutatjuk be. (A nyilvános adatbázis is ezeket az átkódolt értékeket tartalmazza.) A skála tételeiből kiértékeléskor összpontszám számolandó, amelynek értéke 0 és 24 között változhat.

11. táblázat: *Depresszió felmérése a Kohorsz '18 féléves hullámában*

Felmért jelenség	Depresszió
Minta	n = 8241 anya
Skála	Center for Epidemiologic Studies – Depression
Alkalmazott tételek száma	8
Cronbach alfa (nyers; adatpótlást követő)	0,773; 0,776
Átlag ± szórás (nyers; adatpótlást követő)	3,81 ± 3,45; 3,86 ± 3,49
Medián (nyers; adatpótlást követő)	3; 3
Átkódolás	1→0, 2→1, 3→2, 4→3
Teljes válaszadási arány	86,9%
Adatpótlás	Min. 6 megválaszolt tétel esetén.
Válaszadási arány az adatpótlást követően	91,1%
Képzett változó	s2mdeprs
Felhasznált változók	s2mdepr1 – s2mdepr8

A skálát a válaszadók 86,9%-a töltötte ki hiánytalanul. Tekintve, hogy sok résztvevő csupán egy-egy tétel megválaszolását mulasztotta el, a kérdőív adatait 80%-os kitöltöttség felett az összpontszám létrehozásakor a válaszadó saját kitöltött válaszainak átlagaival helyettesítettük, amely módszer ígéretes megoldás a tétel-szintű hiányzó adatok pótlására (Bono et al., 2007; Downey & King, 1998). A kérdések 80%-ára (legalább 6 tételre) a résztvevők 91,1%-a válaszolt. A skála megbízhatósága az adatpótlást megelőzően és azt követően is elfogadhatónak bizonyult. A skála mutatóit leíró adatait a 11. táblázat tartalmazza.

ANYA-GYERMEK KÖTŐDÉS

Az anya csecsemővel kialakított kötődését a *Maternal Postnatal Attachment Scale* (Condon & Corkindale, 1998) magyar fordításából (Sz. Makó et al., é.n.) leválogatott 6 tétel révén mértük fel, amely rövidítéshez a Millenium Cohort Study (Johnson et al., 2012) és a Growing Up in Scotland (Parkes & Wight, 2011) gyakorlatát vettük alapul. A rövidített tételszett az eredeti három faktor (kötődés minősége, hosztilitás hiánya és interakcióban lelt öröm) 2-2 kérdését tartalmazza.

Az anya négy- vagy ötfokú skálán válaszolhatott a megadott kérdésekre. A skála 3. és 4. tétele fordított. Kiértékelésekor a kérdések azonos súlyának biztosítása érdekében a válaszokat úgy szükséges átpontozni, hogy azok 1-5 közötti értéket vegyenek fel (Condon, 2015). Ezáltal a kérdőív összpontszáma 6 és 30 közötti értéket vehet fel.

A kérdőívet a válaszadók 92,3%-a töltötte ki hiánytalanul. A skála megbízhatósága gyengének bizonyult, amelyet egyik tétel elhagyása sem növelne. Az érték ugyanakkor elfogadható, figyelembe véve, hogy a hat tétel az anya-gyermek kötődés háromféle dimenzióját öleli fel. A skála mutatóit és leíró adatait a 12. táblázat tartalmazza.

12. táblázat: Anya-gyermek kötődés felmérése a Kohorsz '18 féléves hullámában

Felmért jelenség	Anya-gyermek kötődés
Minta	n = 8241 anya
Skála	Maternal Postnatal Attachment Scale
Alkalmazott tételek száma	6
Cronbach alfa	0,564
Átlag ± szórás	26,31 ± 2,85
Medián	26,6
Átkódolás	s2mpa2, s2mpa5 és s2mpa6 esetén: 1→1, 2→2,3, 3→3,6, 4→5
Teljes válaszadási arány	92,3%
Adatpótlás	Nem alkalmaztunk.
Képzett változó	s2mpas
Felhasznált változók	s2mpa1 – s2mpa6

PÁRKAPCSOLATI INTERAKCIÓK

A szülők párkapcsolatának minősége kapcsán a pozitív és negatív interakciók gyakoriságát mértük fel, a várandós szakaszban is alkalmazott, 11 tételű *Gilford-Bengtson Marital Satisfaction Scale* (Gilford & Bengtson, 1979; Silverstein & Bengtson, 2008) magyar változata (Kopcsó, 2018) révén.

A válaszadók ötfokú Likert-skálán jelezték, hogy milyen gyakran vélik a megadott párkapcsolati interakciók előfordulását (1 = Szinte soha, 5 = Mindig). A tételek egyike sem fordított. Kiértékelésekor alszámként szükséges összpontszámot számítani, amelynek értéke a pozitív interakciók esetén 1 és 25, a negatív interakciók esetén 1 és 30 között változhat.

A féléves szakaszban a pozitív interakció alszámlát a válaszadók 88,9%-a töltötte ki hiánytalanul, a kérdések 80%-ára (legalább 4 tételre) pedig a résztvevők 91%-a válaszolt. A negatív interakció alszámlát a válaszadók 87,4%-a töltötte ki hiánytalanul, 80%-ára (legalább 5 tételre) pedig 90,7%-uk válaszolt. A párkapcsolati konfliktusok alszámla megbízhatósága elfogadhatónak, míg a pozitív interakciókra vonatkozó alszámla megbízhatósága jónak bizonyult. Az alszámlák mutatóit és leíró adatait a 13. táblázat tartalmazza.

13. táblázat: *Párok kapcsolati interakciók felmérése a Kohorsz '18 féléves hullámában*

Felmért jelenség	Párok kapcsolati konfliktusok	Pozitív párok kapcsolati interakciók
Minta	n = 8241 anya	n = 8241 anya
Skála	Gilford-Bengtson Marital Satisfaction Scale	Gilford-Bengtson Marital Satisfaction Scale
Alkalmazott tételek száma	6	5
Cronbach alfa (nyers; adatpótlást követő)	0,756 0,758	0,864 0,865
Átlag ± szórás (nyers; adatpótlást követő)	9,48 ± 3,04 9,51 ± 3,07	20,58 ± 3,84 20,56 ± 3,85
Medián (nyers; adatpótlást követő)	9 9	21 21
Átkódolás	Nem alkalmaztunk.	Nem alkalmaztunk.
Teljes válaszadási arány	87,4%	88,9%
Adatpótlás	Min. 5 megválaszolt tétel esetén.	Min. 4 megválaszolt tétel esetén.
Válaszadási arány az adatpótlást követően	90,7%	91%
Képzett változó	s2mrnegs	s2mrpoz5
Felhasznált változók	s2mrneg1 – s2mrneg6	s2mrpoz1-s2mrpoz5

TEMPERAMENTUM

A csecsemők temperamentumát az *Infant Behavior Questionnaire - Revised - Very Short Form* (IBQ-R-VSF; Putnam et al., 2014) szülői kérdőív magyar fordításából (Lakatos et al., 2014) leválogatott 15 tétel révén mértük fel (a rövidítés folyamatát lásd: 7.1. alfejezet). A rövidített tételset az IBQ-R-VSF három faktorának (pozitív affektivitás, negatív affektivitás és orientációs és regulációs kapacitás) 5-5 kérdését tartalmazza, amelyek egyike sem fordított irányú.

A temperamentum kérdőív az előzőekkel szemben a szóban lekérdézett főkérdőív részét képezte. Így erre vonatkozóan összesen 8392 gyermek esetén vártunk adatot (közte összesen 243 ikergyermek, és 29 nem a vér szerinti anya által gondozott gyermek).

A kérdések kapcsán a válaszadók hétfokú skálán jelezték (1 = Soha, 7 = Mindig), hogy a gyermek milyen gyakran mutatott bizonyos viselkedéseket az elmúlt héten. Emellett „Nem alkalmazható” válaszkategóriát is jelölhettek, ha a gyermeket nem figyelték meg a kérdésben leírt helyzetben az elmúlt hét során. A „Nem alkalmazható” válaszok hiányzó válaszokként kezelendők, így a válaszadási arány számításakor csak a gyakoriság-válasszal megválaszolt kérdéseket tekintettük megválaszoltnak.

A tételek pontszámainak összesítésekor a hivatalos útmutatás szerint a megválaszolt tételek pontszámainak átlagát szükséges kiszámítani: egy-egy alskála pontszáma tehát 1 és 7 között változhat. A gyerekek 83,8%-a esetén mindegyik tétel megválaszolásra került, 95,9%-uknál csupán egy, 98,8%-uknál legfeljebb kettő, 99,5%-uk esetén pedig legfeljebb három kérdés maradt megválaszolatlanul. Alskálánként vizsgálva, a negatív affektivitás alskála adatsora a gyerekek 1,3%-a esetén lépi át a 80%-os hiányt (kevesebb, mint 4 megválaszolt tétel). A pozitív affektivitás és az orientációs és regulációs kapacitás alskálánál ez az arány 0,4% volt. Ezekben az esetekben az összesített átlagpontszámot nem hoztuk létre.

A pozitív affektivitás és az orientációs és regulációs kapacitás alskálák megbízhatósága gyengéne bizonyult, amelyet egyik tétel elhagyása sem növelne érdemben. A negatív affektivitás alskála belső konzisztenciája elfogadható volt. Az alskálák mutatóit és leíró adatait a 14. táblázat tartalmazza.

14. táblázat: *Gyermek temperamentumának felmérése a Kohorsz '18 féléves hullámában*

Felmért jelenség	Negatív affektivitás	Pozitív affektivitás	Orientációs és regulációs kapacitás
Minta	n = 8392 gyermek	n = 8392 gyermek	n = 8392 gyermek
Skála	Infant Behavior Questionnaire - Revised - Very Short Form	Infant Behavior Questionnaire - Revised - Very Short Form	Infant Behavior Questionnaire - Revised - Very Short Form
Alkalmazott tételek száma	5	5	5
Cronbach alfa	0,716	0,548	0,529
Átlag ± szórás ^a	4,13 ± 1,32	6,28 ± 0,68	6,27 ± 0,64
Medián ^a	4,2	6,4	6,4
Átkódolás	Nem alkalmaztunk.	Nem alkalmaztunk.	Nem alkalmaztunk.
Teljes válaszadási arány	91,9%	91,5%	96,6%
Legalább 80%-os kitöltöttség	98,7%	99,6%	99,6%
Képzett változó ^a	q2chtnegs	q2chtpass	q2chtorcs
Felhasznált változók	q2chtempstranger q2chtempbed q2chtempbound q2chtempcry q2chtempwant	q2chtempdress q2chtempback q2chtemplough q2chtempphone q2chtempsmile	q2chtempfold q2chtempcalm q2chtemprock q2chtempwatch q2chtempenjoy

^a A képzett változót és annak középértékeit legalább 80%-os kitöltöttség esetén hoztuk létre és számítottuk ki.

HIVATKOZÁSOK

IRODALOM

- Bono, C., Ried, L. D., Kimberlin, C. & Vogel, B. (2007). Missing data on the Center for Epidemiologic Studies Depression Scale: A comparison of 4 imputation techniques. *Research in Social and Administrative Pharmacy*, 3(1), 1–27. <https://doi.org/10.1016/j.sapharm.2006.04.001>
- Bracke, P., Levecque, K. & Van de Velde, S. (2008). *The psychometric properties of the CES-D 8 depression inventory and the estimation of cross-national differences in the true prevalence of depression*. Ghent: Ghent University.
- Britton, J. R. (2011). Infant Temperament and Maternal Anxiety and Depressed Mood in the Early Postpartum Period. *Women & Health*, 51(1), 55–71. <https://doi.org/10.1080/03630242.2011.540741>
- Condon, J. T. (2015). *Maternal Postnatal Attachment Scale [Measurement Instrument]*. <https://doi.org/10.25957/5DC0F28D14338>
- Condon, J. T. & Corkindale, C. J. (1998). The assessment of parent-to-infant attachment: Development of a self-report questionnaire instrument. *Journal of Reproductive and Infant Psychology*, 16(1), 57–76. <https://doi.org/10.1080/02646839808404558>
- Downey, R. G. & King, C. V. (1998). Missing Data in Likert Ratings: A Comparison of Replacement Methods. *The Journal of General Psychology*, 125(2), 175–191. <https://doi.org/10.1080/00221309809595542>
- Gilford, R. & Bengtson, V. (1979). Measuring Marital Satisfaction in Three Generations: Positive and Negative Dimensions. *Journal of Marriage and Family*, 41(2), 387–398. <https://doi.org/10.2307/351705>
- George, D. & Mallery, P. (2003). *SPSS for Windows step by step: A simple guide and reference. 11.0 update* (4th ed.). Boston: Allyn & Bacon.
- Johnson, J., Atkinson, M. & Rosenberg, R. (2012). *Millennium Cohort Study, Psychological, Developmental and Health Inventories*. London: Centre for Longitudinal Studies.
- Kopcsó K. (2018). Kérdőívelemek magyar adaptációja. In Zs. Veroszta (Ed.), *Kohorsz '18 Magyar Születési Kohorszvizsgálat módszertani leírás. A várandós kutatási szakasz előkészítése* (pp. 33–40). Kutatási Jelentések 99. Budapest: KSH Népszélettudományi Kutatóintézet.

-
- Kroenke, K., Spitzer, R. L., Williams, J. B. W., Monahan, P. O. & Löwe, B. (2007). Anxiety disorders in primary care: Prevalence, impairment, comorbidity, and detection. *Annals of Internal Medicine*, 146(5), 317–325.
- Lakatos K., Tóth I. & Gervai J. (2014). *Csecsemő Viselkedés Kérdőív*. Kiadatlan kézirat.
- Parkes, A. & Wight, D. (2011). *Growing Up in Scotland: Parenting and children's health*. Edinburgh: Scottish Government.
- Peterson, E. R., Waldie, K. E., Mohal, J., Reese, E., Carr, P. E. A., Grant, C. C. & Morton, S. M. B. (2017). Infant Behavior Questionnaire–Revised Very Short Form: A New Factor Structure's Associations With Parenting Perceptions and Child Language Outcomes. *Journal of Personality Assessment*, 99(6), 561–573. <https://doi.org/10.1080/00223891.2017.1287709>
- Putnam, S. P., Helbig, A. L., Gartstein, M. A., Rothbart, M. K. & Leerkes, E. (2014). Development and Assessment of Short and Very Short Forms of the Infant Behavior Questionnaire–Revised. *Journal of Personality Assessment*, 96(4), 445–458. <https://doi.org/10.1080/00223891.2013.841171>
- Radloff, L. S. (1977). The CES-D Scale: A Self-Report Depression Scale for Research in the General Population. *Applied Psychological Measurement*, 1(3), 385–401. <https://doi.org/10.1177/014662167700100306>
- Szabó L., Boros J., Fábián I., Gresits G., Hortobágyi A., Kapitány B., Kis R., Kopcsó K., Leitheiser F., Rohr A., Spéder Zs., Veroszta Zs. (2020). *Várandós kutatási szakasz. Technikai riport. Kohorsz '18 Magyar Születési Kohorszvizsgálat*. Kutatási Jelentések 102. Budapest: KSH Népeségtudományi Kutatóintézet.
- Silverstein, M. & Bengtson, V. L. (2008). *Longitudinal Study of Generations, 1971, 1985, 1988, 1991, 1994, 1997, 2000, 2005 [California]*. ICPSR - Interuniversity Consortium for Political and Social Research. <https://doi.org/10.3886/ICPSR22100.v4>
- Scopesi, A., Viterbori, P., Sponza, S. & Zucchinetti, P. (2004). Assessing mother-to-infant attachment: The Italian adaptation of a self-report questionnaire. *Journal of Reproductive and Infant Psychology*, 22(2), 99–109. <https://doi.org/10.1080/0264683042000205963>
- Szeifert L. (2010). *Depresszió és életminőség krónikus veseelégtelenségben szenvedő betegek körében*. Budapest: Doktori disszertáció.
- Sz. Makó H., Szentiványi-Makó N. & Deák, A. (é.n.). *MPAS magyar változat*. Kiadatlan kézirat.

MELLÉKLET

KÉRDŐÍVEK

Az alábbiakban a Kohorsz '18 longitudinális kutatás alábbi féléves kérdőívelemeinek változókészletét ismertetjük:

- A főkérdőív kérdései
- A védőnői kérdőív kérdései
- Az önkitöltős kérdőív kérdései

A változókészlet ismertetése táblázatos formában történik, amelynek fejlécébe az alábbi információ-típusokat rendeztük:

- A *Változónév* az SPSS adatbázisban szereplő változó nevét jelöli.
- A *Kérdés szövege* oszlopban a kérdőív kérdéseit közöljük szó szerint.
- A *Válaszlehetőségek* oszlop a kérdések válaszkategóriáit mutatja be. A számkérdések esetén a bevihető értékeket tüntettük fel; a nyitott kérdések válaszlehetőségeit pedig a „nyitott szöveges mező” kategóriával jelöltük. Előzetes megegyezés szerint a kérdőívben a „nem tudom” válaszlehetőséget egységesen 8, 88, 888 vagy 8888 értékkel jelöltük, a „nem kíván válaszolni” választ egységesen 9, 99, 999 vagy 9999 értékekkel, illetve a „nem vonatkozik rá” választ a 7, 77, 777 vagy 7777 értékekkel. (Ha ezektől eltérő jelölést használtunk, azt mindig jeleztük a kérdőívben.)
- Az, hogy adott kérdést kitől kérdeztünk, mindig az előző kérdésekre adott válaszaitól függött, és ennek matematikai jelölései szerepelnek a *Szűrőfeltételek* oszlopban. Ha adott kérdést mindenkitől megkérdeztünk, üresen hagytuk a cellát.
- A Kohorsz '18 kutatás kérdőívének kialakításakor részben korábbi kutatásokból emeltünk át kérdéseket. Ezeket a forrásokat a *Kérdés forrása* oszlopban jelöltük. Itt értelem-szerűen nem a magyarul legelőször használt fordítás forrását kutattuk fel, hanem azt a kutatást, illetve kérdőívet jelöltük meg, ahonnan átemeltük a saját kérdőívünkbe az adott kérdést. Azokat a kérdéseket, amelyeket mi dolgoztunk ki, vagy legalábbis ebben a formában más kérdőívekben nem leltünk fel, Kohorsz '18 jelzéssel láttuk el. Azoknál a kérdéseknél, amelyeknél ez értelmetlen lett volna (pl. a gyermek nemére, vagy a férj születési évére vonatkozó kérdés) nem adtunk meg közvetlen forrást.
- A más kutatásokból átemelt kérdések mellett a Kohorsz '18 kutatás longitudinális jellege a féléves kérdőívekben sok esetben a korábbi, várandós szakasz kérdéseinek átvéte-

lét indokolta. Ennek jelzésére szolgál a *Várandós szakasz megfelelő változója* oszlop, amelyben az átemelt változó várandós kérdőívben alkalmazott nevét tüntetjük fel.

- Tekintettel arra, hogy az átvétel nem minden változó esetében zajlott változatlan formában, több esetben átfogalmazás, aktualizálás vagy a kategóriák módosítása vált szükségessé. Az ilyen jellegű eltéréseket a korábbi kutatási szakaszból átvett változók esetében *A megfelelés típusa* oszlopban külön jelezzük. Változatlan átvételnél az „azonos” jelzést tüntetjük fel a cellában. A féléves lekérdezésre aktualizált módosítás esetén a „módosított” jelzést alkalmazzuk.
- A kutatás során négy nagy témát különböztetünk meg: demográfiai jellemzők, egészségi állapot; társadalmi háttér, pszichológiai jellemzők. A Mellékletben e téma-területeket a táblázat *Blokk* oszlopában az alábbi módon jelöljük: Demográfia blokk (D), Egészség blokk (E), Társadalmi háttér (szociológia) blokk (S), Pszichológia blokk (P), Technikai változók (T).

Forrásmegjelölések a táblázatban

Kérdőíves források /jelölésük a táblázatban/:

Avon Longitudinal Study of Parents and Children, University of Bristol:

ALSPAC 3. The Carer Questionnaire, Having a baby /ALSPAC 3/

ALSPAC Child based, 6 month /ALSPAC 6 months/

Born in Bradford BiB 1000 Questionnaire - 6 months - web version 2018 /BiB 6 months/

Életünk fordulópontjai kutatás:

II. adatfelvételi hullám /ÉF II./

IV. adatfelvételi hullám /ÉF IV./

V. adatfelvételi hullám /ÉF V./

Európai lakossági egészségfelmérés 2014 /ELEF/

European Social Survey Round 9 /ESS/

National Longitudinal Study of Children in Ireland 9 months infant questionnaire /NLSCI/

Growing Up in Australia: Longitudinal Study of Australian Children Wave 1, Parent 1 Self-Complete B Cohort Questionnaire /LSAC/

Growing up in New Zealand, Antenatal Data Collection Wave, Main Cohort, Mother Questionnaire 6-week /GUINZ/

Growing Up in Ireland, Infant Cohort, Wave 1 /GUI 1./

The Norwegian Mother and Child Cohort Study 6 month Questionnaire 4 /MoBa 6 months/

Life Study Pregnancy Component: Mother Pregnancy Module /Life Study/

GfK-MTA Osztálylétszám 2014 /Osztálylétszám 2014/

Mikrocenzus 2016 Társadalmi rétegződés kiegészítő felvétel /Mikrocenzus Rétegződés/

Millennium Cohort Study First Survey: CAPI Parent Questionnaire 2003 /MCS 2003/

Népszámlálás 2011 Személyi Kérdőív /NSZ2011/

PISA 2012 Student Questionnaire /PISA/

Standard skálák és skála-rövidítések forrásai /jelölésük a táblázatban/:

Center for Epidemiologic Studies - Depression (Bracke, Levecque & Van de Velde, 2008) magyar fordítás (Szeifert, 2010) alapján. /CES-D-8/

Generalized Anxiety Disorder-2 kérdőív (Kroenke et al., 2007) magyar fordítás (letölthető: www.phqscreeners.com). /GAD-2/

Gilford-Bengtson Marital Satisfaction Scale (Gilford & Bengtson, 1979, Silverstein & Bengtson, 2008) /Gilford-Bengtson Skála/

Infant Behavior Questionnaire-Revised-Very Short Form kérdőív (Putnam et al., 2014) magyar fordítása (Lakatos et al., 2014) /IBQ-R-VSF/

Maternal Postnatal Attachment Scale (Condon & Corkindale, 1998) magyar fordítás (Sz. Makó et al., é.n.). /MPAS/

Egyéb forrásmegjelölések /jelölésük a táblázatban/:

Kohorsz'18 forrásmegjelölést adtunk meg azoknál a kérdéseknél, amelyek – ebben a megfogalmazásban – az ismereteink szerint a Kohorsz '18 kutatás kérdésprogramjában szerepeltek először /Kohorsz'18/

Andrek A. (2017) szakértői vélemény, dr. Bálint Balázs alapján. /Andrek 2017/

Változónév	Kérdés szövege	Válaszlehetőségek	Szűrőfeltételek	Kérdés forrása	Várandós szakasz megfelelő változója	Megfelelés típusa	Blokk
FÉLÉVES KÉRDŐIV: A VÉR SZERINTI ANYA AZ ELSŐDLEGES GONDOZÓ							
ALAPADATOK (Válaszadó: a vér szerinti anya)							
t2child_id1	Gyermek azonosítója:	bevihető értékek: 100101-999999			child_id1	azonos	T
t2v_id	Védőnő azonosítója:	bevihető értékek: 1001-9999					T
t2vdvist_id	Védőnői körzet azonosító:	szöveges mező, 9 karakter				azonos	T
t2mbirthy	Anya születési éve:	bevihető értékek: 1956-2006			q1mbirthy	azonos	T
t2mbirthm	Anya születési hónapja:	1 - január 2 - február 3 - március 4 - április 5 - május 6 - június 7 - július 8 - augusztus 9 - szeptember 10 - október 11 - november 12 - december			q1mbirthm	azonos	T
t2date	Mikor készült az interjú?	dátum mező					T
t2bhour	KÉRDEZÉS INDUL - Óra:	bevihető értékek: 0-24					T
t2bmin	KÉRDEZÉS INDUL - Perc:	bevihető értékek: 0-60					T
t2twin	A kérdezettnek fél évvel ezelőtt egy gyermeke vagy ikrei születtek?	1 - egy gyermeke született 2 - kettő ikrei születtek 3 - hármas vagy többes ikrei születtek				azonos	T

Változónév	Kérdés szövege	Válaszlehetőségek	Szűrőfeltételek	Kérdés forrása	Várandós szakasz megfelelő változója	Megfelelés típusa	Blokk
t2child_id2	2. iker azonosítója:	bevíhető értékek: 100101-999999	HA, A kérdezettnek fél évvel ezelőtt egy gyermeke vagy ikrei születtek? = 2 vagy 3.		child_id2	azonos	T
t2child_id3	3. iker azonosítója:	bevíhető értékek: 100101-999999	HA, A kérdezettnek fél évvel ezelőtt egy gyermeke vagy ikrei születtek? = 3.		child_id3	azonos	T
t2child_id4	4. iker azonosítója:	bevíhető értékek: 100101-999999	HA, A kérdezettnek fél évvel ezelőtt egy gyermeke vagy ikrei születtek? = 4.				T
t2preg_survey	A válaszadóval készült interjú a várandósság alatt?	1 - Igen, én készítettem 2 - Igen, más készítette 3 - nem, most kerül sor proxy kérdőív kérdezésére is					T
FŐKÉRDŐIV (Válaszadó: a vér szerinti anya)							
A. BEVEZETŐ KÉRDÉSEK (Válaszadó: a vér szerinti anya)							
Általános egészség							
q2mgenhealth	A01. Milyen az Ön egészsége általában?	1 - nagyon jó 2 - jó 3 - kielégítő 4 - rossz 5 - nagyon rossz 88 - nem tudja 99 - nem kíván válaszolni		ELEF, Life Study	q1mgenhealth	azonos	E

Változónév	Kérdés szövege	Válaszlehetőségek	Szűrőfeltételek	Kérdés forrása	Várandó szakasz megfelelő változója	Megfelelés típusa	Blokk
q2mpostbperineum	A02. Előfordult-e Önnek a szülést követően az alábbi egészségi problémák közül valamelyik? 1 - gátszettel kapcsolatos probléma	1 - említette 0 - nem említette 66 - egyik sem 88 - nem tudja 99 - nem kíván válaszolni		Kohorsz18			E
q2mpostbcsection	A02. [...] 2 - császármetszés sebével kapcsolatos probléma						
q2mpostbmastitis	A02. [...] 3 - emlőgyulladás						
q2mpostbnipple	A02. [...] 4 - mellbimbó fájdalom						
q2mpostbnursing	A02. [...] 5 - egyéb szoptatási probléma						
q2mpostbincont	A02. [...] 6 - vizelettartási probléma						
q2mpostbother	A02. [...] 7 - egyéb, szülés következtében fellépő probléma						
q2mpostbnone	A02. [...] 66 - egyik sem						
q2mpostbdk	A02. [...] 88 - nem tudja						
q2mpostbna	A02. [...] 99 - nem kíván válaszolni						
q2mpostbothero	A02e: Milyen egyéb, szülés következtében fellépő probléma fordult elő?	(nyitott szöveges mező)	HA, A02.7=1. Előfordult-e Önnek a szülést követően az alábbi egészségi problémák közül valamelyik? 7 - egyéb, szülés következtében fellépő probléma' = 1.	Kohorsz18			E

Változó név	Kérdés szövege	Válaszlehetőségek	Szűrőfeltételek	Kérdés forrása	Várandós szakasz megfelelő változója	Megfelelés típusa	Blokk
q2mprevbw	A03. Közvetlenül a szülés előtt, mekkora volt az Ön testsúlya ruha és cipő nélkül? (kg)	bevihető értékek: 30-250. 888 - nem tudja 999 - nem kíván válaszolni		Kohorsz'18			E
q2mweight	A04. Mekkora most az Ön testsúlya ruha és cipő nélkül? (kg)	bevihető értékek: 30-250. 888 - nem tudja 999 - nem kíván válaszolni		ELEF	q1mpregkg	azonos	E
q2msleepn	A05. Átlagosan hány órát alszik Ön mostanában éjszakaiként? Ha többször is felébred éjszaka, kérjük adja össze az alvási időtartamokat!	bevihető értékek: 0-99 88 - nem tudja 99 - nem kíván válaszolni		Kohorsz'18, GUI 1. alapján			E
q2mweakn	A06. Átlagosan hányszor ébred fel Ön mostanában éjszakaiként?	bevihető értékek: 0-99 88 - nem tudja 99 - nem kíván válaszolni		Kohorsz'18			E
q2msmoke2	A07. Dohányzik-e Ön jelenleg?	1 - igen, naponta 2 - igen, alkalmanként 3 - nem, leszoktam a dohányzásról 4 - nem, soha nem dohányoztam 88 - nem tudja 99 - nem kíván válaszolni		Kohorsz'18			E
q2chsmoke	A08. Előfordul-e, hogy a most féléves gyermeke olyan helyiségben tartózkodik, ahol Ön vagy mások dohányoznak?	1 - nem 2 - igen, néha 3 - igen, hetente többször 4 - igen, minden nap 88 - nem tudja 99 - nem kíván válaszolni		MoBa 6 months	q1mosmoke	módosított	E

Változónév	Kérdés szövege	Válaszlehetőségek	Szűrőfeltételek	Kérdés forrása	Várandós szakasz megfelelő változója	Megfelelés típusa	Blokk
q2malcnw	A09. Milyen gyakran fogyaszt Ön alkoholt mostanában?	1 - naponta 2 - hetente többször 3 - hetente egyszer 4 - ritkábban, mint hetente 5 - soha 88 - nem tudja 99 - nem kíván válaszolni		Kohorsz18	q1mprevalc		E
Gyermekvállalási tervek							
q2chplan	A10. Tervezi, hogy az elkövetkező három évben belül újabb gyermeket vállal?	1 - igen, mindenképpen 2 - inkább igen 3 - inkább nem 4 - semmiképpen sem 88 - nem tudja 99 - nem kíván válaszolni		EF V.	q1chplan	módosított	D
q2idealch	A11. Az eddig megszületett gyermekeit is beleszámítva. Ön hány gyermeket szeretne összesen?	A11. Az eddig megszületett gyermekeit is beleszámítva. Ön hány gyermeket szeretne összesen? bevíhető értékek: 0-25, 66 - nem számot mond (pl. „amennyi sikerül”, „amennyit az Isten ad” stb.) 88 - nem tudja 99 - nem kíván válaszolni		Kohorsz18	q1idealch1	azonos	D
q2friend	A12. Összesen hány közeli barátja van Önnek?	A12. Összesen hány közeli barátja van Önnek? bevíhető értékek: 0-99 88 - nem tudja 99 - nem kíván válaszolni		Kohorsz18, LSAC	q1friend	azonos	S

Változó név	Kérdés szövege	Válaszlehetőségek	Szűrőfeltételek	Kérdés forrása	Várandós szakasz megfelelő változója	Megfelelés típusa	Blokk
q2talkmom	A13.1. Milyen gyakran beszélget (személyesen, telefonon, interneten): 1. anyjával	1 - Naponta 2 - Hetente többször 3 - Hetente 4 - Havonta		Kohorsz'18, LSAC	q1talkmom		S
q2talkdad	A13.2. [...] 2. apjával	5 - Ritkábban, mint havonta 6 - Soha			q1talkdad	módosított	S
q2talksib	A13.3. [...] 3. testvérrel	7 - Nem érinti, nincs ilyen személy (pl. szülő elhunyt, nincs testvére stb.)			q1talksib	módosított	S
q2talkinlaw	A13.4. [...] 4. anyósával, apósával				q1talkinlaw	módosított	S
q2talkfamily	A13.5. [...] 5. más családtagjaival				q1talkfamily	módosított	S
q2talkfriend	A13.6. [...] 6. barátaival				q1talkfriend	módosított	S
q2talkneigh	A13.7. [...] 7. szomszédaival				q1talkneigh	módosított	S
q2gparent	A14. A most féléves gyermekének hány dédszüloje él?	bevihető értékek: 0-10 0 - nem élnek a dédszülei 88 - nem tudja 99 - nem kíván válaszolni		Kohorsz'18			D
q2gparent	A15. És hány nagyszülője él?	bevihető értékek: 0-10 0 - nem élnek a nagyszülei 88 - nem tudja 99 - nem kíván válaszolni		Kohorsz'18			D
q2chgparrrel	A16. Közöttük hány olyan nagyszülő van, akivel a most féléves gyermeke legalább havonta találkozik?	bevihető értékek: 0-10 HA A15 > 0. 0 - egyikkel sem találkozik havonta 88 - nem tudja 99 - nem kíván válaszolni		Kohorsz'18			D

Változónév	Kérdés szövege	Válaszlehetőségek	Szűrőfeltételek	Kérdés forrása	Várandós szakasz megfelelő változója	Megfelelés típusa	Blokk
q2chqparfreq	A17. A mostanában leggyakrabban látott nagyszülővel milyen gyakran találkozik a most fél éves gyermeke?	1 - naponta 2 - hetente többször 3 - hetente / kéthetente 4 - havonta 5 - ritkábban, mint havonta 6 - soha 88 - nem tudja 99 - nem kíván válaszolni	HA A15 > 0. HA A15 > 0.	Kohorsz'18			D
B. PARTNERKAPCSOLAT (Válaszadó: a vér szerinti anya)							
q2partnerdiff	B01. Történt-e változás a partnere személyében a várandósság 7. hónapját (az előző kérdézt) követően?	1 - igen, már más partnerem van 2 - Igen, a partnerkapcsolatom megszűnt, és jelenleg nincs új partnerem 3 - Igen, azóta lett partnerem 4 - nem történt változás a partnere személyében		Kohorsz'18			D
q2partatdiff	B02e. Milyen egyéb változás történt a partnerkapcsolati helyzetében?	(nyitott szöveges mező)	HA B02 = 7.				D
q2mmarstat	B03. Tehát tisztazzuk! Akkor jelenleg az Ön hivatalos családi állapota?	1 - hajadon 2 - házas 3 - özvegy 4 - elvált 5 - azonos neműek bejegyzett élettársi kapcsolata			q1mmarstat	azonos	D

Változónév	Kérdés szövege	Válaszlehetőségek	Szűrőfeltételek	Kérdés forrása	Várandós szakasz megfelelő változója	Megfelelés típusa	Blokk
q2Imparstat	B04. Jelenleg a következő állítások közül melyik igaz az Ön valós partnerkapcsolati helyzetére?	1 - Ön a házastársával él együtt 2 - az élettársával él együtt 3 - partnere van, de nem él vele együtt 4 - nincs partnere		EF V.	q1Imparstat	azonos	D
q2hbnight	B05.1. (nincs változás, házastárs) Jellemző-e, hogy férjének vagy Önnek legalább heti három éjszakát más hol kell töltenie/máshol tölt, például külföldi munkavállalás miatt? Az éjszakai műszakot most ne számolja bele!	1 - Igen 2 - nem 88 - nem tudja / nem kíván válaszolni	HA B01=4 és B02=1 vagy 2 vagy 3 és B04=1.	Kohorsz'18	q1hbnight	módosított	D
q2hbdad	B05.2. (nincs változás, házastárs) Mivel előfordulhat, hogy egy gyermek vér szerinti apja nem a jelenlegi férj, meg kell kérdezni, hogy az Ön férje a most féléves gyermeke vér szerinti apja?	1 - Igen 2 - nem 88 - nem tudja / nem kíván válaszolni	HA B01=4 és B02=1 vagy 2 vagy 3 és B04=1.	Kohorsz'18	q1hbdad	módosított	D

Változónév	Kérdés szövege	Válaszlehetőségek	Szűrőfeltételek	Kérdés forrása	Várandós szakasz megfelelő változója	Megfelelés típusa	Blokk
q2cpnigh	B05.3. (nincs változás, élettárs) Jellemző-e, hogy élettársának vagy Önnek legalább heti három éjszakát máshol kell töltenie/máshol tölt, például külföldi munkavállalás miatt? Az éjszakai műszakot most ne számolja bele!	1 - igen 2 - nem 88 - nem tudja / nem kíván válaszolni	HA B01=4 és B02=1 vagy 2 vagy 3 és B04=2.	Kohorsz'18	q1cpnigh	módosított	D
q2cpmarplan	B05.4. (nincs változás, élettárs) Tervezik-e, hogy valamikor összeházasodnak?	1 - igen, mindenképpen 2 - inkább igen 3 - inkább nem 4 - semmiképpen sem 88 - nem tudja/nem kíván válaszolni	HA B01=4 és B02=1 vagy 2 vagy 3 és B04=2.	Kohorsz'18	q1cpmarplan	módosított	D
q2cpmarplanoy	B05.5. (nincs változás, élettárs) Számos okból közeljövőben, egy éven belül összeházasodnak?	1 - igen, mindenképpen 2 - inkább igen 3 - inkább nem 4 - semmiképpen sem 88 - nem tudja/nem kíván válaszolni	HA B05.4=1 vagy 2 vagy 88.	Kohorsz'18	q1chmarplanoy	módosított	D
q2cpdad	B05.6. (nincs változás, élettárs) Számos okból előfordulhat, hogy egy gyermek vér szerinti apja nem a jelenlegi partner. Meg kell kérdezni, hogy az Ön partnere a most féleves gyermeke vér szerinti apja?	1 - igen 2 - nem 88 - nem tudja / nem kíván válaszolni	HA B01=4 és B02=1 vagy 2 vagy 3 és B04=2.	Kohorsz'18	q1cpdad	módosított	D

Változónév	Kérdés szövege	Válaszlehetőségek	Szűrőfeltételek	Kérdés forrása	Várandós szakasz megfelelő változója	Megfelelés típusa	Blokk
q2latmeet	B05.7. (nincs változás, külön élő partner) És Átlagosan milyen gyakran találkoznak egymással személyesen?	1 - naponta 2 - hetente többször 3 - hetente 4 - havonta 5 - évente 6 - soha 88 - nem tudja 99 - nem kíván válaszolni	HA B01=4 és B02=1 vagy 2 vagy 3 és B04=3.	Kohorsz'18	q2latmeet	módosított	D
q2lattalk	B05.8. (nincs változás, külön élő partner) És Átlagosan milyen gyakran tartják a kapcsolatot egymással nem személyesen (telefonon, interneten stb.)?	1 - naponta 2 - hetente többször 3 - hetente 4 - havonta 5 - évente 6 - soha 88 - nem tudja 99 - nem kíván válaszolni	HA B01=4 és B02=1 vagy 2 vagy 3 és B04=3.	Kohorsz'18	q2lattalk	módosított	D
q2latmovep	B05.9. (nincs változás, külön élő partner) Tervezik-e, hogy valamikor összeköltöznek?	1 - Igen, mindenképpen 2 - inkább igen 3 - inkább nem 4 - semmiképpen sem 88 - nem tudja/nem kíván válaszolni	HA B01=4 és B02=1 vagy 2 vagy 3 és B04=3.	Kohorsz'18	q2latmovep	módosított	D
q2latmovew2	B05.10. (nincs változás, külön élő partner) Ha mindenképpen, vagy inkább tervezik: mikorra tervezik az összeköltözést?	1 - egy éven belül 2 - a távolabbi jövőben 88 - nem tudja/nem kíván válaszolni	HA B05.9=1 vagy 2 vagy 88.	Kohorsz'18	q2latmovew	módosított	D

Változónév	Kérdés szövege	Válaszlehetőségek	Szűrőfeltételek	Kérdés forrása	Várandós szakasz megfelelő változója	Megfelelés típusa	Blokk
q2latdad	B05.11. (nincs változás, külön élő partner) Számos okból előfordulhat, hogy egy gyermek vér szerinti apja nem a jelenlegi partner. Meg kell kérdezni, hogy az Ön partnere a most féleves gyermeke vér szerinti apja?	1 - igen 2 - nem 88 - nem tudja / nem kíván válaszolni	HA B01=4 és B02=1 vagy 2 vagy 3 és B04=3.	Kohorsz'18	q1latdad	módosított	D
Ha a partner személye nem változott; de a partnerkapcsolati helyzet igen: HÁZASTÁRS							
q2nshbmary	B06.1. (ugyanaz a partner, összeházasodtak) Mikor házasodtak össze? Melyik évben?	1 - január 2 - február 3 - március 4 - április 5 - május 6 - június 7 - július 8 - augusztus 9 - szeptember 10 - október 11 - november 12 - december 88 - nem tudja / nem kíván válaszolni	HA B01=4 és B02=4 vagy 5 vagy 6 vagy 7 és B04=1.		q1hbmary	módosított	D
q2nshbmarm	B06.1. (ugyanaz a partner, összeházasodtak) Mikor házasodtak össze? Melyik hónapban?	1 - január 2 - február 3 - március 4 - április 5 - május 6 - június 7 - július 8 - augusztus 9 - szeptember 10 - október 11 - november 12 - december 88 - nem tudja / nem kíván válaszolni	HA B01=4 és B02=4 vagy 5 vagy 6 vagy 7 és B04=1.		q1hbmarm	módosított	D

Változónév	Kérdés szövege	Válaszlehetőségek	Szűrőfeltételek	Kérdés forrása	Várados szakasz megjelölő változója	Megfelelés típusa	Blokk
q2hshbnight	B06.2. (ugyanaz a partner, összeházasodtak) Jellemző-e, hogy férjének vagy Önnel legalább heti három éjszakát máshol kell töltenie/máshol tölt, például külföldi munkavállalás miatt? Az éjszakai műszakot most ne számolja bele!	1 - Igen 2 - nem 88 - nem tudja / nem kíván válaszolni	HA B01=4 és B02=4 vagy 5 vagy 6 vagy 7 és B04=1.	Kohorsz18	q1hbnight	módosított	D
q2hshbdad	B06.3. (ugyanaz a partner, összeházasodtak) Mivel előfordulhat, hogy egy gyermek vér szerinti apja nem a jelenlegi férfi, meg kell kérdezni, hogy az Ön férje a most féléves gyermeke vér szerinti apja?	1 - Igen 2 - nem 88 - nem tudja / nem kíván válaszolni	HA B01=4 és B02=4 vagy 5 vagy 6 vagy 7 és B04=1.	Kohorsz18	q1hbdad	módosított	D
Ha a partner személye nem változott, de a partnerkapcsolati helyzet igen: ÉLETTÁRS							
q2nscplivtogy	B06.4. (ugyanaz a partner, élettársak lettek) Melyik évben és hónapban költöztek össze? Melyik évben?	bevíhető értékek: 1966-2019 8888 - nem tudja/nem kíván válaszolni	HA B01=4 ÉS B02=4 vagy 5 vagy 6 vagy 7 és B04=2.		q1cplivtogy	módosított	D

Változónév	Kérdés szövege	Válaszlehetőségek	Szűrőfeltételek	Kérdés forrása	Várandós szakasz megfelelő változója	Megfelelés típusa	Blokk
q2hscplivtogm	B06.4. (ugyanaz a partner, élettársak lettek) Melyik évben és hónapban költöztek össze? Melyik hónapban?	1 - január 2 - február 3 - március 4 - április 5 - május 6 - június 7 - július 8 - augusztus 9 - szeptember 10 - október 11 - november 12 - december 88 - nem tudja / nem kíván válaszolni	HA B01=4 ÉS B02=4 vagy 5 vagy 6 vagy 7 és B04=2.		q1cplivtogm	módosított	D
q2hscpnight	B06.5. (ugyanaz a partner, élettársak lettek) Jellemző-e, Önnek legalább heti három éjszakát máshol kell töltenie/máshol tölt, például külföldi munkavállalás miatt? Az éjszakai műszakot most ne számolja bele.	1 - igen 2 - nem 88 - nem tudja / nem kíván válaszolni	HA B01=4 ÉS B02=4 vagy 5 vagy 6 vagy 7 és B04=2.	Kohorsz'18	q1cpnight	módosított	D
q2hscpmarplan	B06.6. (ugyanaz a partner, élettársak lettek) Tervezik-e, hogy valamikor összeházasodnak?	1 - igen, mindenképpen 2 - inkább igen 3 - inkább nem 4 - semmiképpen sem 88 - nem tudja/nem kíván válaszolni	HA B01=4 ÉS B02=4 vagy 5 vagy 6 vagy 7 és B04=2.	Kohorsz'18	q1cpmarplan	módosított	D

Változónév	Kérdés szövege	Válaszlehetőségek	Szűrőfeltételek	Kérdés forrása	Várandó szakasz megfelelő változója	Megfelelés típusa	Blokk
q2hscmpmarplanoy	B06.7. (ugyanaz a partner, élettársak lettek) Tervezik, hogy a közeljövőben, egy éven belül összeházasodnak?	1 - igen, mindenképpen 2 - inkább igen 3 - inkább nem 4 - semmiképpen sem 88 - nem tudja/nem kíván válaszolni	HA B06.6=1 vagy 2 vagy 88.	Kohorsz'18	q1chmarplanoy	módosított	D
q2hscpdad	B06.8. (ugyanaz a partner élettársak lettek) Számos okból előfordulhat, hogy egy gyermek vér szerinti apja nem a jelenlegi partner. Meg kell kérdezni, hogy az Ön partnere a most féleves gyermeke vér szerinti apja?	1 - igen 2 - nem 88 - nem tudja / nem kíván válaszolni	HA B01=4 ÉS B02=4 vagy 5 vagy 6 vagy 7 és B04=2.	Kohorsz'18	q1cpdad	módosított	D
Ha a partner személye nem változott; de a partnerkapcsolati helyzet igen: KÜLÖN ÉLŐ PARTNER							
q2hslatmeet	B06.9. (ugyanaz a partner, külön élő partnerek lettek) Átlagosan milyen gyakran találkoznak egymással személyesen?	1 - naponta 2 - hetente többször 3 - hetente 4 - havonta 5 - évente 6 - soha 88 - nem tudja 99 - nem kíván válaszolni	HA B01=4 és B02=4 vagy 5 vagy 6 vagy 7 és B04=3.	ÉF V. (válasz-kategóriák módosítva)	q1latmeet	módosított	D
q2hslattalk	B06.10. (ugyanaz a partner, külön élő partnerek lettek) És átlagosan milyen gyakran tartják a kapcsolatot egymással nem személyesen (telefonon, interneten stb.)?	1 - naponta 2 - hetente többször 3 - hetente 4 - havonta 5 - évente 6 - soha 88 - nem tudja 99 - nem kíván válaszolni	HA B01=4 és B02=4 vagy 5 vagy 6 vagy 7 és B04=3.	Kohorsz'18	q1lattalk	módosított	D

Változónév	Kérdés szövege	Válaszlehetőségek	Szűrőfeltételek	Kérdés forrása	Várandós szakasz megfelelő változója	Megfelelés típusa	Blokk
q2nslatmowep	B06.11. (ugyanaz a partner, külön élő partnerek lettek) Tervezik-e, hogy valamikor összeköltöznek?	1 - igen, mindenképpen 2 - inkább igen 3 - inkább nem 4 - semmiképpen sem 88 - nem tudja/nem kíván válaszolni	HA B01=4 és B02=4 vagy 5 vagy 6 vagy 7 és B04=3.	Kohorsz'18	qlatmowep	módosított	D
q2nslatmowew2	B06.12. (ugyanaz a partner, külön élő partnerek lettek) Ha mindenképpen, vagy inkább tervezik: mikorra tervezik az összeköltözést?	1 - egy éven belül 2 - a tavolabbi jövőben 88 - nem tudja/nem kíván válaszolni	HA B06.11=1 vagy 2.	Kohorsz'18	qlatmowew	módosított	D
q2nslatdad	B06.13. (ugyanaz a partner, külön élő partnerek lettek) Számos okból előfordulhat, hogy egy gyermek vér szerinti apja nem a jelenlegi partner. Meg kell kérdezni, hogy az Ön partnere a most féléves gyermeke vér szerinti apja?	1 - Igen 2 - nem 88 - nem tudja / nem kíván válaszolni	HA B01=4 és B02=4 vagy 5 vagy 6 vagy 7 és B04=3.	Kohorsz'18	qlatdad	módosított	D
Ha változott a partner személye: HÁZASTÁRS							
q2nphbby	B071. (új partner, házastárs) Melyik évben született a férje?	bevíhető értékek: 1935-2006 8888 - nem tudja	HA B01=1 vagy 2 vagy 3 és B04=1.		q1hbby	módosított	D
q2nphbchnr	B072. (új partner, házastárs) Férjének összesen hány vér szerinti gyermeke született?	bevíhető értékek: 0-15 88 - nem tudja/nem kíván válaszolni	HA B01=1 vagy 2 vagy 3 és B04=1.	Kohorsz'18	q1hbchnr	módosított	D

Változónev	Kérdés szövege	Válaszlehetőségek	Szűrőfeltételek	Kérdés forrása	Várandós szakasz megfelelő változója	Megfelelés típusa	Blokk
q2hphbchsnr	B07.3. (új partner, házastárs) Született-e férjének Önnel nem közös gyermeke? Ha igen, hány?	bevíhető értékek: 0-15 88 - nem tudja/nem kíván válaszolni	HA B01=1 vagy 2 vagy 3 és B04=1.	Kohorsz'18	q1hbchsnr	módosított	D
q2hphbtogy	B07.4. (új partner, házastárs) Mióta vannak együtt férjével, mint egy pár? Melyik évtől?	bevíhető értékek: 1966-2019 88 - nem tudja/nem kíván válaszolni	HA B01=1 vagy 2 vagy 3 és B04=1.	Kohorsz'18	q1hbtogy	módosított	D
q2hphbtogm	B07.4. (új partner, házastárs) Mióta vannak együtt férjével, mint egy pár? Melyik hónaptól?	1 - január 2 - február 3 - március 4 - április 5 - május 6 - június 7 - július 8 - augusztus 9 - szeptember 10 - október 11 - november 12 - december 88 - nem tudja / nem kíván válaszolni	HA B01=1 vagy 2 vagy 3 és B04=1.	Kohorsz'18	q1hbtogm	módosított	D
q2hphbmary	B07.5. (új partner, házastárs) Mikor házasodtak össze? Melyik évben?	bevíhető értékek: 1972-2019	HA B01=1 vagy 2 vagy 3 és B04=1.		q1hbmary	módosított	D

Változónév	Kérdés szövege	Válaszlehetőségek	Szűrőfeltételek	Kérdés forrása	Várandós szakasz megfelelő változója	Megfelelés típusa	Blokk
q2hphbmarm	B07.5. (új partner, házastárs) Mikor házasodtak össze? Melyik hónapban?	1 - január 2 - február 3 - március 4 - április 5 - május 6 - június 7 - július 8 - augusztus 9 - szeptember 10 - október 11 - november 12 - december 88 - nem tudja / nem kíván válaszolni	HA B01=1 vagy 2 vagy 3 és B04=1.		q1hbmarm	módosított	D
q2hphbnight	B07.6. (új partner, házastárs) Jellemző-e, hogy férjének vagy Önnek legalább heti három éjszakát másol kell töltenie/máshol tölt, például külföldi munkavállalás miatt? Az éjszakai műszakot most ne számolja bele!	1 - Igen 2 - nem 88 - nem tudja / nem kíván válaszolni	HA B01=1 vagy 2 vagy 3 és B04=1.	Kohorsz'18	q1hbnight	módosított	D
q2hphbdad	B07.7. (új partner, házastárs) Mivel előfordulhat, hogy egy gyermek vér szerinti apja nem a jelenlegi férfi, meg kell kérdeznem, hogy az Ön férje a most féléves gyermeke vér szerinti apja?	1 - Igen 2 - nem 88 - nem tudja / nem kíván válaszolni	HA B01=1 vagy 2 vagy 3 és B04=1.	Kohorsz'18	q1hbdad	módosított	D

Változónév	Kérdés szövege	Válaszlehetőségek	Szűrőfeltételek	Kérdés forrása	Várandós szakasz megfelelő változója	Megfelelés típusa	Blokk
q2hpcpby	B078. (új partner, élettárs) Melyik évben született az élettársa?	bevíhető értékek: 1935-2006, 8888	HA B01=1 vagy 2 vagy 3 és B04=2.		q1cpby	módosított	D
q2hpcpsex	B079. (új partner, élettárs) Neme?	1 - férfi 2 - nő	HA B01=1 vagy 2 vagy 3 és B04=2.		q1cpsex	módosított	D
q2hpcpmarstat	B0710. (új partner, élettárs) Mi a partnere hivatalos családi állapota?	1 - nőtlen/hajadon 2 - házass 3 - elvált 4 - özvegy 5 - azonos neműek bejegyzett élettársi kapcsolata 88 - nem tudja	HA B01=1 vagy 2 vagy 3 és B04=2.	Kohorsz'18	q1cpmarstat	módosított	D
q2hpcpchnr	B0711. (új partner, élettárs) Partnerének összesen hány vér szerinti gyermeke született?	bevíhető értékek: 0-15, 88	HA B01=1 vagy 2 vagy 3 és B04=2.	Kohorsz'18	q1cpchnr	módosított	D
q2hpcpchsnr	B0712. (új partner, élettárs) Született-e partnerének Önnel nem közös gyermeke? Ha igen, hány?	bevíhető értékek: 0-15, 88	HA B01=1 vagy 2 vagy 3 és B04=2.	Kohorsz'18	q1cpchsnr	módosított	D
q2hpcptogy	B0713. (új partner, élettárs) Partnerével mióta vannak együtt, mint egy pár? Melyik évtől?	bevíhető értékek: 1966-2019, 8888	HA B01=1 vagy 2 vagy 3 és B04=2.	Kohorsz'18	q1cptogy	módosított	D

Változónév	Kérdés szövege	Válaszlehetőségek	Szűrőfeltételek	Kérdés forrása	Várandós szakasz megfelelő változója	Megfelelés típusa	Blokk
q2hpcptogm	B0713. (új partner, élettárs) Partnerével mióta vannak együtt, mint egy pár? Melyik hónaptól?	1 - január 2 - február 3 - március 4 - április 5 - május 6 - június 7 - július 8 - augusztus 9 - szeptember 10 - október 11 - november 12 - december 88 - nem tudja / nem kíván válaszolni	HA B01=1 vagy 2 vagy 3 és B04=2.	Kohorsz'18	q1cptogm	módosított	D
q2hpcplvtogv	B0714. (új partner, élettárs) Melyik évben és hónapban költöztek össze? [...] Melyik évben?	bevíhető értékek: 1966-2019, 8888	HA B01=1 vagy 2 vagy 3 és B04=2.	Kohorsz'18	q1cplvtogv	módosított	D
q2hpcplvtogm	B0714. (új partner, élettárs) Melyik évben és hónapban költöztek össze? [...] Melyik hónapban?	1 - január 2 - február 3 - március 4 - április 5 - május 6 - június 7 - július 8 - augusztus 9 - szeptember 10 - október 11 - november 12 - december 88 - nem tudja / nem kíván válaszolni	HA B01=1 vagy 2 vagy 3 és B04=2.	Kohorsz'18	q1cplvtogm	módosított	D

Változónév	Kérdés szövege	Válaszlehetőségek	Szűrőfeltételek	Kérdés forrása	Várandós szakasz megfelelő változója	Megfelelés típusa	Blokk
q2hpcpnight	B0715. (új partner, élettárs) Jellemző-e, hogy partnerének vagy Önnek legalább heti három éjszakát másol kell töltenie/máshol munkavállalás miatt? Az éjszakai műszakot most ne számolja bele.	1 - Igen 2 - nem 88 - nem tudja / nem kíván válaszolni	HA B01=1 vagy 2 vagy 3 és B04=2.	Kohorsz'18	qlcpnight	módosított	D
q2hpcpmarplan	B0716. (új partner, élettárs) Tervezik-e, hogy valamikor összeházasodnak?	1 - Igen, mindenképpen 2 - inkább igen 3 - inkább nem 4 - semmiképpen sem 88 - nem tudja/nem kíván válaszolni	HA B01=1 vagy 2 vagy 3 és B04=2.	Kohorsz'18	qlcpmarplan	módosított	D
q2hpcpmarplanoy	B0717. (új partner, élettárs) Tervezik, hogy a közeljövőben, egy éven belül összeházasodnak?	1 - Igen, mindenképpen 2 - inkább igen 3 - inkább nem 4 - semmiképpen sem 88 - nem tudja/nem kíván válaszolni	HA B0716=1 vagy 2 vagy 88.	Kohorsz'18	qlchmarplanoy	módosított	D
q2hpcpdad	B0718. (új partner, élettárs) Számos okból előfordulhat, hogy egy gyermek vér szerinti apja nem a jelenlegi partner. Meg kell kérdezni, hogy az Ön partnere a most féléves gyermeke vér szerinti apja?	1 - Igen 2 - nem 88 - nem tudja / nem kíván válaszolni	HA B01=1 vagy 2 vagy 3 és B04=2.	Kohorsz'18	qlcpdad	módosított	D

Változónév	Kérdés szövege	Válaszlehetőségek	Szűrőfeltételek	Kérdés forrása	Várandós szakasz megfelelő változója	Megfelelés típusa	Blokk
Ha változott a partner személye: KÜLÖN ÉLŐ PARTNER							
q2hplattby	B0719. (új partner, külön élő partner) Melyik évben született a partnere?	1935-2006, 8888	HA B01=1 vagy 2 vagy 3 és B04=3.		q1latby	módosított	D
q2hplattsex	B0720. (új partner, külön élő partner) Neme?	1 - férfi 2 - nő	HA B01=1 vagy 2 vagy 3 és B04=3.		q1latsex	módosított	D
q2hplattmarstat	B0721. (új partner, külön élő partner) Mi a partnere hivatalos családi állapota?	1 - nőtlen/hajadon 2 - házasság 3 - elvált 4 - özvegy 5 - azonos neműek bejegyzett élettársi kapcsolata 88 - nem tudja	HA B01=1 vagy 2 vagy 3 és B04=3.	Kohorsz'18	q1latmarstat	módosított	D
q2hplattchnr	B0722. (új partner, külön élő partner) Partnerének összesen hány vér szerinti gyermeke született?	0-15 88 - nem tudja/nem kíván válaszolni	HA B01=1 vagy 2 vagy 3 és B04=3.	Kohorsz'18	q1latchnr	módosított	D
q2hplattchsnr	B0723. (új partner, külön élő partner) Született-e partnerének Önnel nem közös gyermeke? Ha igen, hány?	0-15 88 - nem tudja/nem kíván válaszolni	HA B01=1 vagy 2 vagy 3 és B04=3.	Kohorsz'18	q1chsnr	módosított	D
q2hplatttogy	B0724. (új partner, külön élő partner) Partnerével mióta vannak együtt, mint egy pár? Melyik évtől?	1966-2019 8888 - nem tudja/nem kíván válaszolni	HA B01=1 vagy 2 vagy 3 és B04=3.	Kohorsz'18	q1lattogy	módosított	D

Változónév	Kérdés szövege	Válaszlehetőségek	Szűrőfeltételek	Kérdés forrása	Várandós szakasz megfelelő változója	Megfelelés típusa	Blokk
q2hplattogm	B0724. (új partner, külön élő partner) Partnerével mióta vannak együtt, mint egy pár? Melyik hónaptól?	1 - január 2 - február 3 - március 4 - április 5 - május 6 - június 7 - július 8 - augusztus 9 - szeptember 10 - október 11 - november 12 - december 88 - nem tudja / nem kíván válaszolni	HA B01=1 vagy 2 vagy 3 és B04=3.	Kohorsz'18	q1lattogm	módosított	D
q2hplattivetog	B0725 (új partner, külön élő partner) Élték már együtt tartósan, legalább három hónapot jelenlegi partnerével?	1 - igen 2 - nem 88 - nem tudja / nem kíván válaszolni	HA B01=1 vagy 2 vagy 3 és B04=3.	EF V.	q1lattivetog	módosított	D
q2hplattmeet	B0726. (új partner, külön élő partner) Átlagosan milyen gyakran találkoznak egymással személyesen?	1 - naponta 2 - hetente többször 3 - hetente 4 - havonta 5 - évente 6 - soha 88 - nem tudja 99 - nem kíván válaszolni	HA B01=1 vagy 2 vagy 3 és B04=3.	EF V. (válasz- kategóriák módosítva)	q1lattmeet	módosított	D

Változónév	Kérdés szövege	Válaszlehetőségek	Szűrőfeltételek	Kérdés forrása	Várandós szakasz megfélelő változója	Megfelelés típusa	Blokk
q2hplattalk	B07.27. (új partner, külön élő partner) És átlagosan milyen gyakran tartják a kapcsolatot egymással nem személyesen (telefonon, interneten stb.)?	1 - naponta 2 - hetente többször 3 - hetente 4 - havonta 5 - évente 6 - soha 88 - nem tudja 99 - nem kíván válaszolni	HA B01=1 vagy 2 vagy 3 és B04=3.	Kohorsz'18	qllattalk	módosított	D
q2hplatmvep	B07.28. (új partner, külön élő partner) Tervezik-e, hogy valamikor összeköltöznek?	1 - igen, mindenképpen 2 - inkább igen 3 - inkább nem 4 - semmiképpen sem 88 - nem tudja/nem kíván válaszolni	HA B01=1 vagy 2 vagy 3 és B04=3.	Kohorsz'18	qllatmvep	módosított	D
q2hplatmvev2	B07.29. (új partner, külön élő partner) Ha mindenképpen, vagy inkább tervezik: mikorra tervezik az összeköltözést?	1 - egy éven belül 2 - a távolabbi jövőben 88 - nem tudja/nem kíván válaszolni	HA B07.29=1 vagy 2.	Kohorsz'18	qllatmvev	módosított	D
q2hplattad	B07.30. (új partner, külön élő partner) Számos okból előfordulhat, hogy egy gyermek vér szerinti apja nem a jelenlegi partner. Meg kell kérdezni, hogy az Ön partnere a most féléves gyermeke vér szerinti apja?	1 - igen 2 - nem 88 - nem tudja / nem kíván válaszolni	HA B01=1 vagy 2 vagy 3 és B04=3.	Kohorsz'18	qllattad	módosított	D

Változónév	Kérdés szövege	Válaszlehetőségek	Szűrőfeltételek	Kérdés forrása	Várandós szakasz megfelelő változója	Megfelelés típusa	Blokk
q2sdaadknow2	C01. (külön élő apa) A gyermek vér szerinti apja tud-e arról, hogy gyermeke született?	1 - tud, és hivatalosan elismeri, hogy ő az apa 2 - tud, de nem ismeri el hivatalosan az apaságot 3 - nem tud róla az apa 4 - Ön nem tudja, hogy az apa tud-e a róla 5 - egyéb 77 - anonim spermadonor 88 - nem tudja, ki a gyermek vér szerinti apja 99 - nem kíván válaszolni	HA B04=4 vagy B05.2=2 vagy B05.6=2 vagy B05.11=2 vagy B06.3=2 vagy B06.8=2 vagy B06.13=2 vagy B07.7=2 vagy B07.18=2 vagy B07.30=2.	Kohorsz'18	q1sdaadknow	módosított	D
q2sdaadknow2o	C01e. (külön élő apa) Milyen egyéb helyzet áll fenn?	(nyitott szöveges mező)	HA C01=5.	Kohorsz'18	q1sdaadknowo	módosított	D
q2sdaadrel	C02. (külön élő apa) Milyen kapcsolata van a gyermeknek a vér szerinti apjával?	1 - naponta találkoznak 2 - legalább hetente találkoznak 3 - legalább havonta találkoznak 4 - ritkábban találkoznak 5 - egyáltalán nem találkoznak 99 - nem kíván válaszolni	HA C01=1 vagy 2.	Kohorsz'18	q1sdaadrel	módosított	D
q2sdaadinsup	C03. (külön élő apa) Ad-e Önnek a gyermek vér szerinti apja rendszeresen anyagi támogatást a gyermek neveléséhez? Kérem, a tartásdíjat is vegye számításba!	1 - igen 2 - nem 99 - nem kíván válaszolni	HA C01=1 vagy 2.	Kohorsz'18			D

Változónév	Kérdés szövege	Válaszlehetőségek	Szűrőfeltételek	Kérdés forrása	Várandós szakasz megfelelő változója	Megfelelés típusa	Blokk
q2sdaadparstat	C04. (külön élő apa) Mi a gyermek vér szerinti apjának valós partnerkapcsolati helyzete?	1 - házastársával él együtt 2 - élettársával él együtt 3 - partnere van, de nem él vele együtt 4 - nincs partnere 88 - nem tudja 99 - nem kíván válaszolni	HA C01=1 vagy 2.	Kohorsz'18	(q1sdaadmarstat)	módosított	D
D. ALTALÁNOS ELEGEDETTSEG, HÁZTARTÁS ÉS LAKÁSHELYZET (Válaszadó: a vér szerinti anya)							
q2hntype2	D01. Ez: [egy magánháztartás vagy intézeti háztartás?]	1 - (A) egy magánháztartás 2 - (B) vagy intézeti háztartás, pl. anyaotthon, családok átmeneti otthona, nővérszálló, munkásszálló, kórház, börtön stb.?		Kohorsz'18			D
B. Intézetben él							
q2insth	D01.5. Milyen jellegű intézetben él Ön?	(nyitott szöveges mező)	HA D01=2.	Kohorsz'18	q1instfh	módosított	D
q2minsty	D01.6. Mióta él Ön ebben az intézetben? a. Melyik évtől?	bevihető értékek: 1956-2019 6666 - születése óta 8888 - nem tudja / nem kíván válaszolni	HA D01=2.	Kohorsz'18			D

Változónév	Kérdés szövege	Válaszlehetőségek	Szűrőfeltételek	Kérdés forrása	Várandós szakasz megfelelő változója	Megfelelés típusa	Blokk
q2minstrm	D01.6. Mióta él Ön ebben az intézetben? b. Melyik hónaptól?	1 - január 2 - február 3 - március 4 - április 5 - május 6 - június 7 - július 8 - augusztus 9 - szeptember 10 - október 11 - november 12 - december 66 - születése óta 88 - nem tudja / nem kíván válaszolni	HA D01=2.	Kohorsz'18			D
q2minsthtog	D01.7. Ebben az intézetben Ön hány vér szerinti gyermekével él?	bevihető értékek: 0-15 88 - nem tudja / nem kíván válaszolni	HA D01=2.	Kohorsz'18			D
q2minstchsep	D01.8. Hány olyan vérszerinti gyermeke van, akivel nem él Ön együtt?	bevihető értékek: 0-15 88 - nem tudja / nem kíván válaszolni	HA D01=2.	Kohorsz'18			D
A. Magánháztartásban él							
q2mnhdliff	D01.1. A várandósság hetedik hónapjához képest - a gyermeke(i) megszületésén kívül - van-e változás az Ön háztartásának összetételében?	1 - igen, volt változás 2 - nem, nem volt változás 8 - nem tudja / nem emlékszik	HA D01=1.	Kohorsz'18			D

Változónév	Kérdés szövege	Válaszlehetőségek	Szűrőfeltételek	Kérdés forrása	Várandós szakasz megfelelő változója	Megfelelés típusa	Blokk
q2mhhdifftype	D01.2. Ha volt változás, mi történt?	1 - teljesen új háztartásba került 2 - valaki már nem él Önökkel egy háztartásban (elköltözött, meghalt) 3 - valaki beköltözött, bekerült a háztartásba 4 - történt elköltözés/halálozás, illetve történt beköltözés is	HA D01.1=1.	Kohorsz'18			D
q2hhsize	D01.3. Kérem mondja meg, hogy jelenleg, összesen hányan élnek ebben a háztartásban: Önt, partnerét (ha van) és a most született gyermekét is beleszámolva?	1-20	HA D01.1=1 vagy 8.	Kohorsz'18	q1hhsize; q2b_V56	módosított	D
q2hhpartner	D01.4. Kik élnek Önnel egy háztartásban? 1-partnere (házas vagy élettársa)	1 - említette 0 - nem említette	HA D01.1=1 vagy 8.	Kohorsz'18			D
q2hhparent	D01.4. [...] 2- szülei (vérszerinti vagy egyéb)						D
q2hhgparent	D01.4. [...] 3- nagyszülei (vérszerinti vagy egyéb)						D
q2hhpparent	D01.4. [...] 4- partnerének szülei (vérszerinti vagy egyéb)						D
q2hhchild	D01.4. [...] 5 - vér szerinti gyermeke(i)						D

Változónev	Kérdés szövege	Válaszlehetőségek	Szűrőfeltételek	Kérdés forrása	Várandós szakasz megfelelő változója	Megfelelés típusa	Blokk
q2hhachild	D01.4. [...] 6 - örökbe fogadott gyermeke(i)					D	D
q2hhfchild	D01.4. [...] 7 - nevelt gyermeke(i)					D	D
q2hhsibling	D01.4. [...] 8 - testvérei (fél- és mostoha testvér is)					D	D
q2hhnnone	D01.4. [...] 9 - senki nem él Önnel					D	D
q2hhother	D01.4. [...] 10 - egyéb					D	D
q2hhndk	D01.4. [...] 99 - nem tudja / nem kíván válaszolni					D	D
q2hhothero	D01.4e. Ki élmég a háztartásban?	(nyitott szöveges mező)	HA „D01.4. Kik élnek Önnel egy háztartásban?” 10 - egyéb = 1.			D	D
Minden magánháztartásban előtől							
q2lifesat	D02. Összességében mennyire elégedett Ön az életével mostanában? Kérem, fejezze ki választát 0-tól 10-ig egy számmal a 1. VÁLASZLAP alapján! A 0 jelentése, hogy „egyáltalán nem vagyok elégedett”, a 10 jelentése, hogy „teljes mértékben elégedett vagyok”.	0 - Egyáltalán nem vagyok elégedett 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 - Teljes mértékben elégedett vagyok 88 - NT 99 - NV	HA D01=1.	Mikrocenzus Rétegződés	q1lifesat	módosított	S

Változónév	Kérdés szövege	Válaszlehetőségek	Szűrőfeltételek	Kérdés forrása	Várandós szakasz megfelelő változója	Megfelelés típusa	Blokk
q2subfinsit	D03. Véleménye szerint, hogyan tudja fedezni az Ön háztartása a szokásos kiadásokat?	1 - nagy nehézségek árán 2 - nehézségek árán 3 - kisebb nehézségek árán 4 - viszonylag könnyen 5 - könnyen 6 - nagyon könnyen 88 - nem tudja 99 - nem kíván válaszolni	HA D01=1.	Mikrocenzus Rétegződés	q1subfinsit	módosított	S
q2hwcook	D04. Kérem, mondja meg az 2. VÁLASZLAP segítségével, hogy a felsorolt feladatokat ki végzi mostanában Önöknél a lakásban/ házban, a ház körül! Főzés	1 - mindig Ön 2 - általában Ön 3 - Ön és partnere megosztva 4 - általában a partnere 5 - mindig a partnere 6 - mindig vagy általában valaki más 8 - nem tudja 9 - nem kíván válaszolni	HA D01=1.	EF V.	q1hwcook	módosított	S
q2hwwdsh	D04. [...] 2. Mosogatás				q1hwwdsh	módosított	S
q2hwshop	D04. [...] 3. Bevásárlás				q1hwshop	módosított	S
q2hwclean	D04. [...] 4. Takarítás				q1hwclean	módosított	S
q2hwrep	D04. [...] 5. Kisebbségek javítások a lakásban/ házban, ház körül				q1hwrep	módosított	S
q2hwcalc	D04. [...] 6. A kiadások, bevételek figyelemmel kísérése				q1hwcalc	módosított	S
q2hwleisure	D04. [...] 7. Szabadidős programok szervezése				q1hwleisure	módosított	S
q2hwchcare	D04. [...] 8. Gyerek(ek) ellátása				q1hwchcare	módosított	S

Változónév	Kérdés szövege	Válaszlehetőségek	Szűrőfeltételek	Kérdés forrása	Várandós szakasz megfelelő változója	Megfelelés típusa	Blokk
Költözés, lakáshelyzet							
q2move	D05. A várandósság hetedik hónapjához képest elköltözött-e Ön máshova?	1 - igen, településen belül költözött 2 - igen, más településre költözött 3 - nem költözött/ugyanott lakik 99 - nem kíván válaszolni	HA D01=1.	Kohorsz'18			S
q2accowntype	D06. Ha elköltözött: milyen jogcímen lakik Ön ebben a lakásban?	1 - tulajdonos, résztulajdonos vagy hasznélvező 2 - partnere vagy rokona a tulajdonosnak 3 - az egész lakást bérlí vagy a bérlő rokona 4 - a lakás egy részét bérlí 5 - más jogcímen 88 - nem tudja 99 - nem kíván válaszolni	HA D05=1 vagy 2.	Osztálylétszám 2014	qlaccowntype	módosított	S
q2houseprice	D07. Becsülje meg, hogy egy olyan házat/lakást, amelyben Ön lakik, ma mennyiért lehetne eladni, megvenni: Hány millió forintért?	(nyitott szöveges mező)	HA D06=1.	Osztálylétszám 2014	q1houseprice	módosított	S
q2hcredit	D08. Van-e ezen a lakáson jelenleg ingatlanfedezetű jelzáloghitel?	1 - van 2 - nincs 88 - nem tudja 99 - nem kíván válaszolni	HA D06=1.	Kohorsz'18	q1hhszize	módosított	S
q2hsize	D09. Hány négyzetméteres a lakás/ház hasznos alapterülete?	bevíhető értékek: 1-999 888 - nem tudja 999 - nem kíván válaszolni	HA D05=1 vagy 2.	EF V.	q1hsize	módosított	S

Változónév	Kérdés szövege	Válaszlehetőségek	Szűrőfeltételek	Kérdés forrása	Várandós szakasz megfelelő változója	Megfelelés típusa	Blokk
q2broom	D10. Hány 12m ² -es vagy annál nagyobb lakászoba van a lakásban / házban?	bevihető értékek: 0-99 88 - nem tudja 99 - nem kíván válaszolni	HA D05=1 vagy 2.	EF V.	q1broom	módosított	S
q2sroom	D11. Hány 12m ² -nél kisebb fészoba van?	bevihető értékek: 0-99 88 - nem tudja 99 - nem kíván válaszolni	HA D05=1 vagy 2.	EF V.	q1sroom	módosított	S
q2depwater	D12 Kérem, a 3. VÁLASZLAP segítségével mondja meg, melyek azok a dolgok az alábbiak közül, amelyek megvannak Önnek vagy a háztartásának, és melyek azok, amelyek nincsenek. És ha nincs, szeretné, de nem tezik rá, vagy mert nincs is rá szüksége? 1. A lakásban/házban vezetékes víz	1 - Van 2 - Nincs, szeretné, de nem tezik rá 3 - Nincs, nincs rá szüksége 4 - Nincs egyéb okból 88 - Nem tudja 99 - Nem kíván válaszolni	HA D05=1 vagy 2.	PISA, EF V., Osztálylétszám 2014	q1depwater	módosított	S
q2depwc	D12. [...] 2. A lakásban/házban vízbilitéses WC				q1depwc	módosított	S
q2depbathr	D12. [...] 3. A lakásban/házban fürdőszoba				q1depbathr	módosított	S
q2depgarden	D12. [...] 4. A lakáshoz/házhoz tartozó kert				q1depgarden	módosított	S

Változónév	Kérdés szövege	Válaszlehetőségek	Szűrőfeltételek	Kérdés forrása	Várandós szakasz megfelelő változója	Megfelelés típusa	Blokk
E. ANYAGI ELÉGEDETTSÉG ÉS TERVEK (Válaszadó: a vér szerinti anya)							
q2finsatis	E01. Kérem, a 4. VÁLASZLAP segítségével mondja meg, mennyire elégedett az anyagi helyzetével 0-tól 10-ig értékeljen, ahol a 0 azt jelenti, hogy egyáltalán nem elégedett, a 10 pedig azt, hogy teljes mértékben elégedett.	0 - Egyáltalán nem vagyok elégedett 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 - Teljes mértékben elégedett vagyok 88 - NT 99 - NV		Éf II.	q1finsatis	módosított	S
q2planwage2	E02. A most féléves gyermek mennyi időt korábban tervezte, hogy Ön (újra) munkát vállal? A gyermek hány éves korában?	bevíhető értékek: 0-18 0 - már most is dolgozik 55 - tervezi, de csak újabb gyermekvállalás után 66 - tervezi, de nem tudja, mikor 77 - nem tervezi a munkavállalás 88 - nem tudja 99 - nem kíván válaszolni		Life Study, ALLSPAC 3, MCS 2003	q1planwage	módosított	S

Változónév	Kérdés szövege	Válaszlehetőségek	Szűrőfeltételek	Kérdés forrása	Várandós szakasz megfelelő változója	Megfelelés típusa	Blokk
q2planwmonth2	E02. A most féléves gyermek mennyi időse korában tervezi, hogy Ön (újra) munkát vállal? A gyermek hány hónapos korában?	bevíhető értékek: 0-11 0 - már most is dolgozik 55 - tervezi, de csak újabb gyermekvállalás után 66 - tervezi, de nem tudja, (újra) munkát vállal? mikor 77 - nem tervezi a munka- korában? < 77. vállalás 88 - nem tudja 99 - nem kíván válaszolni	HA ,E02. A most féléves gyermek mennyi időse korában tervezi, hogy Ön (újra) munkát vállal? A gyermek hány éves korában? < 77.	Life Study, ALSPAC 3, MCS 2003	q1planwmonth	módosított	S
q2planwfin	E03. A következő tényezők mennyire játszanak fontos szerepet abban, hogy ekkor tervez újra visszamenni dolgozni (vagy hogy esetleg már dolgozik)? 1. Anyagi ok	1 - egyáltalán nem fontos 2 3 4 5 - nagyon fontos 8 - nem tudja 9 - nem kíván válaszolni	HA E02 mindkét eleme = 0 vagy 0-18/0-11, 2003	Kohorsz18, MCS 2003			S
q2planwprof	E03. [...] 2. Karrierem/ munkám folytatása						
q2planwben	E03. [...] 3. Munkavállalói jogosultságok, támogatások (GYED, GYES) megszűnése						
q2planwhome	E03. [...] 4. Kiszakadhatassak otthoni teendőim közül						
q2planwnurs	E03. [...] 5. Gyermekem közösségbe kerülése						

Változónév	Kérdés szövege	Válaszlehetőségek	Szűrőfeltételek	Kérdés forrása	Várandós szakasz megfelelő változója	Megfelelés típusa	Blokk
q2blanwwhere	E04. Hol tervezi a munkába állást (Ha már dolgozik: hol dolgozik)?	1- jelenlegi/utolsó munkahelyemen változatlan munkakörben, beosztásban 2- jelenlegi/utolsó munkahelyemen más munkakörben, beosztásban 3- új munkahelyen 66 - nem volt munkahelye 88- nem tudja 99- nem kíván válaszolni	HA_E02. A most fél éves gyermek mennyi idős korában tervezi, hogy Ön (újra) munkát vállal? A gyermek hány éves korában? < 77.	Kohorsz18			S
Szociálpolitika							
q2worksame	E05. Amennyiben Ön gyermeke három éves kora előtt visszamenne dolgozni korábbi munkahelyére, lenne vagy nem lenne arra lehetősége, hogy ott részmunkaidőben dolgozzon? (Ha már dolgozik: megvolt erre a lehetősége?)	1 - biztosan igen 2 - valószínűleg igen 3 - valószínűleg nem 4 - biztosan nem 9 - nem tudja 66 - nem volt korábbi munkahelye 77 - már most is részmunkaidőben dolgozik 99 - nem kíván válaszolni		Kohorsz18			S
q2worklaw	E06. Jogszabály szerint a munkáltatónak lehetővé kell tenniük, hogy a három évnél fiatalabb gyermeket nevelő szülők kérésükre részmunkaidőben dolgozhassanak. Ön tudott a munkáltatók ezen kötelességéről?	1 - igen, tudott róla 2 - nem, nem tudott róla 3 - bizonytalan 99 - nem kíván válaszolni		Kohorsz18			S

Változónév	Kérdés szövege	Válaszlehetőségek	Szűrőfeltételek	Kérdés forrása	Várandós szakasz megfelelő változója	Megfelelés típusa	Blokk
q2sourcefamsup	E07. Átadom Önnek a 5. VÁLASZLAPOT. Kérem nézze végig a listát, és mondja meg, hogy a felsoroltak közül Ön vagy a partnere jelenleg melyik támogatásból részesül 1. Családi pótlék (nevelési ellátás, iskoláztatási támogatás)	1 - Részesülnek 2 - Nem részesülnek 9 - NT		Kohorsz18			S
q2sourceedissup	E07. [...] 2. Magasabb összegű családi pótlék (tartósan beteg vagy súlyosan fogyatékos gyermek után)					q1hsourcesick	módosított S
q2sourcecsecd	E07. [...] 3. CSED (csecsemőgondozási díj)						
q2sourcegyed	E07. [...] 4. GYED (gyermekgondozási díj), bármilyen formában: munkavégzés melletti, diplomás, stb. is					q1hsourcegyed	módosított S
q2sourcegyes	E07. [...] 5. GYES (gyermekgondozást segítő ellátás, korábban: gyermekgondozási segély)					q1hsourcegyes	módosított S
q2sourcegyet	E07. [...] 6. GYET (gyermeknevelési támogatás)					q1hsourcegyet	módosított S
q2sourcefamtax	E07. [...] 7. Családi adókedvezmény, családi járulékkedvezmény						S
q2sourcecsec	E07. [...] 8. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény					q1hsourcesec	módosított S

Változónév	Kérdés szövege	Válaszlehetőségek	Szűrőfeltételek	Kérdés forrása	Várandós szakasz megfelelő változója	Megfelelés típusa	Blokk
CSOK							
q2csokask	E08. Igénybe vette/veszi szülőként a Családi Otthonteremtési Kedvezményt (CSOK)?	0 - nem tudja, mi az a CSOK 1 - nem, és nem is tervezi 2 - nem, de fontolgatja, hogy 1-2 éven belül igénybe veszi 3 - szeretné, de nem tudja igénybe venni 4 - igen, már igénybe vette vagy elindította a folyamatot 9 - nem kíván válaszolni		Kohorsz'18		S	
q2csokchplan	E09. Már meglévő vagy vállalt (vagyis az igénylés idején még meg nem született) gyermek(ek) után veszi/vette igénybe a CSOK-ot?	1 - csak meglévő gyermek(ek) után 2 - csak előre vállalt gyermek(ek) után 3 - meglévő és vállalt gyermekek után is 88 - nem tudja 99 - nem kíván válaszolni	HA E08 = 4.	Kohorsz'18		S	
q2csokchnr	E10. Összesen hány gyermek után vette/veszi igénybe a CSOK-ot? (vállalt és meglévő gyermekek együtt)	1 - 1 gyermek 2 - 2 gyermek 3 - 3 vagy több gyermek 88 - nem tudja 99 - nem kíván válaszolni	HA E08 = 4.	Kohorsz'18		S	
q2twindl	F. GYERMEK-KÉRDŐÍV (Válaszadó: a vér szerinti anyja) Gyermek azonosítója:	bevithető értékek: 100101-999999	HA „A kéredezettnek fél évvel lezeltt egy gyermeke vagy ikrei születtek?”=2 vagy 3.			T	

Változónév	Kérdés szövege	Válaszlehetőségek	Szűrőfeltételek	Kérdés forrása	Várandós szakasz megfelelő változója	Megfelelés típusa	Blokk
A gyermek adatai							
q2chl1bweek	F01. Hányadik terhességi héten született a most féléves gyermek?	bevihető értékek: 20-45		Kohorsz'18		E	
q2chl1bmo	F02. A gyermek születési hónapja:	1 - január 2 - február 3 - március 4 - április 5 - május 6 - június 7 - július 8 - augusztus 9 - szeptember 10 - október 11 - november 12 - december		Kohorsz'18		E	
q2chl1bd	F02. A születés napja:	bevihető értékek: 1-31				T	
q2chl1sex	F03. Neme:	1 - fiú 2 - lány				D	
q2chl1bweight	F04. Mekkora súllyal született a gyermek? (gramm)	bevihető értékek: 400-7500		Kohorsz'18		E	
q2chl1blength	F05. Hány cm volt a gyermek hossza születéskor? (cm)	bevihető értékek: 20-80		Kohorsz'18		E	
q2chl1weight	F06. Mekkora most a gyermek súlya? (gramm)	bevihető értékek: 1000-11000 8888 - nem tudja		Kohorsz'18		E	
q2chl1leinght	F07. Hány cm most a gyermek hossza? (cm)	bevihető értékek: 50-80 88 - nem tudja		Kohorsz'18		E	

Változónev	Kérdés szövege	Válaszlehetőségek	Szűrőfeltételek	Kérdés forrása	Várandós szakasz megfelelő változója	Megfelelés típusa	Blokk
A gyermek egészségi állapota							
q2chlgenhealth	F08. Az Ön megítélése szerint milyen a most féléves gyermekének egészsége általában?	1 - nagyon jó 2 - jó 3 - kielégítő 4 - rossz 5 - nagyon rossz 88 - nem tudja 99 - nem kíván válaszolni		BIB 6 months			E
q2chlhip	F09. Kérem, nézze meg a 6. VÁLASZLAPOT! Gyermekeknél megállapította-e orvos a felsoroltak közül valamelyik betegségét vagy állapotot a születése óta? 1 - csipőproblémák, csipőficam	1 - említette 0 - nem említette		MoBa 6 months			E
q2chlhear	F09. [...] 2 - halláskárosodás						
q2chlsee	F09. [...] 3 - látáskárosodás						
q2chlmove	F09. [...] 4 - megkésett mozgásfejlődés						
q2chlsmallw	F09. [...] 5 - túl kicsi súlynövekedés						
q2chlbigw	F09. [...] 6 - túl nagy súlynövekedés						
q2chlhead	F09. [...] 7 - korának megfelelőől eltérő fejkörfogat						

Változónév	Kérdés szövege	Válaszlehetőségek	Szűrőfeltételek	Kérdés forrása	Várandós szakasz megfelelő változója	Megfelelés típusa	Blokk
q2chlheart	F09. [...] 8 - szívrendellenesség						E
q2chltesticle	F09. [...] 9 - a herék nem érezkedtek le a herezacskóba						
q2chlasthma	F09. [...] 10 - asztma, ismétlődő fulladás						
q2chleczema	F09. [...] 11 - ekcéma						
q2chlurticaria	F09. [...] 12 - csalánkiütés						
q2chlifintol	F09. [...] 13 - ételallergia/intolerancia						
q2chlubnorm	F09. [...] 14 - veszületett egyéb rendellenesség						
q2chltother	F09. [...] 15 - egyéb orvos által megállapított betegség						
q2chlnone	F09. [...] 66 - egyik sem						
q2chldk	F09. [...] 88 - nem tudja						
q2chlna	F09. [...] 99 - nem kíván válaszolni						
q2chlubnormo	F09e1. Milyen egyéb veszületett rendellenességet állapított meg az orvos?	(nyitott szöveges mező)	HA ,F09. [...] 14 - veszületett egyéb rendellenesség' = 1.	Kohorsz18			E
q2chltothero	F09e2. Milyen egyéb betegséget állapított meg az orvos?	(nyitott szöveges mező)	HA ,F09. [...] 15 - megállapított betegség' = 1.	MoBa 6 months			E

Változónév	Kérdés szövege	Válaszlehetőségek	Szűrőfeltételek	Kérdés forrása	Várandós szakasz megfelelő változója	Megfelelés típusa	Blokk
q2chl1bhospnr	F10. Hány éjszakát maradt kórházban a gyermek közvetlenül a születése után?	bevíhető értékek: 0-999 0 - nem kórházban született / nem volt kórházban 777 - születése óta folyamatosan kórházban / egyéb egészségügyi intézményben van 888 - nem tudja 999 - nem kíván válaszolni		Kohorsz'18			E
q2chl1hosp	F10a. A gyermek a születése óta valóban kórházban/ egyéb egészségügyi intézményben tartózkodik, és nem került haza?	1 - igen 2 - nem	HA F10 = 777.	Kohorsz'18			E
q2chl1hospwh	F10b. Mi az oka a tartós kórházi / egyéb egészségügyi intézményi tartózkodásnak?	(nyitott szöveges mező)	HA F10a = 1.	Kohorsz'18			E
q2chl1afhosp	F11. Volt-e a kórházban a gyermek legalább egy éjszakát, mióta születése után hazaadták onnan?	1 - igen 2 - nem 8 - nem tudja 9 - nem kíván válaszolni		MoBa6 months			E
q2chl1afhospnr	F12. Összesen hány éjszakát? Ha többször is volt kórházban, kérem, adja össze az éjszakák számát!	bevíhető értékek: 1-99 888 - nem tudja 999 - nem kíván válaszolni	HA F10 nem egyenlő 777 és F11 = 1.	MoBa6 months			E
q2chl1afhospwh	F13. Mi volt az oka a kórházi tartózkodásnak? Sorolja fel mindegyiket, ha többször is volt vagy több oka is volt!	(nyitott szöveges mező) 888 - nem tudja 999 - nem kíván válaszolni	HA F10 nem egyenlő 777 és F11 = 1.	MoBa6 months			E

Változónév	Kérdés szövege	Válaszlehetőségek	Szűrőfeltételek	Kérdés forrása	Várandós szakasz megfelelési változója	Megfelelés típusa	Blokk
q2chl1njury	F14. Amióta megszületett, sérülés vagy baleset miatt szüksége volt-e a gyermeknek orvosi ellátásra?	1 - igen 2 - nem 8 - nem tudja 9 - nem kíván válaszolni	HA F10 nem egyenlő 777.	BIB 6 months			E
q2chl1njurynr	F15. Ha igen, összesen hányszor?	bevíhető értékek: 1-99 88 - nem tudja 99 - nem kíván válaszolni	HA F10 nem egyenlő 777 és F14 = 1.	BIB 6 months			E
q2chl1njurywhy	F16. Ha igen, mi volt az oka/melyek voltak az okai? Sorolja fel mindegyiket, ha többször is volt vagy több oka is volt!	(nyitott szöveges mező) 88 - nem tudja 99 - nem kíván válaszolni	HA F10 nem egyenlő 777 és F14 = 1.	BIB 6 months			E
q2chl1tempdress	F17. A következőképp gyermekre ELMÚLT HETI viselkedésére vonatkozik. Arra kérem, hogy a VALASZLAP segítségével döntse el minden kérdés esetén, hogy gyermeke milyen gyakran mutatta a kérdésben szereplő viselkedést, az elmúlt hét során. 1. Amikor az elmúlt héten öltöztették vagy vetkőztették, a gyermek milyen gyakran izgett-mozgott és/vagy próbált elgördülni?	1 - soha 2 - nagyon ritkán 3 - kevesebbszer, mint az esetek felében 4 - kb. az esetek felében 5 - több, mint az esetek felében 6 - majdnem mindig 7 - mindig 77 - nem alkalmazható	HA F10 nem egyenlő 777.	IBQ-R-VSF15 tételle			P

Változónév	Kérdés szövege	Válaszlehetőségek	Szűrőfeltételek	Kérdés forrása	Várandós szakasz megfelelő változója	Megfelelés típusa	Blokk
q2chltempstranger	F17. [...] 2. Mikor idegen felnőttek mutatták meg, a gyermek milyen gyakran kapaszkodott a szülőbe?						P
q2chltempback	F17. [...] 3. Ha a hátára fektették, a gyermek milyen gyakran izgett-mozgott és/vagy foroglódot?						
q2chltempplough	F17. [...] 4. Kukucsot játszva a gyermek milyen gyakran nevetett?						
q2chltempphone	F17. [...] 5. Milyen gyakran nézett föl gyermeke a játékból amikor csörgött a telefon?						
q2chltempbed	F17. [...] 6. A gyermek milyen gyakran látszott dühösnek (sírt vagy nyögösködött), amikor bennhagyta az ágyában?						
q2chltempmile	F17. [...] 7. Az elmúlt héten a gyermek milyen gyakran mosolygott vagy nevetett, ha játékszert kapott?						

Változónév	Kérdés szövege	Válaszlehetőségek	Szűrőfeltételek	Kérdés forrása	Várandós szakasz megfelelő változója	Megfelelés típusa	Blokk
q2chltempbound	F17. [...] 8. Az elmúlt héten a gyermek milyen gyakran tiltakozott az ellen, hogy olyan helyre tegyék, ahol korlátozva volt a mozgásában (pl. etetőszék, járóka, autótülés)?						P
q2chltemphold	F17. [...] 9. Ha karban tartották, milyen gyakran tűnt úgy, hogy a gyermek élvezi?						
q2chltempcalm	F17. [...] 10. Amikor valami nézegetni valót mutatott a gyermeknek, milyen gyakran nyugodott meg azonnal?						
q2chltempcry	F17. [...] 11. Amikor Ön valami mással volt elfoglalva, és gyermeke nem tudta elérni, hogy rá figyeljen, milyen gyakran sírt?						
q2chltemprock	F17. [...] 12. Az elmúlt héten milyen gyakran élvezte gyermeke a finom ritmikus tevékenységeket, mint pl. a ringatást, hintáztatást?						
q2chltempwatch	F17. [...] 13. Az elmúlt héten a gyermek milyen gyakran nézett mozgó játékot vagy ágya fölött lévő képet 5 percig vagy tovább?						

Változónév	Kérdés szövege	Válaszlehetőségek	Szűrőfeltételek	Kérdés forrása	Várandós szakasz megfelelő változója	Megfelelés típusa	Blokk
q2chltempwant	F17. [...] 14. Mikor a gyermek akart valamit, milyen gyakran zaklatta fel, ha nem kapta meg, amit akart?						P
q2chltempenjoy	F17. [...] 15. Amikor az elmúlt héten ringatták vagy ölelték, milyen gyakran tűnt úgy, hogy gyermeke élvezi?						
q2chlfeed	F18. Szoptatta / szoptatja Ön a most fél éves gyermekét, vagy kapott-e más módon anyatejet?	1 - igen szoptatta / szoptatja 2 - igen szoptatta / szoptatja, és más módon is kapott anyatejet (lefejt anyatej, anyatejgyűjtő-állomáson keresztül stb.) 3 - nem szoptatta, de kapott anyatejet más módon 4 - nem szoptatta, és más módon sem kapott anyatejet 88 - nem tudja 99 - nem kíván válaszolni	HA F10 nem egyenlő 777.	HA F10 nem egyenlő 777.			E

Változónév	Kérdés szövege	Válaszlehetőségek	Szűrőfeltételek	Kérdés forrása	Várandós szakasz megfelelő változója	Megfelelés típusa	Blokk
q2chlwhenfeed	F19. Mi határozza vagy határozta meg azt, hogy Ön mikor szoptatja vagy szoptatta gyermekét?	1 - a gyermeke igényei, azaz a gyermek minden jelzésére mellre kerülhet(ett), akkor és anynyi ideig szophat(ott), ameddig csak szeretne/szeretett volna. 2 - a kialakított napirend, azaz előre meghatározott időközönként (pl 3-4 óránként) szoptatja/szoptatta gyermekét 3 - általában időre szoptat(ott), de időnként figyelembe veszi/vette a gyermek igényeit is 88 - nem tudja 99 - nem kíván válaszolni	HA F10 nem egyenlő 777 és F18 = 1 vagy 2 vagy 88 vagy 99.	Kohorsz18			E
q2chlagefeed	F20. Mennyi idős koráig szoptatta, vagy táplálta részben vagy egészben anyatejtel a gyermekét? Hány hetes koráig?	F20. Mennyi idős koráig szoptatta, vagy táplálta részben vagy egészben anyatejtel a gyermekét? F21. Kérem, nézze meg a 8. VALASZLAPOT! Ha nem szoptatta vagy már nem szoptatja: mi volt az oka annak, hogy Ön nem szoptatott/ abbahagyta a szoptatást? 1 - nem volt elég tejem/éhes volt a baba	77 - most is szopik/kap anyatejet 88 - nem tudja 99 - nem kíván válaszolni	Kohorsz18			E
q2chlfeedhungry	F21. Kérem, nézze meg a 8. VALASZLAPOT! Ha nem szoptatta vagy már nem szoptatja: mi volt az oka annak, hogy Ön nem szoptatott/ abbahagyta a szoptatást? 1 - nem volt elég tejem/éhes volt a baba	1 - említette 0 - nem említette	HA F10 nem egyenlő 777 és F20 nem egyenlő 77.	NLSI			E
q2chlfeedtired	F21. [...]2 - kényelmetlen volt/belefráadtam						

Változónév	Kérdés szövege	Válaszlehetőségek	Szűrőfeltételek	Kérdés forrása	Várados szakasz megfelelő változója	Megfelelés típusa	Blokk
q2chlfeeddiff	F21 [...] 3 - nehézségeim voltak a szoptatási technikákkal						E
q2chlfeedbreast	F21 [...] 4 - kisebesedett a mellbimbóm, feszült a mellem						
q2chlfeedsick	F21 [...] 5 - megbetegedtem/gyógyszert szedtem						
q2chlfeedplan	F21 [...] mi volt az oka annak, hogy Ön nem szoptatott/abbahagyta a szoptatást? 6 - Így terveztem előzetesen						
q2chlfeedbaby	F21 [...] mi volt az oka annak, hogy Ön nem szoptatott/abbahagyta a szoptatást? 7 - a baba elválasztotta magát						
q2chlfeedcant	F21 [...] mi volt az oka annak, hogy Ön nem szoptatott/abbahagyta a szoptatást? 8 - a gyermek nem tudott szopni betegség vagy rendellen						
q2chlfeeddoctor	F21 [...] mi volt az oka annak, hogy Ön nem szoptatott/abbahagyta a szoptatást? 9 - orvosi javaslatra hagytam abba						

Változónév	Kérdés szövege	Válaszlehetőségek	Szűrőfeltételek	Kérdés forrása	Várandós szakasz megfelelő változója	Megfelelés típusa	Blokk
q2chlfeedwork	F21. [...] mi volt az oka annak, hogy Ön nem szoptatott/ abbahagyta a szoptatást? 10 - visszamentem dolgozni						E
q2chlfeedpartner	F21. [...] mi volt az oka annak, hogy Ön nem szoptatott/ abbahagyta a szoptatást? 11 - a partnerem szerette volna, hogy abbahagyjam						
q2chlfeedstarter	F21. [...] mi volt az oka annak, hogy Ön nem szoptatott/ abbahagyta a szoptatást? 12 - jobbnak tartom a tápszert						
q2chlfeedalc	F21. [...] mi volt az oka annak, hogy Ön nem szoptatott/ abbahagyta a szoptatást? 13 - szerettem volna alkoholt inni, dohányozni						
q2chlfeedshame	F21. [...] mi volt az oka annak, hogy Ön nem szoptatott/ abbahagyta a szoptatást? 14 - szegényérzet, társadalmi nyomás						
q2chlfeedsiblings	F21. [...] mi volt az oka annak, hogy Ön nem szoptatott/ abbahagyta a szoptatást? 15 - kistestvért terveztünk						

Változónév	Kérdés szövege	Válaszlehetőségek	Szűrőfeltételek	Kérdés forrása	Várandós szakasz megfelelő változója	Megfelelés típusa	Blokk
q2chlfeedother	F21. [...] mi volt az oka annak, hogy Ön nem szoptatott/ abbahagyta a szoptatást? 16 - egyéb						E
q2chlfeednone	F21. [...] mi volt az oka annak, hogy Ön nem szoptatott/ abbahagyta a szoptatást? 66 - egyik sem						
q2chlfeeddk	F21. [...] mi volt az oka annak, hogy Ön nem szoptatott/ abbahagyta a szoptatást? 88 - nem tudja						
q2chlfeedna	F21. [...] mi volt az oka annak, hogy Ön nem szoptatott/ abbahagyta a szoptatást? 99 - nem kíván válaszolni						
q2chlfeedothero	F21e. Milyen egyéb oka volt, hogy abbahagyta a szoptatást?	(nyitott szöveges mező)	HA ,F21. [...] mi volt az oka annak, hogy Ön nem szoptatott/ abbahagyta a szoptatást? 16 - egyéb' = 1.	NLSI			E
q2mbfeed	F22. Tudomása szerint szoptatta-e Önt az édesanyja?	1 - igen 2 - nem 88 - nem tudja 99 - nem kíván válaszolni		HA F10 nem egyenlő Kohorsz18 777.			E

Változónév	Kérdés szövege	Válaszlehetőségek	Szűrőfeltételek	Kérdés forrása	Várandós szakasz megfelelő változója	Megfelelés típusa	Blokk
q2chl1starterage	F23. Ha kapott, hány hetes korában kapott először tápszert a most féléves gyermek?	bevihető értékek: 0-99 55 - születése óta kap tápszert (is) 66 - még mindig kizárólag anyatejet kap 77 - eddig tápszert nem, csak anyatejet és más ételt kapott 88 - nem tudja 99 - nem kíván válaszolni	HA F10 nem egyenlő 777.	Kohorsz18			E
q2chl1foodage	F24. [...] Hány hetes volt a gyermek, amikor anyatejen és bébitápszereken kívül először mást kapott?	bevihető értékek: 0-99 88 - nem tudja 99 - nem kíván válaszolni	HA F10 nem egyenlő 777 és F23 nem egyenlő 66.	Kohorsz18			E
q2chl1firstfood	F25. Mi volt az első étel (tápszereken kívül), amit a gyermek kóstolt?	(nyitott szöveges mező) 77 - még nem kóstolt ételt 88 - nem tudja 99 - nem kíván válaszolni	HA F10 nem egyenlő 777 és F23 nem egyenlő 66.	Kohorsz18			E
Napirend és szabályozás							
q2chl1dumy	F26. Jelenleg használ-e az Ön gyermeke cumit?	1 - Igen 2 - nem 88 - nem tudja 99 - nem kíván válaszolni	HA F10 nem egyenlő 777.	Kohorsz18			E
q2chl1bath	F27. Milyen gyakran fürdeti/k Ön (Önök) a gyermekét?	1 - naponta többször 2 - naponta 3 - minden másnap 4 - hetente 5 - ritkábban, mint hente 88 - nem tudja 99 - nem kíván válaszolni	HA F10 nem egyenlő 777.	Kohorsz18			E

Változó név	Kérdés szövege	Válaszlehetőségek	Szűrőfeltételek	Kérdés forrása	Várandós szakasz megfelelő változója	Megfelelés típusa	Blokk
q2chl1sleepd	F28. Egy átlagos napon körülbelül hány órát alszik gyermeke mostanában? [...] A) Napközben:	bevíhető értékek: 0-99 88 - nem tudja 99 - nem kíván válaszolni	HA F10 nem egyenlő 777.	Kohorsz'18, GUI 1. alapján		E	
q2chl1sleepn	F28. Egy átlagos napon körülbelül hány órát alszik gyermeke mostanában? [...] B) Éjszaka:	bevíhető értékek: 0-99 88 - nem tudja 99 - nem kíván válaszolni	HA F10 nem egyenlő 777.	Kohorsz'18, GUI 1. alapján		E	
q2chl1over	F29. Milyen gyakran alussza át a gyermeke az éjszakát mostanában?	1 - soha 2 - heti 1-2 alkalommal 3 - heti 3-6 alkalommal 4 - minden éjszaka 88 - nem tudja 99 - nem kíván válaszolni	HA F10 nem egyenlő 777.	Kohorsz'18, GUI 1. alapján		E	
q2chl1wake	F29a. Milyen gyakran ébred fel éjszakánként? Hány alkalommal?	bevíhető értékek: 1-9	HA F29 = 1 vagy 2 vagy 3.	Kohorsz'18, GUI 1. alapján		E	
q2chl1sleeptog	F30. Körülbelül hente hány éjszaka fordul elő, hogy a gyermek, legalább az éjszaka egy részét a szülők ágyában tölti?	bevíhető értékek: 0-99 0 - soha 7 - minden éjszaka 66 - csak alkalmanként (ritkábban, mint hente) 88 - nem tudja 99 - nem kíván válaszolni	HA F10 nem egyenlő 777.	GUI 1.		E	
q2chl1sleepdiff	F31. Mennyire érzi magára nézve megterhelőnek gyermeke alvási szokásait (például altatását, éjszakai ébredéseit)?	1 - egyáltalán nem 2 - kis mértékben 3 - közepes mértékben 4 - nagy mértékben 88 - nem tudja 99 - nem kíván válaszolni	HA F10 nem egyenlő 777.	Kohorsz'18, GUI 1. alapján		E	

Változónev	Kérdés szövege	Válaszlehetőségek	Szűrőfeltételek	Kérdés forrása	Várandós szakasz megfelelő változója	Megfelelés típusa	Blokk
q2chlsepnight	F32. Előfordult-e gyermeke születése óta, hogy legalább két napig nem találtak, és az éjszakát is egymástól távol töltötték?	1 - igen 2 - nem 88 - nem tudja 99 - nem kíván válaszolni	HA F10 nem egyenlő 777.	Kohorsz'18			
q2chlsepnightnr	F33. Összesen hány éjszakát töltöttek külön az elmúlt fél évben?	bevíhető értékek: 1-999 888 - nem tudja 999 - nem kíván válaszolni	HA F32 = 1.	Kohorsz'18			E
q2chlsepnightwhy	F34. Mi volt ennek az oka? (Ha több oka is volt, sorolja fel mindet!)	(nyitott szöveges mező) 88 - nem tudja 99 - nem kíván válaszolni	HA F32 = 1.	Kohorsz'18			E
q2chlcry	F35. Mit csinál, amikor gyermeke sír?	1 - azonnal felveszi 2 - egy ideig hagyja, hogy sírjon, és hogyha nem nyugszik meg, akkor felveszi 3 - nem veszi fel, csak amikor egyébként is felvinné 88 - nem tudja 99 - nem kíván válaszolni	HA F10 nem egyenlő 777.	ALSPAC 6 months			E
q2chlcrdydff	F36. Megterhelőnek érzi gyermeke sírását?	1 - igen 2 - nem 88 - nem tudja 99 - nem kíván válaszolni	HA F10 nem egyenlő 777.	ALSPAC 6 months			E

Változónev	Kérdés szövege	Válaszlehetőségek	Szűrőfeltételek	Kérdés forrása	Várandós szakasz megfelelő változója	Megfelelés típusa	Blokk
Gyermekkel kapcsolatos feladatok ellátása							
q2ch1taskfed	F37. Felsorolok néhány, újszülött- és gyermekgondozással összefüggő feladatot. Kérem, mondja meg a 9. VÁLASZLAP segítségével, hogy ki végzi Önöknél ezeket a feladatokat a féléves gyermekkel? 1. Etetés	1 - mindig Ön 2 - általában Ön 3 - Ön és partnere megosztva / együtt (ha van partnere) 4 - általában a partnere (ha van partnere) 5 - mindig a partnere (ha van partnere) 6 - mindig vagy általában valaki más 7 - senki nem csinálja 8 - nem tudja 9 - nem kíván válaszolni	HA F10 nem egyenlő 777.	Kohorsz18			S
q2ch1taskbath	F37. [...] 2. Fürdetés						
q2ch1taskdress	F37. [...] 3. Öltöztetés						
q2ch1tasknappy	F37. [...] 4. Pelenkázás						
q2ch1tasksleep	F37. [...] 5. Altatás						
q2ch1taskknight	F37. [...] 6. Éjszakai megnyugtató						
q2ch1tasksing	F37. [...] 7. Éneklés, mesélés, mondóka						
q2ch1taskkrock	F37. [...] 8. Ringatás						
q2ch1taskwalk	F37. [...] 9. Sétáltatás, levegőztetés						
t2ehour	Kérdés vége - Óra:	bevíhető értékek: 0-23					E
t2emin	Kérdés vége - Perc:	bevíhető értékek: 0-59					E
t2presich2	V01. Volt-e jelen más személy a hathónapos interjú alatt? 6 év alatti gyermek	1 - jelölte 0 - nem jelölte					T

Változónév	Kérdés szövege	Válaszlehetőségek	Szűrőfeltételek	Kérdés forrása	Várandós szakasz megfelelő változója	Megfelelés típusa	Blokk
t2presbch2	V01. Volt-e jelen más személy a hathónapos interjú alatt? 6 éves vagy idősebb gyermek	1 - jelölte 0 - nem jelölte					T
t2prespart2	V01. Volt-e jelen más személy a hathónapos interjú alatt? partner	1 - jelölte 0 - nem jelölte					
t2presrelative2	V01. Volt-e jelen más személy a hathónapos interjú alatt? egyéb rokon	1 - jelölte 0 - nem jelölte					
t2presother2	V01. Volt-e jelen más személy a hathónapos interjú alatt? egyéb felnőtt	1 - jelölte 0 - nem jelölte					
t2presnone2	V01. Volt-e jelen más személy a hathónapos interjú alatt? nem volt jelen más	1 - jelölte 0 - nem jelölte					
t2where	V02. Hol került sor az interjúra?	1 - a válaszadó otthonában 2 - a védőnői gondozóban 3 - egyéb helyszínen					T
t2whereo	V02e. Milyen egyéb helyszínen került sor az interjúra?	(nyitott szöveges mező)	HA V02 = 3				T

Változónév	Kérdés szövege	Válaszlehetőségek	Szűrőfeltételek	Kérdés forrása	Várandós szakasz megfelelő változója	Megfelelés típusa	Blokk
t2dissee	V03. A válaszadót korlátozta valami a válaszadásban? 1. rosszul látott	1 - jelőlte 0 - nem jelőlte					T
t2dishear	V03. [...] 2. rosszul hallott						
t2disunder	V03. [...] 3. nem, vagy nehezen értette a kérdések egy részét						
t2dislang	V03. [...] 4. nem értett jól magyarul, nyelvi nehézségei voltak						
t2diso	V03. [...] 5. egyéb						
t2dosnone	V03. [...] 6. nem korlátozta semmi						
t2dishelp	V03.4e. Ha nem értett jól magyarul: ki segített kitalálni a kérdőívet?	(nyitott szöveges mező)	HA ,V03. A válaszadót korlátozta valami a válaszadásban? 4. nem értett jól magyarul, nyelvi nehézségei voltak' = 1.				T
t2disoo	V03.5e. Milyen egyéb tényező korlátozta a válaszadót?	(nyitott szöveges mező)	HA ,V03. A válaszadót korlátozta valami a válaszadásban? 5. egyéb' = 1.				T
t2mode	V04. Milyen módon került sor a kérdőív lekérdezésére és rögzítésére?	1 - papír alapú kérdőívet kérdeztem, utólag rögzítettem az online felületen 2 - a kérdéssel egy időben, azonnal az online felületen rögzítettem a válaszokat					T

Változónév	Kérdés szövege	Válaszlehetőségek	Szűrőfeltételek	Kérdés forrása	Várandós szakasz megfelelő változója	Megfelelés típusa	Blokk
t2selfhelp2	V05. Kell-e segíteni az önköltős kérdőív kitöltésében?	<p>1 - nem, a válaszadó önállóan töltötte ki</p> <p>2 - a válaszadó néhány kérdés megválaszolásánál kért segítséget</p> <p>3 - a teljes önköltős kérdőívet segítséggel válaszolta meg a válaszadó: én kérdeztem, ő karikázta a válaszokat</p> <p>4 - a teljes önköltős kérdőívet segítséggel válaszolta meg a válaszadó: én kérdeztem, én karikáztam a válaszokat</p> <p>5 - a válaszadó nem töltötte ki az önköltős kérdőívet</p>			T		T
t2intstop	V06. Meg kellett szakítanod a kérdőív lekérdezését?	<p>1 - nem, egyszerre végigkérdeztem</p> <p>2 - igen, de csak rövidebb időre (pl. egy-egy telefonhívás vagy gyermek(ek) ellátása)</p> <p>3 - igen, hosszabb időre (több órára, vagy napokkal később tudtátok folytatni a kitöltést)</p>			T		T

Változónév	Kérdés szövege	Válaszlehetőségek	Szűrőfeltételek	Kérdés forrása	Várandós szakasz megnevező változója	Megfelelés típusa	Blokk
t2ch1status	V07. A hathónapos szülői kérdőív és védőnői státuszvizsgálat alapján van-e a gyermek fejlődési elmaradására utaló jel? (1. gyermek)	1 - még nem történt meg a kérdőív kitöltése és a státuszvizsgálat 2 - nem, nincs fejlődési elmaradás 3 - igen, van fejlődési elmaradás 8 - nem tudom				T	
t2ch1statusp	V07e. Milyen fejlődési elmaradása van? (1. gyermek)	(nyitott szöveges mező)	HA V07 = 3.			T	
t2ch2status	V07b. A hathónapos szülői kérdőív és védőnői státuszvizsgálat alapján van-e a második gyermek fejlődési elmaradására utaló jel? (2. gyermek)	1 - még nem történt meg a kérdőív kitöltése és a státuszvizsgálat 2 - nem, nincs fejlődési elmaradás 3 - igen, van fejlődési elmaradás 8 - nem tudom	HA „A kéredezettnek fél évvel ezelőtt egy gyermeke vagy ikrei születtek?” = 2 vagy 3.			T	
t2ch2statusp	V07be. Milyen fejlődési elmaradása van a második gyermeknek? (2. gyermek)	(nyitott szöveges mező)	HA V07b = 3.			T	
t2ch3status	V07c. A hathónapos szülői kérdőív és védőnői státuszvizsgálat alapján van-e a harmadik gyermek fejlődési elmaradására utaló jel? (3. gyermek)	1 - még nem történt meg a kérdőív kitöltése és a státuszvizsgálat 2 - nem, nincs fejlődési elmaradás 3 - igen, van fejlődési elmaradás 8 - nem tudom	HA „A kéredezettnek fél évvel ezelőtt egy gyermeke vagy ikrei születtek?” = 3.			T	

Változónév	Kérdés szövege	Válaszlehetőségek	Szűrőfeltételek	Kérdés forrása	Várandós szakasz megfelelő változója	Megfelelés típusa	Blokk
t2ch3statusp	Kérdés szövege V07c.e. Milyen fejlődési elmaradása van a harmadik gyermeknek? (3. gyermek)	Válaszlehetőségek (nyitott szöveges mező)	HA V07c = 3.				T
t2comment	V08. Ha van még olyan, amit fontosnak tartasz elmondani az interjúról, a válaszadás módjáról, a válaszadóról, kérjük, ide írd le!	(nyitott szöveges mező)					T
FÉLÉVES ÖNKITÖLTŐS KÉRDŐIV: A VÉR SZERINTI ANYA AZ ELSŐDLEGES GONDOZÓ							
t2child_id1	Gyermek azonosítója:	bevíhető értékek: 100101-999999		Kohorsz18	child_id1	azonos	T
ALAPADATOK (Válaszadó: a vér szerinti anya)							
child_id1	Gyermek azonosítója						T
child_id2	Gyermek azonosítója 2						T
child_id3	Gyermek azonosítója 3						T
v0_year	Any születési éve						T
v0_month	Any születési hónapja						T
ÉRZELMI-HANGULATI ÁLLAPOT							
s2mgad1	1.1. Az elmúlt két hétben milyen gyakran fordult elő Önnel, hogy az alábbi módon viselkedett vagy érezte magát? 1. Idegesnek, szorongónak vagy feszültnek érezte magát.	0 - Egyszer sem 1 - Néhány napig 2 - A napok több mint felében 3 - Majdnem minden nap		GAD-2	s1mgad1	azonos	P

Változónév	Kérdés szövege	Válaszlehetőségek	Szűrőfeltételek	Kérdés forrása	Várados szakasz megfelelő változója	Megfelelés típusa	Blokk
s2mgad2	[...] 2. Nem volt képes abba hagyni, vagy uralni az aggodalmaskodást.				s1mgad2	azonos	P
s2mdepr1	1.2. Az elmúlt egy hétben milyen gyakran fordult elő Önnel, hogy az alábbi módon viselkedett vagy érezte magát? 1. Depressziósnak, lehangoltnak éreztem magam. [...] 2. Úgy éreztem, bármit teszek, erőfeszítésembe kerül. [...] 3. Nyugtalanul aludtam. [...] 4. Boldog voltam. [...] 5. Magányosnak éreztem magam. [...] 6. Élveztem az életet. [...] 7. Szomorúnak éreztem magam. [...] 8. Képtelen voltam bármibe is belekezdni.	0 - Ritkán vagy soha (1 napnál rövidebb ideig) 1 - Néha vagy kis ideig (1-2 napig) 2 - Gyakrabban vagy közepes ideig (3-4 napig) 3 - Legtöbbször vagy állandóan (5-7 napig)		CES-D-8	s1mdepr1	azonos	P
s2mdepr2	[...] 2. Úgy éreztem, bármit teszek, erőfeszítésembe kerül.				s1mdepr2	azonos	P
s2mdepr3	[...] 3. Nyugtalanul aludtam.				s1mdepr3	azonos	P
s2mdepr4	[...] 4. Boldog voltam.				s1mdepr4	azonos	P
s2mdepr5	[...] 5. Magányosnak éreztem magam.				s1mdepr5	azonos	P
s2mdepr6	[...] 6. Élveztem az életet.				s1mdepr6	azonos	P
s2mdepr7	[...] 7. Szomorúnak éreztem magam.				s1mdepr7	azonos	P
s2mdepr8	[...] 8. Képtelen voltam bármibe is belekezdni.				s1mdepr8	azonos	P

Változónév	Kérdés szövege	Válaszlehetőségek	Szűrőfeltételek	Kérdés forrása	Várandós szakasz megfelelő változója	Megfelelés típusa	Blokk
NEGATÍV ÉLETESEMÉNYEK							
s2mpn1e1	2.1. Az alábbiakban felsorolunk néhány életeseményt, amelyek komoly változást hozhatnak az emberek életébe. Arra vagyunk kíváncsiak, hogy az egyes események megtörténtek-e Önnel miattam most feléves gyermekeivel várandós volt? 1. Várandóssága során fellépő egészségi probléma, komplikáció	1 - Igen 2 - Nem		Kohorsz'18			P
s2mpn1e2	[...] 2. Partnere vagy gyermeke súlyos betegsége, sérülése						
s2mpn1e3	[...] 3. Más közeli családtagja vagy barátja súlyos betegsége, sérülése						
s2mpn1e4	[...] 4. Saját súlyosabb betegsége, sérülése						
s2mpn1e5	[...] 5. Gyermeke halála						
s2mpn1e6	[...] 6. Házastársa/élettársa halála						
s2mpn1e7	[...] 7. Más közeli családtagja vagy barátja halála						

Változónév	Kérdés szövege	Válaszlehetőségek	Szűrőfeltételek	Kérdés forrása	Várandós szakasz megfelelő változója	Megfelelés típusa	Blokk
s2mpnle8	[...] 8. Önt vagy partnerét érintő tartós munkahelyi problémák, munkahely elvesztése						P
s2mpnle9	[...] 9. Ön és partnere közötti komoly vita, veszekedés						
s2mpnle10	[...] 10. Elválás a partnertől, szakítás vagy külön költözés						
s2mpnle11	[...] 11. Anyagi helyzet romlása						
s2mpnle12	[...] 12. Erőszak, vagy bűncselekmény áldozata lett (pl. testi bántalmazás, rablás)						
s2mpnle13	[...] 13. Egyébi						P
s2mpnle13o	Kérem, fejtse ki!	(nyitott szöveges mező)					
s2mpnle14	Történt ilyen a várandóssága alatt? Egyéb?	1 - Igen 2 - Nem					P
s2mpnle14o	Kérem, fejtse ki!	(nyitott szöveges mező)					P
s2mhnle2	Történt ilyen az elmúlt fél évben, várandósságát követően? 2. Partnerre vagy gyermeke súlyos betegsége, sérülése	1 - Igen 2 - Nem			Kohorsz18		P
s2mhnle3	[...] 3. Más közeli családtagja vagy barátja súlyos betegsége, sérülése						

Változónév	Kérdés szövege	Válaszlehetőségek	Szűrőfeltételek	Kérdés forrása	Várandós szakasz megfelelő változója	Megfelelés típusa	Blokk
s2mhnle4	[...] 4. Saját súlyosabb betegsége, sérülése						P
s2mhnle5	[...] 5. Gyermekje halála						
s2mhnle6	[...] 6. Házastársa/élettársa halála						
s2mhnle7	[...] 7. Más közeli családtagja vagy barátja halála						
s2mhnle8	[...] 8. Önt vagy partnerét érintő tartós munkahelyi problémák, munkahely elvesztése						
s2mhnle9	[...] 9. Ön és partnere közötti komoly vita, veszekedés						
s2mhnle10	[...] 10. Elválás a partnertől, szakítás vagy külön költözés						
s2mhnle11	[...] 11. Anyagi helyzet romlása						
s2mhnle12	[...] 12. Erőszak, vagy bűncselekmény áldozata lett (pl. testi bántalmazás, rablás)						
s2mhnle13	[...] 13. Egyébi						P
s2mhnle13o	Kérem, fejtse ki!	(nyitott szöveges mező)					P
s2mhnle14	Történt ilyen az elmúlt fél évben? Egyéb2	1 - Igen 2 - Nem					P
s2mhnle14o	Kérem, fejtse ki!	(nyitott szöveges mező)					P

Változónév	Kérdés szövege	Válaszlehetőségek	Szűrőfeltételek	Kérdés forrása	Várandós szakasz megfelelő változója	Megfelelés típusa	Blokk
ANYA-GYERMEK KAPCSOLAT							
s2mpa1	3.1. Amikor a babával törődöm, bosszúság vagy ingerlékenység érzése tölt el:	1 - Nagyon gyakran 2 - Gyakran 3 - Néha 4 - Nagyon ritkán 5 - Soha		MPAS 6 tétele.			P
s2mpa2	3.2. Amikor a babával foglalkozom:	1 - Nagyon alkalmatlannak és bizonytalannak érzem magam 2 - Kissé alkalmatlannak és bizonytalannak érzem magam 3 - Kissé alkalmasnak és magabiztosnak érzem magam 4 - Nagyon alkalmasnak és magabiztosnak érzem magam					
s2mpa3	3.3. Amikor el kell hagynom a babát:	1 - Szinte mindig szomorú vagyok (azaz nehéz elmenni) 2 - Gyakran elég szomorú vagyok (azaz nehéz elmenni) 3 - Szomorúsággal és megkönnyebbüléssel kevert érzéseim vannak 4 - Gyakran érzek megkönnyebbülést (azaz könnyű elmenni) 5 - Altalában megkönnyebbülést érzek (azaz könnyű elmenni)					

Változónév	Kérdés szövege	Válaszlehetőségek	Szűrőfeltételek	Kérdés forrása	Várandós szakasz megfelelő változója	Megfelelés típusa	Blokk
s2mpa4	3.4. Amikor nem vagyok a babával, azon kapom magam, hogy a babára gondolok:	1 - Majdnem mindig 2 - Nagyon gyakran 3 - Rendszeresen 4 - Néha 5 - Egyáltalán nem					P
s2mpa5	3.5. A baba miatt feladni kényszerült dolgok kapcsán:	1 - Nagyon bosszankodom 2 - Valamennyire bosszankodom 3 - Egy kissé bosszankodom 4 - Egyáltalán nem bosszankodom					
s2mpa6	3.6. Általában, amikor a babával vagyok:	1 - Nagyon türelmetlen vagyok 2 - Egy kissé türelmetlen vagyok 3 - Valamennyire türelmes vagyok 4 - Végletekig türelmes vagyok					
SZÜLÉS							
s2mbpl	4.1. Hol szült Ön?	1 - Állami fenntartású kórházban, klinikán 2 - Magánkórházban, klinikán 3 - Otthon 4 - Egyéb:		Kohorsz'18	simbpl	módosított	E
s2mbplo	Kérem, fejtse ki!						E

Változónev	Kérdés szövege	Válaszlehetőségek	Szűrőfeltételek	Kérdés forrása	Várandós szakasz megfelelő változója	Megfelelés típusa	Blokk
s2mbsettl	4.2. Melyik településen?	(nyitott szöveges mező)					E
s2mbchoshd	4.3. A következő személyek közül kik voltak jelen a szülésnél? 1. Választott szülészoros	1 - Jelölte		Kohorsz'18			E
s2mbnchoshd	[...] 2. Nem választott/ügyeletes szülészoros						E
s2mbchoshmw	[...] 3. Választott szülésznő						E
s2mbnchoshmw	[...] 4. Nem választott/ügyeletes szülésznő						E
s2mbdula	[...] 5. Dúla						E
s2mbfath	[...] 6. A gyermek apja				simbfath		E
s2mbfam	[...] 7. Más családtagom vagy barátom				simbfam		E
s2mbo	[...] 8. Egyéb személy						E
s2mbowho	Kérem, fejtse ki!	(nyitott szöveges mező)					E
s2mpregfin	4.4.A. Mennyit költöttek összesen az alábbiakra? A várandósság egészségügyi kiadásai/ ezer Ft	(nyitott szöveges mező)		Kohorsz'18			E
s2mbirthfin	4.4.B. Mennyit költöttek összesen az alábbiakra? Szülés/ezer Ft	(nyitott szöveges mező)		Kohorsz'18			E
s2mequipfin	4.4.C. Mennyit költöttek összesen az alábbiakra? Szülésig megvásárolt babafelszerelés/ezer Ft	(nyitott szöveges mező)		Kohorsz'18			E

Változónev	Kérdés szövege	Válaszlehetőségek	Szűrőfeltételek	Kérdés forrása	Várandós szakasz megfelelő változója	Megfelelés típusa	Blokk
s2mbhospnbef	4.5.A. Hány éjszakát volt Ön kórházban a szüléssel kapcsolatban? A szülés előtt/éjszakát	(nyitott szöveges mező)		MoBa 6 months		E	
s2mbhospnaf	4.5.B. Hány éjszakát volt Ön kórházban a szüléssel kapcsolatban? A szülés előtt/éjszakát	(nyitott szöveges mező)		MoBa 6 months		E	
s2mbmode	4.6. Hogyan zajlott a szülés?	1 - Hűvelyi szülés volt 2 - Előre nem tervezett császármetszés volt 3 - Tervezett császármetszés volt		Andrek 2017 módosítva		E	
s2mbpos	4.7. Szabadon választotta-e a vajúdási és kitolási testhelyzetet?	1 - Igen, a testhelyzetet magam választhattam ki, csak javaslatokat kaptam a lehetőségekről 2 - Nem, megmondták, hogy milyen testhelyzetben kell lennem 3 - A vajúdási testhelyzetet kiválaszhattam, de a kitolási testhelyzetet nem 4 - Császármetszés volt 5 - Nem tudom, nem emlékszem, hogy választhattam-e testhelyzetet		Andrek 2017 módosítva		E	

Változónév	Kérdés szövege	Válaszlehetőségek	Szűrőfeltételek	Kérdés forrása	Várandós szakasz megfelelő változója	Megfelelés típusa	Blokk
s2mbarm	4.8. A vajúdás és szülés alatt az orvos vagy szülésznő mely beavatkozásokat végzett el? 1. Burokrepszítés [...]	1 - Jelölte		Andrek 2017 módosítva			E
s2mboxi	2. Oxitocin beadása [...]						
s2mbinstru	3. Fogó/vákuum alkalmazása a szülés befejezésére [...]						
s2mbepisio	4. Gátmetszés [...]						
s2mbreganesth	5. Epidurális vagy spinális (gerincbe adott) érzéstelenítés [...]						
s2mbprelif	6. Fájdalomcsillapító gyógyszer (intravénásan, injekció vagy más formában) [...]						
s2mbgas	7. Gázok (belélegezve, miközben tudatánál maradt) [...]						
s2mbgenanesth	8. Általános altatás (nem volt tudatánál) [...]						
s2mbotherint	9. Egyéb [...]						
s2mbnoint	10. Nem végzett semmilyen beavatkozást [...]						
s2mbdk	11. Nem tudom vagy nem emlékszem [...]						
s2mbotherinto	Kérem, fejtse ki!	(nyitott szöveges mező)		Andrek 2017 módosítva			E

Változónév	Kérdés szövege	Válaszlehetőségek	Szűrőfeltételek	Kérdés forrása	Várandós szakasz megfelelő változója	Megfelelés típusa	Blokk
s2mbcswant	4.9. Ha császármetszéssel szült, mi volt ennek az oka: 1. Így szerettem volna	1 - Jelölte		Andrek 2017 módosítva			E
s2mbccszieloc	[...] 2. a baba mérete, elhelyezkedése						
s2mbcscshh	[...] 3. a baba egészségi problémája						
s2mbcscsmh	[...] 4. az Ön egészségi problémája (pl. magas vérnyomás, toxémia, HELP szindróma, stb.)						
s2mbcspret	[...] 5. koraszülés						
s2mbcstwin	[...] 6. ikerterhesség						
s2mbcsprevcs	[...] 7. korábbi császármetszés						
s2mbcsother	[...] 8. egyéb						
s2mbcsothero	Kérem, fejtse ki!	(nyitott szöveges mező)					E
s2mbexp	4.10. Saját megítésem szerint a szülésem...	1 - számomra a legmegfelelőbb módon zajlott 2 - megfelelő volt, de én mást szerettem volna 3 - rossz élmény maradt számomra, mert:		Andrek 2017 módosítva			E
s2mbexpwhy	Kérem, fejtse ki!	(nyitott szöveges mező)		Andrek 2017 módosítva			E

Változónév	Kérdés szövege	Válaszlehetőségek	Szűrőfeltételek	Kérdés forrása	Várandós szakasz megfelelő változója	Megfelelés típusa	Blokk
s2mblues	4.11. Igaz Önre, hogy a szülést követő első hónapban legalább 2 hétig lehangoltnak és kedvetlennek érezte magát, és nagyon nyomasztották az anyasággal járó feladatok?	1 - Igen 2 - Nem		Kohorsz18			E
NEMZETISÉG							
s2mmail	5.1. Mely nemzetiséghez tartozónak éri magát?	1 - Magyar 2 - Bolgár 3 - Cigány (roma) 4 - Görög 5 - Horvát 6 - Lengyel 7 - Német 8 - Örmény 9 - Román 10 - Ruszin 11 - Szerb 12 - Szlovák 13 - Szlovén 14 - Ukrán 15 - Arab 16 - Kínai 17 - Orosz 18 - Vietnami 19 - Egyéb, mégpedig:		NSZ2011			D
s2mmailother	Kérem, fejtse ki!	(nyitott szöveges mező)					D

Változónév	Kérdés szövege	Válaszlehetőségek	Szűrőfeltételek	Kérdés forrása	Várandós szakasz megfelelő változója	Megfelelés típusa	Blokk
s2mnaiz	5.2. Az előző kérdésnél megjelölten kívül tartozik-e másik nemzetiséghez is?	1 - Nem tartozik más nemzetiséghez 2 - Magyar 3 - Bolgár 4 - Cigány (roma) 5 - Görög 6 - Horvát 7 - Lengyel 8 - Német 9 - Örmény 10 - Román 11 - Ruszín 12 - Szerb 13 - Szlovák 14 - Szlovén 15 - Ukrán 16 - Arab 17 - Kínai 18 - Orosz 19 - Vietnami 20 - Egyéb, mégpedig:		NSZ 2011			D
s2mnaizother	Kérem, fejtse ki!	(nyitott szöveges mező)					D

Változónev	Kérdés szövege	Válaszlehetőségek	Szűrőfeltételek	Kérdés forrása	Várandós szakasz megfelelő változója	Megfelelés típusa	Blokk
FELEKEZETI, VALLÁS							
s2mr gnomn	6.1. Mely vallási felekezethez tartozónak érzi magát?	<ul style="list-style-type: none"> 1 - Római katolikus 2 - Kálmista (református) 3 - Evangélikus 4 - Görög katolikus 5 - Unitárius 6 - Hit gyülekezete 7 - Görögkeleti (ortodox) 8 - Izraelita (zsidó) 9 - Muzulmán 10 - Hindu 11 - Buddhista 12 - Jehova tanúi 13 - Egyéb vallás, azaz: 		EF IV. (enyhén módosítva)		D	
s2mr gnomno	Kérem, fejtse ki!	<ul style="list-style-type: none"> 14 - Nem tartozom felekezethez (nyitott szöveges mező) 				D	
s2mr gnself	6.3. Saját magát a következő kijelentések közül melyikkel tudná legjobban jellemezni?	<ul style="list-style-type: none"> 1 - Vallásos vagyok, az egyház tanítását követem 2 - Vallásos vagyok a magam módján 3 - Nem tudom megmondani, hogy vallásos vagyok-e 4 - Nem vagyok vallásos. 		EF IV.		D	
s2mr gnritual	6.3. Az olyan különleges alkalmaktól eltekintve, mint az esküvők és a temetések, mostanában milyen gyakran vesz részt vallási szertartásokon?	<ul style="list-style-type: none"> 1 - Minden nap 2 - Hetente többször 3 - Hetente egyszer 4 - Havonta legalább egyszer 5 - Csak nagyobb vallási ünnepeken 6 - Ritkábban 7 - Soha 		ESS		D	

Változónév	Kérdés szövege	Válaszlehetőségek	Szűrőfeltételek	Kérdés forrása	Várandós szakasz megfelelő változója	Megfelelés típusa	Blokk
PÁRKAPCSOLAT							
s2mrpoz1	71. Milyen gyakran fordulnak elő Ön és partnere között a következő dolgok?	1. Nyugodtan megbeszélnek valamit [...] 2. Egyikük gúnyos a másikkal [...] 3. Együtt csinálnak valamit (pl. házimunka, kertészkedés, szabadidő, gyerekek gondozása stb) [...] 4. Egyikük nem hajlandó normális módon beszélni (pl. kiabál vagy nem válaszol) [...] 5. Együtt nevetnek [...] 6. Jókat beszélgetnek egymással [...] 7. Valami fontos dologban nem értenek egyet [...] 8. Egyikük viselkedése kritikus vagy lenéző [...] 9. Jól érzik magukat együtt [...] 10. Egyikük dühös lesz [...] 11. Nem értenek egyet szexuális kérdésekben		Gilford-Bengtson Skála	s1mrpoz1	azonos	P
s2mrneg1					s1mrneg1		
s2mrpoz2					s1mrpoz2		
s2mrneg2					s1mrneg2		
s2mrpoz3					s1mrpoz3		
s2mrpoz4					s1mrpoz4		
s2mrneg3					s1mrneg3		
s2mrneg4					s1mrneg4		
s2mrpoz5					s1mrpoz5		
s2mrneg5					s1mrneg5		
s2mrneg6					s1mrneg6		

Változónév	Kérdés szövege	Válaszlehetőségek	Szűrőfeltételek	Kérdés forrása	Várandós szakasz megjelölő változója	Megfelelés típusa	Blokk
s2mdiv	72. Az elmúlt egy év során felmerült-e Önben a válság, a kapcsolat megszakításának a gondolata?	1 - Nem merült fel 2 - Igen, gondolt rá 3 - Igen, mindketten gondoltak rá 4 - Igen, komolyan foglalkoznak a válság, a kapcsolat megszakításának a lehetőségével 5 - A válság már folyamatban van		ÉF V.	s1mdiv	azonos	P

A NÉPESSÉGTUDOMÁNYI KUTATÓINTÉZET KUTATÁSI JELENTÉSEI

1982.

1. (Előszót írta: Monigl István)
Népesedés és népesedéspolitika tárcaszintű középtávú kiemelt kutatási főirány (1982–1985).
A KSH Népeségtudományi Kutatóintézet távlati tevékenységének irányelvei (1982–1990).
2. S. Molnár Edit: Érték-orientációk a népesedési magatartásban.
3. Összeállította: Nemeskéri János, Juhász Attila: Sorköteles fiatalok testi fejlettsége, biológiai, egészségi állapota (Előzetes tájékoztató).
4. Szabó Kálmán: A népeségelőreszámítások néhány módszertani kérdése (Előterjesztés az MTA Demográfiai Bizottságának).
5. Valkovics Emil: A demográfiai átmenet elemzésének néhány gyakorlati nehézségéről.
6. Bies Klára: A területi népeségprognózisok előkészítése.
7. Készítette az MTA Gazdaság és Jogtudományok Osztályának megbízásából az MTA Demográfiai Bizottsága: A demográfiai tudomány helyzete Magyarországon.

1983.

8. S. Molnár Edit – Pataki Judit: Vélemények és előítéletek az öregségről.
9. Máday Lajos: Az utolsó nagy kolerajárvány demográfiai képe Európában és az Egyesült Államokban (1872–1873).
10. Vukovich Gabriella: A népesedéspolitika tartalma, jellege, céljai, eszközei, hatékonysága. Nyugat-európai tapasztalatok.
11. Hoóz István: Társadalmpolitika, gazdaságpolitika, szociálpolitika, valamint a népesedéspolitika kapcsolatai a szocialista országokban.
12. Joubert Kálmán: Születési súly és születési hossz standard az 1973–78 évben élveszületett újszülöttek adatai alapján (angol és orosz nyelven).
13. Pongrácz Tiborné: Fiatalkori terhességek társadalmi, demográfiai vizsgálata.
14. Hoóz István: A népesedéspolitika eszközei, különös tekintettel a gazdasági jellegű eszközök alkalmazásának gyakorlatára és az ezekkel összefüggő nézetekre a szocialista országokban.

1984.

15. Készítették: Bies Klára, Hablicsek László: Területi népességelőreszámítás 1981–2001.
16. Szabó Kálmán: Családok és háztartások néhány jellemzőjének alakulása, 1981–2001. (Előzetes változat.)
17. Szerkesztette: Hablicsek László, Monigl István: Társadalmi-demográfiai prognózisok. A Népeségtudományi Kutatóintézet tudományos szemináriuma Budapest, 1983. május 17–18.
18. Klinger András: A családtervezési programokon kívüli népesedéspolitikai intézkedések hatása a termékenységre (angol nyelven).
19. Moksony Ferenc: Települési tényezők és az öngyilkosság. Az öngyilkosság egyes demográfiai összefüggései egy összetételhatást vizsgáló elemzés eredményei.
20. Csernák Józsefné: A 18 éven aluli nők házasságkötésének néhány demográfiai jellemzője Magyarországon.
21. Összeállította: Cseh-Szombathy László, Klinger András, Monigl István, Vukovich György: A népesedéssel összefüggő tudományos kutatások főbb eredményei, a jövőbeni kutatás fő irányai.
22. Szukicsné Serfőző Klára: Budapest és Pest megye népességfejlődése, az ezredfordulóig várható tendenciák.

1985.

23. Rátay Csaba – Tusnány Gábor: Veszélyeztetett gyermekek szocializációjának vizsgálata a családtípusok kialakításával.
24. Terestényi Tamás: Népesedéspolitikai tartalmak a sajtóban.
25. Szerkesztette: Káposztás Ferenc: A népesség területi elhelyezkedése és mozgása. Pécs, 1984. április 25–26.
26. Hablicsek László – Monigl István – Vukovich Gabriella: A magyarországi népességfejlődés keretei és jövőbeni lehetséges irányai 1880–2050.
27. Munkácsy Ferenc – Szentgáli Tamás – Szívós Péter: A népesség gazdasági aktivitásának demográfiai tényezői.

1986.

28. Szukicsné Serfőző Klára: A termékenység és az iskolai végzettség néhány összefüggése Magyarországon az elmúlt negyedszázadban.
29. Szerkesztette: S. Molnár Edit: Népesedési folyamatokat befolyásoló kulturális-tudati tényezők. A KSH Népeségtudományi Kutatóintézet tudományos szemináriuma Budapest, 1985. november 12–13.
30. Munkácsy Ferenc: Népesedés és foglalkoztatás.

1987.

31. Szerkesztette: Káposztás Ferenc, Monigl István: A népesedéspolitika; tudományos kutatás és társadalmi cselekvés. A KSH Népeségtudományi Kutatóintézet nemzetközi szemináriuma Budapest, 1986. október 14-15.
32. Pongrácz Tiborné: Serdülőkori terhességek társadalmi–demográfiai vonatkozása.
33. Szerkesztette: Barabás Miklós: Az erősen fogyó népességű települések demográfiai jellemzői.

1988.

34. Szerkesztette: Hablicsek Lászlók, Monigl István: Az 1986–2021 közötti időszakra szóló népességprognózisok. A KSH Népeségtudományi Kutatóintézet tudományos szemináriuma Budapest, 1987. január 28.
35. Csernák Józsefné – Szabó Kálmán: A családok és háztartások előreszámítása, 1986–2021.

1989.

36. Fóti János: A magyar népesség gazdasági aktivitásának távlati alakulása.

1990.

37. Szerkesztette: Monigl István: Népesedési viták Magyarországon, 1960–1986. A KSH Népeségtudományi Kutatóintézet tudományos vitaülése Budapest, 1988. június 2.
38. S. Molnár Edit – Virágh Eszter: Közvélemény–kutatás népesedési kérdésekről – 1989.

1991.

39. Pongrácz Tiborné – S. Molnár Edit: Abortuszkérdés Magyarországon – 1991.
40. Joubert Kálmán – Gárdos Éva: Terhesek és csecsemők egészségügyi és demográfiai vizsgálata. (A kutatási program általános ismertetése.)
41. Pongrácz Tiborné – S. Molnár Edit: Sokgyermekes családok.

1992.

42. Hablicsek László: A magyarországi hosszú távú népességfejlődés vizsgálata.
43. Fóti János – Illés Sándor: A munkanélküliség demográfiai vonatkozásai.
44. Falussy Béla – Miltényi Károly – Mórítz Pálné – Paksy András: Az egészségi állapot összefüggései az életmóddal és az időfelhasználással.
45. Pongrácz Tiborné – S. Molnár Edit: Összefoglaló a terhességmegszakításról tartott 1992. júliusi közvélemény-kutatás főbb eredményeiről.
46. Csernák Józsefné – Pongrácz Tiborné – S. Molnár Edit: Élettársi kapcsolatok Magyarországon.

1993.

47. Pongrácz Tiborné – S. Molnár Edit: Kisgyermekes szülők. (Egy nemzetközi összehasonlító vizsgálat főbb magyarországi eredményei.)
48. Szukicsné Serfőző Klára: Iskolázottságunk alakulása a népszámlálási adatok tükrében.
49. Tóth Pál Péter: Nemzetközi vándorlás – Magyarország.

1994.

50. Illés Sándor: Miért költöztek az emberek Pásztóra 1989–91-ben?
51. Szukicsné Serfőző Klára: A szülők és gyermekeik iskolázottsága.
52. Pongrácz Tiborné – S. Molnár Edit: Kisgyermekes anyák és apák szülői, családi attitűdjei négy európai országban.
53. Pongrácz Tiborné – S. Molnár Edit: Serdülőkorban szült anyák társadalmi, demográfiai jellemzőinek longitudinális vizsgálata.

1995.

54. Hablicsek László: Az első és második demográfiai átmenet Magyarországon és Közép-Kelet-Európában.
55. Szukicsné Serfőző Klára: Az egyszülős családok társadalmi–demográfiai jellemzői.

1996.

56. Szűcs Zoltán: Az élettársi kapcsolatban élő családok társadalmi–demográfiai jellemzői.
57. S. Molnár Edit – Pongrácz Tiborné: Változások a gyermeknevelési támogatások rendszerében és azok megítélése a közgondolkodásban
58. Illés Sándor – Hablicsek László: A külső vándorlások népesség hatásai Magyarországon 1955–1995 között.
59. Szukicsné Serfőző Klára: Az egyszülős családok az állandó és a lakónépesség alapján.

1997.

60. Daróczi Etelka: A halandóság területi eltérései Magyarországon 1959/60–1992.

1998.

61. S. Molnár Edit – Pongrácz Tiborné – Kamarás Ferenc – Habclicsek László: Házasságon kívüli szülések.

2000.

62. Pongrácz Tiborné – S. Molnár Edit – Dobossy Imre: Család és munka – értékek és aggodalmak a rendszerváltozás után.

63. Illés Sándor: Belföldi vándormozgalom a XX. század utolsó évtizedeiben.

64. Daróczi Etelka – Spéder Zsolt (szerk.): A korfa tetején. Az idősek helyzete Magyarországon.

65. Melegh Attila: Kiskunhalas népesedéstörténete a 17. század végétől a 20. század elejéig.

2001.

66. Gödri Irén: A házassági kapcsolatok minősége és stabilitása.

67. Tárkányi Ákos: A családdal kapcsolatos jogszabályok Magyarországon 1980–98-ig.

68. Habclicsek László: A népességreprodukció alakulása a 20–21. században.

69. Spéder Zsolt – Monostori Judit: Mozaikok a gyermekszegénységről.

70. Joubert Kálmán – Gyenis Gyula: A 18 éves sorköteles ifjak egészségi állapota, testfejllettsége I.

2002.

71. Illés Sándor – Lukács Éva: Migráció és statisztika.

72. Tóth Pál Péter – Valkovics Emil: Népesedési helyzetünk.

73. Pongrácz Tiborné – Spéder Zsolt (szerk.): Népeség – értékek – vélemények

2003.

74. Daróczi Etelka (szerk.): Kettős szorításban.

75. Őri Péter: A demográfiai viselkedés mintái a 18. században.

2004.

76. Tóth Pál Péter: Külföldiekkel vagy idegenekkel.
77. Daróczy Etelka – Kovács Katalin: Halálózási viszonyok az ezredfordulón: társadalmi és földrajzi választóvonalak.

2005.

78. Hablicsek László: A Kárpát-medencei magyarság demográfiai helyzete és előreszámítása, 1991–2021.
79. Gellérné Lukács Éva – Illés Sándor: Migrációs politikák és jogharmonizáció.
80. Gödri Irén – Tóth Pál Péter: Bevándorlás és beilleszkedés.
81. Kamarás Ferenc – Kapitány Balázs – Vaskovics László: Fialat házaspárok életútja Németországban és Magyarországon.

2006.

82. Blaskó Zsuzsa: Nők és férfiak – keresőmunka, házimunka.
83. Joubert Kálmán (szerk.): Az Országos Longitudinális Gyermeknövekedés-vizsgálat eredményei születéstől 18 éves korig I.

2007.

84. Hablicsek László – Kovács Katalin: Az életkilátások differenciálódása iskolázottság szerint, 1986–2005.

2009.

85. Illés Sándor (szerk.): Magyarország vonzásában.
86. Spéder Zsolt (szerk.): Párhuzamok. Anyaországi és erdélyi magyarok a századfordulón.
87. Kovács Katalin: Munkapiac, munkakörülmények és egészség.

2010.

88. Melegh Attila – Kovács Éva – Gödri Irén: „Azt hittem célt tévesztettem.” A bevándorló nők élettörténeti perspektívái, integrációja és a bevándorlókkal kapcsolatos attitűdök nyolc európai országban.
89. Gödri Irén: Migráció a kapcsolatok hálójában. A kapcsolati tőke és kapcsolatháló jelenléte és szerepe az ezredvégi magyarországi bevándorlásban.
90. Bálint Lajos: A területi halandósági különbségek alakulása Magyarországon, 1980–2006.

2011.

91. Pongrácz Tiborné (szerk.): A családi értékek és a demográfiai magatartás változásai.
 92. Kovács Katalin: Társadalmi egyenlőtlenségek a mortalitásban Magyarországon (1971–2008) és az epidemiológiai átmenet elmélete.
 93. Németh Zsolt: Az urbanizáció és a térbeli társadalomszerkezet változása Magyarországon 1990 és 2001 között.

2013.

94. Murinkó Lívia: Első elköltözés a szülői házból Magyarországon.
 95. Pakot Levente: Nemek és nemzedékek. Demográfiai reprodukció a 19–20. századi Székelyföldön.

2015.

96. Gál Róbert Iván – Vargha Lili: Jövedelemáramlás együtt élő korosztályok között: a nemzeti transzfeszamlák és nemzeti időtranszfeszamlák.

2016.

97. Murinkó Lívia és Spéder Zsolt (szerk.): Felhasználói kézikönyv az *Életünk fordulópontjai* panelkutatás 1–4. hullámához.
 98. Gödri Irén: Elvándorlási szándékok – álmok és konkrét tervek között. A migrációs potenciál jellemzői és meghatározó tényezői a 18–40 évesek körében Magyarországon.

2018.

99. Veroszta Zsuzsanna (szerk.): Kohorsz '18 Magyar Születési Kohorszvizsgálat módszertani leírás. A várandós kutatási szakasz előkészítése.
 100. Veroszta Zsuzsanna (szerk.): Kutatási koncepció. Kohorsz '18 Magyar Születési Kohorszvizsgálat.

2019.

101. Gábrriel Dóra: A Magyarországról Ausztriába irányuló idősgondozói migráció

2020.

102. Szabó Laura – Boros Julianna – Fábián Ildikó – Gresits Gabriella – Hortobágyi Anna – Kapitány Balázs – Kis Réka – Kopcsó Krisztina – Leitheiser Fruzsina – Rohr Adél – Spéder Zsolt – Veroszta Zsuzsanna: Kohorsz '18 Magyar Születési Kohorszvizsgálat. Várandós kutatási szakaszi technikai riport.

2021

103. Faragó Tamás – Őri Péter: A magyarországi történeti demográfiai kutatás vázlatos története (1945-2020)
104. Veroszta Zsuzsanna – Boros Julianna – Kapitány Balázs – Kopcsó Krisztina – Leitheiser Fruzsina – Szabó Laura – Spéder Zsolt: Várandósság Magyarországon – Jelentés a Kohorsz ,18 Magyar Születési Kohorszvizsgálat 1. hullámáról